

Punem țara înaintea de orice, datoria înaintea de propria persoană, suntem mândri știind că tot ceea ce facem este pentru România!

(Deviza Serviciului de Informații Externe)

PERISCOP

Anul XVII, nr. 1/65, ianuarie-martie 2024

**Publicație trimestrială a Asociației Cadrelor Militare
în Rezervă și în Retragere din Serviciul de Informații Externe**

CONSULTANȚI:

Prof. dr. Ilie BĂDESCU – membru corespondent al Academiei Române

Conf. dr. Mihai MILCA – membru al conducerii Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

Jurnalist - Dan ANDRONIC

Acad. Dinu C. GIURESCU

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Redactor-șef: I. Popa

Redactor-șef adjunct: A. Botez

Membri: C. Barbu, C. Biriș, I. Constantin,
I. Gatea, D. Ionescu,
I. Pavel, D. Stîngă, L. Guzu,
G. Bărbulescu, P. Neghiu

Grafica: D. Roșu

SUMAR

EDITORIAL

- **Spionajul într-o eră nouă. „Nimic nu te poate face mai mândru decât să slujești țara cu onoare!” pag. 8**

Testul definitoriu pentru spionaj (intelligence) a fost întotdeauna acela de a anticipa și de a ajuta factorii de decizie să navigheze prin schimbările profunde în peisajul internațional. (L. Guzu, I. Popa)

SERVICII SECRETE

- **Buletin Informativ pag. 18**

I. Spionaj-Contraspionaj

1. Spionii ruși – „mai puternici ca niciodată”? 2. Rușii continuă să infiltreze „fantome”. 3. Europarlamentarul leton Tatjana Zdanoka ar fi spionat pentru Rusia. 4. Franța: Un fost apropiat al președinților a fost agent KGB timp de 35 de ani. 5. Rețea franceză pentru Estul Europei devoalată în Azerbaidjan. 6. Arestări în Turcia pentru spionaj în favoarea Israelului. 7. O aristocrată poloneză - spion preferat al lui Churchill.

II. Zig-Zag pe mapamond

1. Dispute electorale privind viitoarea politică de securitate a SUA. 2. Joe Biden – Discurs despre Starea Uniunii. 3. Războiul din Ucraina. A. Serviciile de informații norvegiene avertizează; B. Trei scenarii pentru războiul din Ucraina în 2024; C. Istoric american: „Ucraina poate câștiga, dacă aliații săi nu o trădează”; D. Istoric francez: Înfrângerea NATO în Ucraina va aduce Rusia și Germania mai aproape. 4. Olga Zinovieva cere un proces de „denazificare” în Rusia. 5. China: priorități de politică externă. 6. Președintele Xi dorește „o armată diplomatică de fier”. (I. Popa, Gh. Bărbulescu, I. Gatea)

- **Serviciile secrete chineze între tradiție și modernitate pag. 32**

În ultimii ani au crescut considerabil eforturile autorităților de la Beijing pentru dotarea și organizarea structurilor informative chineze la cele mai înalte standarde pe plan mondial. (I. Constantin, I. Gatea)

- **Culegere de informații. Recrutare și plasare de agenți pag. 37**

A.B.C.-ul muncii de informații a fost și rămâne același, valabil pentru orice serviciu și în orice timp. (C. Barbu)

- **Din nou despre fantome pag. 42**

De ce „fantome” sau „umbre”? Noțiunea este dată de faptul absolut necesar ca activitatea de selecționare, încadrare, pregătire, trimitere în misiune și legătura cu acest gen de ofițeri să se realizeze sub o strictă conspirativitate. (C. Biriș)

- **Saga defectorilor (XIII) pag. 44**
Orlov – fugarul care i-a ținut în șah pe Stalin și Beria (M. Milca)

CULTURA DE SECURITATE, CULTURA POLITICĂ

- **În ce lume trăim? pag. 49**
Un text scris de Ileana Vulpescu la 80 de ani. De luat aminte! (Redacția)
- **Cuvânt despre tineri pag. 50**
Un mesaj al părintelui Costin Butnar, Arhiepiscopia Sibiului.
- **Deștărarea și uitarea de neam. Popoarele și provocarea mării migrații pag. 51**
Semnal de alertă: În cazul României, situația este cu totul agravată, căci aici pierderea de populație datorată emigrării atinge un prag extrem de ridicat, imensa majoritate fiind tineri și acoperind ocupații vitale pentru echilibrul spațiului colectiv de viață al întregii țări. (I. Bădescu)
- **Spre un sfert de veac cu Putin ...! pag. 54**
În urmă cu aproape 25 de ani, la Moscova se implementa un act normativ prin care se urmărea ca „... potențialul intelectual, de cadre și specialiști, care se află la dispoziția FSB și a altor servicii de informații să fie folosit mai eficient în desfășurarea activității Președinției...”. (P. Neghiu)
- **Ucraina – cum se mai scrie istoria pag. 58**
Prezentarea adevărului istoric este în primul rând o chestiune de obiectivitate științifică și nu are nimic de-a face cu revendicările teritoriale invocate atât de frecvent de istoriografia sovietică în deceniile șapte-nouă ale secolului trecut și nici cu pretențiile belicoase vânturate de Vladimir Putin pentru a justifica invazia în Ucraina. (C. Barbu)
- **O carte despre domnia lui Cuza Vodă pag. 63**
Lucrarea oferă o imagine reală asupra vieții și activității marelui domnitor, făuritorul României moderne, asupra realizărilor sale excepționale într-o perioadă scurtă de domnie, dar și asupra condițiilor și împrejurărilor în care s-a organizat înlăturarea sa, prin complot și trădare. (R. Priboi)

ANALIZE POLITICO-STRATEGICE

- **Lebăda neagră de pe Balaton – Viktor Orbán și o obsesie asumată pag. 65**
Volumul „Lebăda neagră de pe Balaton. Viktor Orbán și o obsesie asumată”, având ca autor pe Romeo Couți, jurnalist la TVR Cluj, cuprinde interviuri cu 11 specialiști de prestigiu pe problematica maghiară, din domenii relevante (politică externă, intelligence, diplomație și mass-media), la care se adaugă „vocea exterioară” a autorului. (I. Constantin)

- **Sfârșitul Imperiului Soroș sau doar o schimbare a direcției strategice de acțiune? pag. 71**
Retragerea din Europa continuă un proces început la mijlocul anilor 2000, când Fundația pentru o Societate deschisă a constatat că Uniunea Europeană, cu fonduri mult mai mari este pe cale să devină suficient de influentă în statele care deveniseră membre ale Uniunii. (A. Botez)
- **Confruntarea național – transnațional pag. 78**
Lupta transnaționalelor cu autoritățile naționale pentru câștigarea de spațiu, începută în sec. XIX, s-a transformat în zilele noastre într-un conflict deschis sub conceptul instaurării „Noii ordini mondiale”. Ideea de bază este trecerea de la civilizațiile naționale, la o civilizație globală, a întregii planete. (Ov. M. Curea)
- **„Factorul american” și făurirea României Mari pag. 85**
Rolul SUA în susținerea intereselor României la Conferința de Pace de la Paris ce a urmat după Primul Război Mondial a fost unul foarte important, dar deloc simplu într-o situație extrem de complicată de reșezare a lumii pe baze noi (I. Constantin, I. Popa)
- **Predicții pentru 2024 pag. 92**
1. Un an al alegerilor pe mapamond. 2. Davos 2024 lansează restabilirea încrederii în anul „permacrizei”. 3. „Colosul de zahăr”, gata să distrugă piața. De ce este Ucraina spaima Europei Agricole? 4. Cine câștigă concursul „Vestea cea mai rea”? (D. Constantin)
- **Evaluare privind amenințările cu care se confruntă Statele Unite în 2024 pag. 100**
China, Rusia se regăsesc într-o rețea complicată de amenințări percepută de Comunitatea Serviciilor Secrete de Informații a Statelor Unite, care cuprinde întreg globul. (A. Botez)

ARHIVA PERISCOPULUI

- **România și emigrarea evreilor pag. 102**
În relațiile cu SUA și organizațiile evreiești americane, România prezenta un interes deosebit și pentru rolul său activ în negocierile de pace din Orientul Mijlociu. (I. Popa)

MOZAIC CULTURAL

- **Din ziare adunate pag. 111**
Național, Adevărul, Curtea de la Argeș, Lumina. (P. Neghiu)
- **Vitrina cărților de spionaj pag. 124**
1. „A Spy in Canaan: My Secret Life as a Jewish American Businessman Spying for Israel in Arab Lands” („Un spion în Canaan: Viața mea secretă ca afacerist evreu american spionând pentru Israel în Țările Arabe”); 2. „Tinker, Tailor, Soldier, Spy” (Un spion care știa prea multe) - John le

Carré; 3. „Gideon’s Spies – The Secret History of the Mossad” („Istoria Secretă a Mossad-ului”). (L. Guzu și I.C. Popa)

- **Sportul – un capitol luminos pag. 128**
Sportivitatea, spiritul de corectitudine, curajul, îndrăzneala și perseverența, bucuria victoriei în competiții au devenit de-a lungul secolelor un etalon pentru educația tinerelor generații, un imbold pentru meritocrație, pentru promovarea pe scara valorică a celor mai merituoși. (Redacția)

CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ

- **„Iubirea lui Dumnezeu către noi cere iubirea noastră către aproapele” pag. 130**
Domnul ne-a creat din iubirea Sa. Acum, noi fiind plini de iubire, trebuie s-o oferim altora. Acesta este cel mai important lucru. (M. Vîrtejanu)

DIN ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI pag. 134
(G. Iordache)

**Cinste și onoare membrilor Serviciului
care au contribuit la apărarea independenței
și suveranității României**

 EDITORIAL

SPIONAJUL ÎNTR-O ERĂ NOUĂ. „NIMIC NU TE POATE FACE MAI MÂNDRU DECÂT SĂ SLUJEȘTI ȚARA CU ONOARE!”

Lavinia Guzu, Ioan C. Popa

*De regulă, șefii serviciilor de informații ies mai rar în lumina rampei. Atunci când o fac, însă, vin cu dezvăluiri interesante, mai ales când vorbim de societățile cu tradiții democratice, precum SUA. Este și cazul directorului actual al CIA, **William J. Burns**, care, într-un material difuzat de curând (Foreign Affairs), intitulat **SPYCRAFT AND STATECRAFT (TEHNICĂ DE SPIONAJ ȘI ARTA GUVERNĂRII). TRANSFORMING THE CIA FOR AN AGE OF COMPETITION (TRANSFORMAREA CIA PENTRU O ERĂ A COMPETIȚIEI)**, schițează prioritățile Agenției Centrale de Informații în noua eră pe care o parcurge omenirea. Redăm în continuare textul integral al directorului CIA.*

*

Atâta timp cât țările au păstrat secrete una față de alta, ele au încercat să și le fure reciproc. **Spionajul a fost și va rămâne o parte integrantă a diplomației de stat, chiar dacă tehnicile sale evoluează continuu.**

Primii spioni ai Americii au folosit cifruri, rețele clandestine de curieri și cerneală invizibilă în timpul Războiului Revoluționar pentru a corespunda între ei și cu aliații lor străini.

În al Doilea Război Mondial, domeniul în curs de dezvoltare al informațiilor-semnal (signals intelligence) a contribuit la descoperirea planurilor de război japoneze.

În timpul Războiului Rece timpuriu, capacitățile de informații ale Statelor Unite au ajuns literalmente în stratosferă, odată cu apariția avioanelor de spionaj de mare altitudine, precum U-2, care puteau fotografia instalațiile militare sovietice cu o claritate impresionantă.

Stelele simple, gravate pe peretele memorial de la sediul CIA din Langley, Virginia, onorează cei 140 de membri ai agenției, care și-au dat viața servind țara. Memorialul oferă o amintire durabilă a numeroaselor acte de curaj. Cu toate acestea, acele momente de eroism și numeroasele succese tăcute ale CIA rămân mult mai puțin cunoscute publicului american decât greșelile care uneori au umbrat istoria agenției. **Testul definitiv pentru spionaj (intelligence) a fost întotdeauna acela de a anticipa și de a ajuta factorii de decizie să navigheze prin schimbările profunde în peisajul internațional - prin acele momente care**

apar doar de câteva ori în fiecare secol. Așa cum a subliniat președintele Joe Biden, Statele Unite se confruntă astăzi cu unul dintre acele momente rare, la fel de semnificativ ca începutul Războiului Rece sau perioada post 11 septembrie. Ascensiunea Chinei și revanșismul Rusiei pun provocări geopolitice dificile într-o lume de competiție strategică intensă, în care Statele Unite nu se mai bucură de un primat incontestabil și în care amenințările existențiale legate de climă sunt tot mai mari. Pentru o complicare în plus a problemelor noastre, avem o revoluție tehnologică chiar mai amplă decât Revoluția Industrială sau începutul erei nucleare.

De la microcipuri la inteligență artificială și calculul cuantic, tehnologiile emergente transformă lumea, inclusiv profesia de ofițer de informații. În multe privințe, aceste evoluții fac munca CIA mai grea ca niciodată, oferind adversarilor noi instrumente puternice pentru a ne deruta, a ne evita și a ne spiona.

Și totuși, în ciuda schimbărilor din lume, spionajul rămâne o interacțiune între oameni și tehnologie. Vor exista în continuare secrete pe care doar oamenii le pot obține și operațiuni clandestine pe care doar oamenii le pot desfășura. Dezvoltarea tehnologiei, în special în domeniul informațiilor-semnal, nu au făcut astfel de operațiuni umane irelevante, așa cum au prezis unii, ci le-au revoluționat practica. **Pentru a fi un serviciu de informații eficient în secolul al XXI-lea, CIA trebuie să îmbine stăpânirea tehnologiilor emergente cu abilitățile interpersonale și îndrăzneala individuală care au fost întotdeauna în centrul profesiei noastre.**

Aceasta înseamnă echiparea ofițerilor de operațiuni cu instrumente și metode pentru a desfășura spionaj într-o lume cu supraveghere tehnologică constantă și dotarea analiștilor cu modele sofisticate de inteligență artificială capabile să digere cantități imense de informații obținute deschis sau clandestin, astfel încât să poată face cele mai bune conexiuni.

În același timp, se schimbă și modul în care CIA gestionează informațiile obținute. „*Declasificarea strategică*”, divulgarea intenționată a anumitor secrete pentru a submina rivalii și a-i mobiliza pe aliați, a devenit o unealtă și mai puternică pentru factorii de decizie. Utilizarea acesteia nu înseamnă să punem în pericol iresponsabil sursele sau metodele folosite pentru a colecta informațiile, dar înseamnă să rezistăm cu judecată impulsului reflex de a clasifica totul. Comunitatea de informații a SUA învață, de asemenea, valoarea tot mai mare a *diplomației de informații*, dobândind o nouă înțelegere a modului în care pot susține factorii de decizie în eforturile de a sprijini aliații și de a contracara inamicii.

Aceasta este o perioadă de provocări istorice pentru CIA și întreaga comunitate de informații, cu schimbări geopolitice și tehnologice reprezentând cea mai mare încercare cu care ne-am confruntat vreodată. Succesul va depinde de combinarea informațiilor tradiționale umane cu tehnologiile emergente în moduri creative. Va necesita, cu alte cuvinte, adaptarea la o lume în care singura predicție sigură despre schimbare este că aceasta se va accelera.

Putin dezlănțuit

Era post-Război Rece a luat sfârșit definitiv în momentul în care Rusia a invadat Ucraina, în februarie 2022. Am petrecut mare parte din ultimele două decenii încercând să înțeleg combinația de resentimente, ambiție și nesiguranță pe care președintele rus Vladimir Putin o reprezintă. Un lucru pe care l-am învățat este că întotdeauna este o greșeală să subestimezi fixația sa legată de controlul Ucrainei. Fără acest control, el crede că este imposibil pentru Rusia să fie o mare putere sau pentru el să fie un mare lider rus.

Această fixație tragică și brutală a adus deja rușine Rusiei și a expus slăbiciunile sale, de la economia unidimensională la puterea militară exagerată și sistemul său politic corupt. Acțiunile lui Putin au generat, de asemenea, o determinare și hotărâre uluitoare din partea poporului ucrainean. Am văzut curajul său direct în numeroase călătorii pe timp de război în Ucraina, punctate de raiduri aeriene rusești și imagini vii ale tenacității și ingeniozității pe câmpul de luptă ucrainean.

Războiul lui Putin a fost deja un eșec pentru Rusia pe multe niveluri. Scopul său inițial de a cuceri Kievul și de a supune Ucraina s-a dovedit a fi nerealist și lipsit de sens. Armata sa a suferit daune imense. Cel puțin 315.000 de soldați ruși au fost uciși sau răniți, două treimi din stocul de tancuri al Rusiei de dinaintea războiului au fost distruse, iar laudatul său program de modernizare militară din decursul deceniilor a fost desființat. Toate acestea sunt rezultatul direct al curajului și priceperii soldaților ucraineni, susținuți de sprijinul occidental. Între timp, economia Rusiei suferă pierderi pe termen lung, iar țara își sigilează soarta ca vasal economic al Chinei. Ambițiile exagerate ale lui Putin au avut și un alt efect negativ pentru Rusia: au determinat Alianța Nord-Atlantică să devină mai mare și mai puternică.

Spionajul rămâne un joc de interacțiune între oameni și tehnologie. Desigur, controlul represiv al lui Putin nu pare să slăbească prea curând, dar războiul său din Ucraina erodează în tăcere puterea sa în țară. Revolta de scurtă durată, lansată în iunie anul trecut de liderul mercenar Evgheni Prigojin, a oferit o privire asupra unor disfuncții care se ascund în spatele imaginii atent șlefuite de control a lui Putin. Pentru un lider care și-a construit cu grijă o reputație ca arbitru al ordinii, Putin părea detașat și indecis, în timp ce rebelii dezorganizați ai lui Prigojin avansau pe drumul către Moscova.

Pentru mulți din elita rusă, întrebarea nu era atât dacă împăratul era gol, cât de ce îi lua atât de mult timp să se îmbrace. Adeptul ultimei răzbunări, Putin și-a reglat în cele din urmă conturile cu Prigojin, care a fost ucis într-un accident suspect de avion la două luni după începerea rebeliunii sale. Dar critica ascuțită a lui Prigojin la adresa minciunilor și judecăților militare eronate la baza războiului lui Putin și a corupției din centrul sistemului politic rus nu va dispărea prea curând.

Acest an va fi probabil dificil pe câmpul de luptă din Ucraina, o testare a rezistenței cu consecințe care vor depăși cu mult lupta eroică a țării pentru a-și menține libertatea și independența. Pe măsură ce Putin regenerează producția de

apărare a Rusiei - cu componente critice din China, precum și armament și muniții din Iran și Coreea de Nord - el continuă să parieze că timpul este de partea sa, că poate să macine Ucraina și să epuizeze susținătorii săi occidentali.

Provocarea Ucrainei este să spulbere aroganța lui Putin și să demonstreze costurile ridicate pentru Rusia ale conflictului continuu, nu doar prin avansarea pe front, ci și prin lansarea de atacuri profunde în spatele acestora și realizarea de progrese constante în Marea Neagră. În acest mediu, Putin ar putea să recurgă din nou la amenințări cu arme nucleare, și ar fi imprudent să respingem complet riscurile de escaladare. Dar ar fi la fel de imprudent să fim intimidați inutil de ele.

Cheia succesului constă în menținerea ajutorului occidental pentru Ucraina. La mai puțin de cinci procente din bugetul de apărare al SUA, este o investiție relativ modestă cu un impact geopolitic semnificativ pentru Statele Unite și randamente notabile pentru industria americană. Menținerea fluxului de arme va plasa Ucraina într-o poziție mai puternică în cazul în care apare o oportunitate pentru negocieri serioase. Oferă șansa de a asigura o victorie pe termen lung pentru Ucraina și o pierdere strategică pentru Rusia; Ucraina ar putea să-și protejeze suveranitatea și să se reconstruiască, în timp ce Rusia ar rămâne să facă față costurilor durabile ale nebuniei lui Putin. Pentru Statele Unite, să se retragă din conflict în acest moment crucial și să întrerupă sprijinul pentru Ucraina ar fi o gafă (*autogol*) de proporții istorice.

Jocul de putere al lui XI

Nimeni nu urmărește mai atent sprijinul SUA pentru Ucraina decât liderii chinezi. China rămâne singurul rival al SUA cu intenția de a remodela ordinea internațională și cu puterea economică, diplomatică, militară și tehnologică de a o face. Transformarea economică a țării în ultimele cinci decenii a fost extraordinară. Este una pentru care poporul chinez merită un mare credit și una pe care restul lumii a sprijinit-o în mod larg în credința că o China prosperă este un bine global. Problema nu este în sine ascensiunea Chinei, ci acțiunile amenințătoare care o însoțesc din ce în ce mai mult.

Liderul Chinei, Xi Jinping, și-a început al treilea mandat prezidențial cu mai multă putere decât oricare dintre predecesorii săi de la Mao Zedong. În loc să folosească această putere pentru a consolida și revitaliza sistemul internațional care a permis transformarea Chinei, Xi încearcă să-l rescrie. În munca de informații, studiem cu atenție ceea ce spun liderii. Dar acordăm și mai multă atenție la ceea ce fac. Represiunea tot mai mare a lui Xi acasă și agresivitatea sa în străinătate, de la parteneriatul „fără limite” cu Putin la amenințările la adresa păcii și stabilității în Strâmtoarea Taiwanului, sunt imposibil de ignorat.

De asemenea, impactul solidarității occidentale asupra calculelor lui Xi privind riscurile utilizării forței împotriva Taiwanului nu poate fi ignorat. Taiwanul a ales un nou președinte, Lai Ching-te, în ianuarie. Pentru Xi, un om predispus să vadă Statele Unite ca o putere în declin, acțiunile liderilor americani în privința Ucrainei cu siguranță au fost o surpriză. Voința Statelor Unite de a provoca și absorbi provocări economice pentru a contracara agresiunea lui Putin - și

capacitatea sa de a mobiliza aliații săi să facă același lucru - a contrazis puternic credința Beijingului că America se afla într-un declin terminal. Mai aproape de țarmurile chineze, reziliența rețelei americane de aliați și parteneri din Indo-Pacific a avut un efect de trezire asupra gândirii Beijingului.

Una dintre cele mai sigure modalități de a reaprinde percepțiile chineze despre neputința americană și de a stimula agresivitatea chineză ar fi să renunțăm la sprijinul pentru Ucraina. Susținerea continuă a Ucrainei nu vine în detrimentul Taiwanului; trimite un mesaj important de hotărâre americană care ajută Taiwanul.

Competiția cu China are loc în contextul unei interdependențe economice dense și a legăturilor comerciale dintre aceasta și Statele Unite. Astfel de conexiuni au servit foarte bine cele două țări și restul lumii, dar au creat și vulnerabilități critice și riscuri serioase pentru securitatea și prosperitatea americană. Pandemia de COVID-19 a arătat fiecărui guvern pericolul de a depinde de oricare țară pentru aprovizionarea cu echipamente medicale de salvare, la fel cum războiul Rusiei din Ucraina i-a arătat Europei riscurile de a depinde de o singură țară pentru energie.

În lumea de astăzi, nicio țară nu vrea să se găsească la mila unui singur furnizor de minerale și tehnologii critice - mai ales dacă acel furnizor intenționează să militarizeze aceste dependențe. Așa cum au argumentat factorii de decizie americani, cea mai bună soluție este să „diminuezi riscul” și să te diversifici - să asiguri lanțurile de aprovizionare ale Statelor Unite, să-ți protejezi avantajul tehnologic și să investești în capacitatea sa industrială.

În această lume volatilă și divizată, greutatea „zonelor intermediare de așteptare” crește. Democrațiile și autocrațiile, economiile dezvoltate, cele în curs de dezvoltare și țările din Sudul Global sunt din ce în ce mai hotărâte să-și diversifice relațiile pentru a-și maximiza opțiunile. Ele văd puțin beneficiu și multe riscuri în a rămâne în relații geopolitice cu SUA sau China.

Mai multe țări sunt susceptibile să fie atrase de un statut de relație geopolitică „deschisă” (sau cel puțin „complicată”), urmând exemplul Statelor Unite pe anumite probleme și în același timp cultivând relații cu China. Și dacă trecutul este un precedent, Washingtonul ar trebui să fie atent la rivalitățile dintre un număr tot mai mare de puteri intermediare, care au contribuit istoric la declanșarea coliziunilor între marile puteri.

Legături complicate

Criza declanșată de masacrul realizat de Hamas în Israel pe 7 octombrie 2023 reprezintă o amintire dureroasă a complexității alegerilor pe care Orientul Mijlociu continuă să le ofere Statelor Unite. Competiția cu China va rămâne cea mai mare prioritate a Washingtonului, dar aceasta nu înseamnă că poate evita alte provocări. Înseamnă doar că Statele Unite trebuie să navigheze cu grijă și disciplină, să evite excesul și să își folosească influența cu înțelepciune.

Am petrecut mare parte din ultimele patru decenii lucrând în și pentru Orientul Mijlociu și rareori l-am văzut mai încurcat sau mai exploziv. Reducerea intensității operațiunii terestre israeliene în Fâșia Gaza, satisfacerea nevoilor

umanitare urgente ale civililor palestinieni suferinzi, eliberarea ostaticilor, prevenirea extinderii conflictului la alte fronturi din regiune și conturarea unei abordări fezabile pentru „ziua de după” în Gaza sunt toate probleme incredibile de dificile.

La fel de dificil este să se readucă speranța pentru **o pace durabilă care să asigure securitatea Israelului, precum și statalitatea palestiniană** și care să profite de oportunitățile istorice pentru normalizarea relațiilor cu Arabia Saudită și alte țări arabe. Chiar dacă poate fi greu să ne imaginăm aceste posibilități în mijlocul crizei actuale, este și mai dificil să ne imaginăm să ieșim din criză fără a le aborda serios.

Cheia securității Israelului - și a regiunii în ansamblu - este gestionarea relației cu Iranul. Regimul iranian a fost încurajat de criză și pare pregătit să lupte până la ultimul său mandatar regional, în timp ce își extinde programul nuclear și permite agresiunea rusă. În lunile care au urmat după 7 octombrie, houthi, grupul rebel yemenit aliat cu Iran, a început să atace navele comerciale în Marea Roșie, iar riscurile escaladării pe alte fronturi persistă.

Statele Unite nu sunt singure responsabile de rezolvarea niciunei probleme încurcate din Orientul Mijlociu. Dar niciuna dintre ele nu poate fi gestionată, cu atât mai puțin rezolvată, fără o conducere activă din partea SUA.

Super spioni

Competiția geopolitică și incertitudinea - să nu mai vorbim de provocări comune, precum schimbările climatice și avansurile tehnologice fără precedent, cum ar fi inteligența artificială - creează un peisaj internațional diabolic de complicat. Imperativul pentru CIA este să-și transforme abordarea față de informații pentru a ține pasul cu această lume în transformare rapidă. CIA și restul comunității de informații a SUA - conduse de Avril Haines, directorul informațiilor naționale - depun eforturi susținute pentru a răspunde acestui moment cu urgența și creativitatea necesare.

Acest nou peisaj prezintă provocări particulare pentru o organizație concentrată pe informațiile umane. Într-o lume în care principalii rivali ai Statelor Unite - China și Rusia - sunt conduși de lideri care acționează în cercuri mici și izolați de consilieri, obținerea de informații despre intențiile liderilor este mai importantă și mai dificilă ca niciodată.

La fel cum 11 septembrie a deschis o nouă eră pentru CIA, la fel a făcut invazia Rusiei în Ucraina. Sunt profund mândru de munca pe care CIA și partenerii noștri de informații au făcut-o pentru a-i ajuta pe președinte și principalii factori de decizie americani - și în special pe ucrainenii înșiși - să împiedice acțiunile lui Putin. Împreună, am furnizat avertisment timpuriu și precis cu privire la iminenta invazie.

Acea cunoaștere i-a permis președintelui să decidă să mă trimită la Moscova pentru a avertiza în noiembrie 2021 pe Putin și consilierii săi cu privire la consecințele atacului pe care știam că îl planificau. Convinși că fereastra lor pentru a domina Ucraina se închidea și că iarna iminentă oferea o oportunitate

favorabilă, rușii au rămas neclintiți și neîndurători - supraestimând grav propria poziție și subestimând rezistența ucraineană și hotărârea occidentală.

Informațiile bune l-au ajutat de atunci pe președinte să mobilizeze și să mențină o coaliție puternică de țări în sprijinul Ucrainei. Ele au ajutat, de asemenea, Ucraina să se apere cu un curaj și o perseverență remarcabile. Președintele a făcut, de asemenea, uz de *declasificarea strategică*. Înainte de invazie, administrația, împreună cu guvernul britanic, au dezvăluit planurile rusești pentru operațiuni sub „steag fals” care erau concepute pentru a da vina pe ucraineni și a oferi un pretext pentru acțiunea militară rusă. Aceste dezvăluiri și cele ulterioare i-au refuzat lui Putin narațiunile false din care l-am văzut atât de des făcându-și arme ofensive în trecut. L-au pus pe Putin în poziția incomodă și neobișnuită de a fi pe poziție defensivă. Și au întărit atât Ucraina, cât și coaliția care o susține.

Între timp, nemulțumirea față de război continuă să erodeze conducerea rusă și poporul rus, sub presiunea propagandei de stat și a represiunii. Acest curent subteran de respingere creează pentru CIA o oportunitate de recrutare cum nu apare decât o dată la o generație. Nu o lăsăm să se irosească.

În timp ce Rusia poate reprezenta provocarea imediată, China este cea mai mare amenințare pe termen lung și, în ultimii doi ani, CIA s-a reorganizat pentru a reflecta această prioritate. Am început prin a recunoaște un fapt organizațional pe care l-am învățat demult: prioritățile nu sunt reale decât dacă bugetele le reflectă. În consecință, CIA a alocat resurse semnificativ mai mari pentru colectarea de informații, operațiuni și analize legate de China, dublând procentul bugetului nostru general concentrat pe China în doar ultimii doi ani. Angajăm și formăm mai mulți vorbitori de mandarină, în timp ce intensificăm eforturile în întreaga lume pentru a concura cu China, de la America Latină la Africa și până în Indo-Pacific.

CIA are aproximativ o duzină de „*centre de misiune*”, grupuri specifice pentru anumite probleme care adună ofițeri din diverse direcții ale agențiilor. În 2021, am înființat un nou centru de misiune concentrat exclusiv pe China. Singurul centru de misiune dedicat unei singure țări furnizează un mecanism central pentru coordonarea muncii privind China, o muncă ce se extinde astăzi în fiecare colț al CIA. Și întărim în liniște canalele de informații către omologii noștri din Beijing, un mijloc important de a ajuta factorii de decizie să evite neînțelegerile inutile și coliziunile accidentale între Statele Unite și China.

Chiar dacă China și Rusia atrag o mare parte din atenția CIA, agenția nu-și poate permite să neglijeze alte provocări, de la contraterorism la instabilitatea regională. Lovitura de succes a SUA în Afganistan în iulie 2022 împotriva lui Ayman al-Zawahiri, co-fondator și fost lider al al-Qaida, a demonstrat că CIA rămâne concentrată și deține capacități semnificative pentru a combate amenințările teroriste. CIA alocă, de asemenea, resurse semnificative pentru a ajuta la combaterea invaziei de fentanyl, opioidul sintetic care ucide zeci de mii de americani în fiecare an. Se profilează și provocări regionale nu doar în locuri considerate de mult timp strategic importante, cum ar fi Coreea de Nord și Marea

Chinei de Sud, ci și în părți ale lumii ale căror semnificații geopolitice vor crește doar în anii următori, cum ar fi America Latină și Africa.

Între timp, transformăm abordarea față de tehnologiile emergente. CIA lucrează pentru a îmbina instrumente de înaltă tehnologie cu tehnici vechi de colectare a informațiilor de la indivizi - informații umane, sau HUMINT. **Tehnologia, desigur, face multe aspecte ale spionajului mai dificile ca niciodată. În era orașelor inteligente, cu camere video pe fiecare stradă și tehnologia de recunoaștere facială din ce în ce mai răspândită, spionajul a devenit mult mai dificil. Pentru un ofițer CIA care lucrează în străinătate într-o țară ostilă, întâlnirea cu surse care își pun în pericol propria siguranță pentru a oferi informații valoroase reprezintă o amenințare acută.**

Dar aceeași tehnologie care uneori acționează împotriva CIA - fie că este vorba de exploatarea datelor masive pentru a expune modele în activitățile agenției sau de rețele masive de camere care pot urmări fiecare mișcare a unui agent - poate fi folosită și în favoarea sa și împotriva altora. CIA concurează cu rivalii săi pentru a utiliza tehnologiile emergente. Agenția a numit primul său director de tehnologie. Și a înființat un alt centru de misiune nou axat pe construirea de parteneriate mai bune cu sectorul privat, unde inovația americană oferă un avantaj competitiv semnificativ.

Talentul științific și tehnologic intern al CIA rămâne remarcabil. Agenția a dezvoltat depozite întregi de dispozitive de spionaj de-a lungul anilor, preferata mea fiind camera din Războiul Rece proiectată să arate și să plutească precum o libelulă. Revoluția în domeniul inteligenței artificiale și avalanșa de informații cu sursă deschisă, alături de ceea ce colectăm clandestin, creează oportunități istorice noi pentru analiștii CIA.

Dezvoltăm noi instrumente de IA pentru a ajuta la digerarea mai rapidă și mai eficientă a întregului material, lăsând ofițerii să se concentreze pe ceea ce fac cel mai bine: furnizarea de judecăți și perspective argumentate cu privire la ceea ce contează cel mai mult pentru factorii de decizie și ceea ce înseamnă cel mai mult pentru interesele americane. **IA nu va înlocui analiștii umani, dar deja le sporește puterile.**

O altă prioritate în această eră nouă este **consolidarea rețelei inegalabile de parteneriate de informații ale CIA din întreaga lume.** Capacitatea CIA de a beneficia de partenerii săi - de la colectarea lor, expertiza lor, perspectivele lor și capacitatea lor de a opera mai ușor în multe locuri decât agenția - este crucială pentru succesul său. La fel cum diplomația depinde de revitalizarea acestor parteneriate vechi și noi, la fel și spionajul.

În esență, profesia de informații se referă la interacțiuni umane, și nu există niciun substitut pentru contactul direct pentru a consolida legăturile cu cei mai apropiați aliați, a comunica cu cei mai aprigi adversari și a cultiva relații cu toți ceilalți. În peste 50 de călătorii în străinătate în aproape trei ani în calitate de director, am acoperit întreaga gamă a acestor relații.

Uneori, este mai convenabil pentru ofițerii de informații să aibă de-a face cu dușmani istorici în situații în care contactul diplomatic ar putea însemna recunoaștere formală. De aceea, președintele m-a trimis la Kabul la sfârșitul lunii august 2021 pentru a interacționa cu conducerea talibană chiar înainte de retragerea finală a trupelor americane.

În unele situații, relațiile CIA în părți complicate ale lumii pot oferi posibilități practice, așa cum se întâmplă în negocierile în desfășurare cu Egipt, Israel, Qatar și Hamas referitoare la un armistițiu umanitar și eliberarea ostaticilor din Gaza. Alteori, astfel de legături pot oferi balast discret în relații pline de urcușuri și coborâșuri politice.

De multe ori, diplomația în domeniul informațiilor (*intelligence diplomacy*) încurajează o convergență a intereselor și poate sprijini discret eforturile diplomaților și factorilor de decizie americani.

În umbră

În fiecare zi, în timp ce citesc cablograme de la stații din întreaga lume, călătoresc în capitale străine sau vorbesc cu colegii de la sediul central, sunt impresionat de priceperea și curajul ofițerilor CIA, precum și de provocările neîncetate cu care se confruntă. Aceștia își desfășoară activitatea în locuri dificile și în condiții dificile. În special după 11 septembrie, ei operează într-un ritm incredibil de rapid.

De fapt, **gestionarea misiunii CIA în această nouă și descurajantă eră depinde de grija față de oamenii noștri. De aceea, CIA și-a consolidat resursele medicale la sediul central și în teren: programe îmbunătățite pentru familii, lucrători la distanță și cupluri cu două cariere; și a explorat căi de carieră mai flexibile, în special pentru tehnologi, astfel încât ofițerii să poată trece în sectorul privat și să se întoarcă mai târziu în Agenție.**

Am simplificat procesul nostru de recrutare pentru noi ofițeri. Acum, durează un sfert din timpul necesar acum doi ani pentru a trece de la aplicare la oferta finală și la autorizarea de securitate. Aceste îmbunătățiri au contribuit la o creștere a interesului pentru CIA. În 2023, am avut mai mulți aplicanți decât în oricare alt an ce a urmat imediat după 11 septembrie.

De asemenea, lucrăm din greu pentru a diversifica forța de muncă, atingând niveluri istorice în 2023 în ceea ce privește numărul de femei și de ofițeri din minorități angajați, precum și numărul de promovați în cele mai înalte ranguri ale Agenției.

Prin necesitate, ofițerii CIA operează în umbră, de obicei în afara vederii; riscurile pe care le asumă și sacrificiile pe care le fac sunt rareori bine înțelese. Într-un moment în care încrederea în instituțiile publice ale Statelor Unite este adesea scăzută, CIA rămâne o instituție apolitică, legată de jurământul pe care l-am făcut eu și toți ceilalți la Agenție de a apăra Constituția și de obligațiile noastre conform legii.

Ofițerii CIA sunt, de asemenea, legați între ei printr-un sentiment de comunitate și printr-o profundă angajare comună în serviciul public în acest

moment crucial din istoria americană. Ei știu adevărul și sfatul pe care l-am primit acum mulți ani de la tatăl meu, care a avut o carieră militară distinsă. În timp ce mă luptam cu decizia privind cariera mea profesională, el mi-a trimis o notă scrisă de mână: „**Nimic nu te poate face mai mândru decât să slujești țara cu onoare**”.

Acest lucru m-a ajutat să încep o carieră lungă și norocoasă în guvern, mai întâi în Serviciul Exterior și acum la CIA. Nu am regretat niciodată alegerea pe care am făcut-o. Mă mândresc enorm că slujesc alături de mii de alți ofițeri CIA, care simt la fel de mult ca și mine și fac față provocărilor unei ere noi.

William Joseph Burns (născut la 4 aprilie 1956) este diplomat american, director al Agenției Centrale de Informații. Burns a fost ambasador în Iordania (1998-2001), secretar de stat adjunct pentru afacerile din Orientul Apropiat (2001-2005), ambasador în Rusia (2005-2008) și subsecretar de stat pentru afaceri politice (2008-2011). A fost președinte al Carnegie Endowment for International Peace și a servit ca secretar de stat adjunct al SUA (2011-2014).

SERVICII SECRETE**BULETIN INFORMATIV****Ioan C. Popa, Gheorghe Bărbulescu, Ioan Gatea****I. Spionaj-Contraspionaj****1. Spionii ruși – „mai puternici ca niciodată”?**

Revista *The Economist* scrie că „spionii ruși sunt mai puternici ca niciodată, iar după mai multe eșecuri la scară largă, serviciile de informații și-au restabilit nivelul”. Ce argumente ar fi?

Citând surse din Germania și Franța, publicația britanică afirmă că spionii ruși au învățat din greșelile comise în ultimii doi ani, iar acum revin în forță. Mai întâi care au fost eșecurile în ultimii ani:

- încercarea nereușită de a-l ucide pe liderul opoziției ruse Alexei Navalnîi cu otrava Noviciok. În 2020, agenții FSB, serviciul de securitate al Rusiei, au eșuat cu otrăvirea lui Alexei Navalnîi, activistul de opoziție recent decedat. El i-a luat în răs pentru presărarea noviciok-ului pe lenjeria sa intimă;

- subestimarea Forțelor Armate ale Ucrainei în ajunul invaziei pe scară largă a acestei țări. Apoi, FSB i-a oferit Kremlinului o perspectivă optimistă asupra evoluției războiului, exagerând slăbiciunile interne ale Ucrainei. În plus, a eșuat în a împiedica agențiile occidentale să fure și să facă publice planurile Rusiei de a invada Ucraina;

- incapacitatea de a opri revolta de anul trecut a liderului Wagner, Evgheni Prigojin.

În fine, SVR, agenția de informații externe a Rusiei, și-a văzut distrusă prezența în Europa, cu circa 600 de ofițeri expulzați din ambasadele de pe tot continentul. Au fost expuși cel puțin opt „ilegali” – ofițeri de informații care acționează fără acoperire diplomatică, adesea prezentându-se ca non-ruși.

Drept urmare, Rusia și-a dat seama că are nevoie de rapoarte mai oneste din partea agenților săi. Moscova l-a numit pe Serghei Kiriienko, adjunctul șefului de cabinet al Kremlinului, în fruntea comitetelor de influență specială. Spionii coordonează operațiunile împotriva Occidentului și apoi le măsoară efectul. Această schimbare a dus la faptul că serviciile de informații rusești au devenit mult mai eficiente.

Dovezi adunate de Royal United Services Institute (RUSI), un institut de reflecție din Londra, și publicate în exclusivitate de către *The Economist* arată că serviciile rusești învață din greșelile lor, își ajustează abilitățile și intră într-o nouă fază de război politic împotriva Occidentului.

Acum, FSB, SVR și GRU, în special, recrutează ruși care au plecat în Europa. Se remarcă faptul că acești oameni reprezintă un pericol deosebit de mare pentru Germania, deoarece numărul refugiaților ruși a crescut semnificativ după sancțiunile țărilor baltice.

În plus, publicația notează că serviciile speciale rusești s-ar putea pregăti pentru un război între Federația Rusă și NATO. Printre abordări, pe lângă furtul de informații clasificate, ar putea fi o încercare de a înrăutăți relațiile dintre UE și Statele Unite, de a submina asistența acordată Ucrainei și de a provoca conflicte între țările Alianței.

2. Rușii continuă să infiltreze „fantome”

Doi cetățeni ruși, care se dădeau drept bulgari, dar au fost identificați ca spioni ruși, au primit interdicție de intrare în Bulgaria, începând din 26 februarie 2024, prin ordin al președintelui Agenției de Stat pentru Securitate Națională (SANS).

Cetățenii ruși au fost identificați ca fiind Vladimir Nikolaevici Goroșkin, născut în Kaliningrad la 28 decembrie 1984, și Tatiana Anatolievna Goroșkina, născută în Hvatovka, regiunea Saratov, la 9 martie 1986.

Celor două persoane li s-au interzis intrarea și șederea pe teritoriul statelor membre ale UE pentru o perioadă de cinci ani, ca măsură administrativă coercitivă în temeiul Legii privind Străinii în Republica Bulgaria, deoarece există motive să se creadă că ei acționează împotriva securității Bulgariei. Soții Goroșkin au locuit în Bulgaria într-o anumită perioadă, folosind documente personale care îi identificau în mod fals drept cetățenii bulgari Denis Rașkov și Diana Rașkova. Potrivit informațiilor obținute de SANS, Vladimir Goroșkin și Tatiana Goroșkina sunt „ilegali”, adică infiltrați de Serviciul de Informații Externe (SVR) al Rusiei sub identități străine false. Scopul principal al prezenței cuplului în Bulgaria era de a obține actele de identitate bulgare necesare și de a inventa povești de viață plauzibile care să autentifice aceste documente, pentru a le putea folosi ulterior în vederea colectării de informații în afara Bulgariei (BTA).

3. Europarlamentarul leton Tatjana Zdanoka ar fi spionat pentru Rusia

Tatjana Zdanoka, deputată letonă în Parlamentul European, ar fi spionat pentru serviciile de informații rusești timp de mai bine de zece ani. Aceasta ar fi oferit rapoarte explicite și detaliate cu privire la activitățile sale în slujba FSB cel puțin între 2004 și 2017.

Ancheta, realizată de un grup de publicații din statele baltice și nordul Europei arată că scurgerile de e-mailuri între Zdanoka și cei doi ofițeri de caz ruși care țineau legătura cu ea includ rapoarte explicite și detaliate de la deputata letonă care descriu munca ei ca legislator european, în special cu privire la îndatoririle oficiale legate de promovarea sentimentului pro-Kremlin în regiunea ei natală.

O altă corespondență implică organizarea de întâlniri fizice la Moscova sau Bruxelles între Zdanoka și supervisorul ei rus, împreună cu cereri de finanțare din surse ruse pentru a-și asigura activitățile politice din Letonia și Parlamentul

European. Cel puțin o dată a cerut bani pentru organizarea unui miting pentru a comemora victoria Armatei Roșii în al Doilea Război Mondial.

Publicația *The Insider* a confirmat că cei doi supervizori ruși ai lui Zdanoka erau ofițeri ai Serviciului Federal de Securitate Rus (FSB), agenția succesoare a KGB-ului din era sovietică.

Potrivit e-mailurilor, primul ei ofițer de caz a fost un veteran FSB de la directoratul central din Sankt Petersburg, Dmitry Gladey, în vârstă de 74 de ani. El a fost supervizorul lui Zdanoka din aproximativ 2004 până în 2013. După 2013, Zdanoka a fost în contact regulat cu Serghei Beltyukov, un agent FSB activ din 1993.

Deși a negat acuzațiile, Zdanoka a confirmat că îl cunoaște pe Gladey de zeci de ani, întâlnindu-se „la începutul anilor 1970 la o bază turistică din Caucazul de Nord, unde învățau să schieze”, însă nu ar fi avut cunoștință că acesta era spion rus: „*Pot să mărturisesc că singurii oameni cu care am stat la aceeași masă și cu siguranța că sunt/au fost ofițeri FSB ruși, sunt Vladimir Putin și Serghei Narîșkin (actualul director al Serviciului de Informații Externe al Rusiei -SVR)*”.

Alice Bah Kuhnke, europarlamentar din Partidul Verzilor din Suedia, fost ministru al Culturii și Democrației la Stockholm și vicepreședinte al Verzilor/Aliața Liberă Europeană din care a făcut parte Zdanoka până în aprilie 2022, a spus că vestea despre spionajul lui Zdanoka este „teribilă, dar deloc surprinzătoare”: „*La urma urmei, primim amândouă rapoarte în curs de desfășurare în Parlamentul European, în calitate de parlamentari. Și știi, de când eram ministru în guvernul Suediei, despre cum lucrează Rusia și agenții lui Putin și au rețele peste tot*”.

Zdanoka, ca aproximativ un sfert din populația Letoniei, are origini rusești. Familia ei s-a mutat în Letonia, care a fost anexată ilegal de Uniunea Sovietică în 1940, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Ea a obținut cetățenia letonă în 1996, la cinci ani după ce statul baltic și-a recâștigat independența deplină față de Moscova. Deși deține un pașaport din partea Letoniei, Zdanoka și-a construit totuși o carieră opunându-se existenței sale ca țară suverană.

4. Franța: Un fost apropiat al președinților a fost agent KGB timp de 35 de ani

Philippe Grumbach, fost director al publicației *L'Express* și apropiat al președinților Franței, a spionat pentru serviciul sovietic KGB timp de 35 de ani. Dezvăluirea a fost făcută chiar de *L'Express* și se bazează pe munca recentă de arhivă a unui cercetător și pe confirmările din partea apropiaților lui Grumbach.

Prieten apropiat al președinților Francois Mitterrand și Valery Giscard d'Estaing, Philippe Grumbach a fost, fără ca nimeni să știe, unul dintre cei mai mari spioni sovietici implantați în cea de-a V-a Republică – forma de guvernare impusă în 1958 de Charles de Gaulle. Valéry Giscard d'Estaing a fost președinte între 1974 și 1981, iar François Mitterrand, între 1981 și 1995. În octombrie 1977, publicația „*Le Canard Enchaîné*” îl descria pe Grumbach ca fiind „unul dintre cei mai ascultați consilieri” ai lui Giscard d'Estaing.

Grumbach s-a născut la Paris în 1924. S-a angajat ca jurnalist la *L'Express* în 1954, iar în 1971 a devenit director al publicației. El a lucrat pentru spionajul sovietic începând cu 1946, fiind deja considerat drept unul din cei mai importanți agenți ai URSS din Franța. Grumbach a murit în 2003.

La începutul lunii decembrie 2018, Cyril Gelibter, doctorand în istoria diplomației la Universitatea Sorbona, a mers la Cambridge, în Marea Britanie, pentru a consulta arhivele Mitrohin. Acolo a descoperit numele fostului director al *L'Express*, în documente în limba rusă. Zeci de spioni sunt menționați, dar de obicei apar doar numai numele de cod, adesea pentru a proteja anchetele judiciare. „Nimic din ceea ce a scris Mitrohin nu s-a dovedit a fi fals. În ceea ce privește cazurile franceze, DST deținea informații secrete pe care scrierile sale le-au confirmat de fiecare dată”, spune Raymond Nart, care a vânat spioni ruși între 1966 și 1998 la DST, serviciul de securitate internă al Franței, unde a ajuns director adjunct.

5. Rețea franceză pentru Estul Europei devoalată în Azerbaidjan

În Azerbaidjan a fost descoperită o vastă rezidență de agenți ai serviciilor speciale franceze, care au fost implicați în diverse operațiuni în Ucraina, Moldova, Georgia, Azerbaidjan, o serie de țări din Europa de Est, Orientul Mijlociu și Asia Centrală.

Potrivit serviciilor azere, angajați ai ambasadei franceze din Baku desfășurau activități de spionaj împotriva reprezentanților țărilor cunoscute drept „parteneri” ai Franței. În același timp, folosind conexiuni largi, aceștia s-au deplasat în țările din regiune distribuind sarcini și extinzând sfera de influență. Ancheta a condus la aspecte interesante care au permis dezvoltarea unei rețele de personalități interconectate. Unul dintre cetățenii francezi, care a fost liber profesionist al comunității franceze de informații timp de mulți ani, a inițiat în mod voluntar cooperarea cu agențiile de aplicare a legii din Azerbaidjan. Ca urmare a cooperării, au fost identificați zeci de agenți secreți francezi, dintre care unii au lucrat și continuă să lucreze în Azerbaidjan, iar alții lucrează în prezent în mai multe țări vecine și organizații internaționale.

În același timp, serviciile speciale din Azerbaidjan au primit dovezi și documente privind activitățile rezidenței franceze în regiunea Caucazului de Sud, Orientul Mijlociu, Ucraina și Moldova. În baza dosarului penal instrumentat de serviciile speciale azere, au fost arestate o serie de persoane care au desfășurat activități de informații în raport cu Ucraina, Georgia și Azerbaidjan.

6. Arestări în Turcia pentru spionaj în favoarea Israelului

Agențiile de presă turce au anunțat că treizeci și trei de persoane suspectate de spionaj în favoarea Israelului au fost arestate în Turcia. Persoanele arestate în mai multe provincii din țară sunt suspectate de spionaj asupra unor cetățeni străini care locuiesc în Turcia în numele serviciilor secrete israeliene.

Alți treisprezece suspecți, acuzați de aceleași infracțiuni, sunt căutați de autoritățile turce. Naționalitățile inculpaților nu au fost dezvăluite.

Ministrul turc de interne, Ali Yerlikakaya, a susținut că serviciile secrete israeliene pregăteau „agresarea” sau „răpirea” unora dintre străinii spionați. De la izbucnirea conflictului dintre Israel și Hamas, la începutul lunii octombrie 2023, președintele turc Recep Tayyip Erdogan, un aliat tradițional al cauzei palestiniene, și-a intensificat invectivele împotriva Israelului. El a declarat că nu există „nicio diferență” între premierul israelian Benjamin Netanyahu și Adolf Hitler.

7. O aristocrată poloneză - spion preferat al lui Churchill

Christine Granville, spionul preferat al lui Churchill

Cel mai longeviv spion al Marii Britanii în al Doilea Război Mondial, Christine Granville, și-a riscat viața de nenumărate ori efectuând misiuni în toată Europa, dar astăzi contribuția ei este abia cunoscută, a scris *BBC*. Cine a fost ea și de ce națiunea britanică îi datorează atât de mult?

Născută în mai 1908 ca Maria Krystyna Janina Skarbek, era fiica unui conte polonez și, pe linie maternă, moștenitoarea unei familii de bancheri

evrei. Și-a petrecut primii ani alergând liberă pe o moșie mare de la țară, o copilărie care avea să-i influențeze profund viața ulterioară.

„Fusese obișnuită cu multă libertate și adorație, învățată să călărească, să tragă cu pușca...”, spune istoricul Clare Mulley, autoarea cărții *The Spy Who Loved*, o biografie a lui Christine Granville - identitatea pe care și-a asumat-o agentul în timp ce lucra pentru britanici.

În septembrie 1939, ea călătorise în sudul Africii împreună cu cel de-al doilea soț, un diplomat polonez, când au auzit că țara ei fusese invadată de Germania nazistă. Cuplul s-a îndreptat direct către Marea Britanie pentru a se alătura efortului de război.

În timp ce soțul ei a plecat în Franța pentru a lupta alături de aliați, Granville a avut un plan diferit. „Ea s-a îndreptat spre cartierul general secret al MI6”, spune Mulley. „Nu se oferea voluntar, ci cerea să fie preluată”. Granville a prezentat un plan de a schia peste Munții Carpați în Polonia ocupată de naziști, pentru a prelua materiale și fonduri de propagandă aliate și pentru a aduce înapoi informații despre ocupație.

Deoarece aveau informații limitate despre ceea ce se întâmpla în Europa de Est, era un plan, care șefilor de spionaj ai Marii Britanii le-a plăcut și, potrivit lui Mulley, Granville a fost imediat înscrisă ca prima femeie recrutată de MI6.

În anii următori, poloneza a devenit o legendă în comunitatea de informații. „Ea era acea contesă care avea toate aceste legături cu diverși oameni cunoscuți”, explică Mulley. „Vorbea toate limbile potrivite... și știa cum să intre și să iasă pe sub radar, pentru că atunci când era o contesă destul de plictisită - pentru că era o femeie cu multă adrenalină - obișnuia să facă contrabandă cu țigări peste graniță, pe schi, doar pentru a se distra. Nici măcar nu fuma”.

În timpul detașărilor pentru MI6 în Ungaria, Egipt și Franța, ea îndeplinea misiuni, călătorind peste numeroase granițe, uneori ascunsă în portbagajul unei mașini, alteleori în timp ce fugea de focul mitralierelor, și adesea împreună cu unul dintre numeroșii iubiți pe care i-a avut în timpul războiului.

Odată, a primit un microfilm care arăta forțele germane alinate de-a lungul graniței sovietice pentru ceea ce părea a fi un atac iminent. Acesta a fost transmis lui Winston Churchill care, potrivit fiicei sale Sarah, ar fi declarat că Granville era agentul său preferat.

De două ori a fost capturată și interogată de germani, dar a reușit să se elibereze. Odată, și-a convins răpitorii că are tuberculoză, mușcându-și limba atât de tare încât părea că scoate sânge. „Marea ei armă era creierul. Era atât de rapidă în gândire; vorbea ca să intre și să iasă. Era uimitoare”, spune Mulley.

Nici chiar animalele se pare că nu au putut rezista farmecelor ei. În cartea sa, Mulley descrie două ocazii în care Granville a reușit să transforme un câine de pază fioros, ținut de patrurile de frontieră, în animalul ei de companie, care îi urma ordinele.

Împreună cu inteligența și curajul imens, Granville a fost o maestră a manipulării și a persuasiunii.

În 1944, a urcat până la o garnizoană germană aflată într-o trecătoare strategică din Alpi. Cu ajutorul unui difuzor, a convins un grup de 63 de ofițeri polonezi forțați să se înroleze în armata germană să saboteze instalațiile militare și să dezerteze, determinându-l pe comandantul garnizoanei să se predea.

În aceeași zi, a descoperit că comandantul său din cadrul Special Operations Executive (SOE) - și iubitul său - fusese arestat la Digne, în sud-estul Franței, de către Gestapo, împreună cu alți doi agenți, și risca să fie executat de un pluton de execuție. Cu mare risc pentru propria ei siguranță, ea a reușit să-i elibereze pe toți intrând în închisoarea Digne, susținând că este nepoata feldmaresalului Montgomery și informând ofițerul responsabil că un atac american era iminent. „După o oră, ea l-a îngrozit practic pe acest tip și i-a spus: *Știi, dacă vei continua cu această execuție, mă voi asigura că vei fi spânzurat. Dacă îmi faci ceva, vei fi spânzurat de un stâlp de iluminat, dar dacă mă ajuți, voi vorbi în apărarea ta*”, a povestit Mulley.

Chiar dacă Granville nu s-a putut întoarce în Polonia controlată de comuniști din cauza riscului de a fi ținta serviciilor secrete sovietice, documentele sale temporare pentru Marea Britanie nu au fost reînnoite și a trebuit să părăsească teritoriul britanic. Granville avea să se întoarcă în Marea Britanie pentru a refuza să accepte Medalia George și OBE care i-au fost acordate pentru eforturile sale de război, făcând astfel guvernul să se simtă rușinat și să îi ofere în sfârșit cetățenia. Ea a sfârșit prin a accepta premiile.

În timp ce locuia la hotelul Shelbourne, și-a asumat roluri foarte diferite față de escapadele sale din timpul războiului, fiind chelneriță în cafenele și vânzând rochii în Harrods, înainte de a se angaja ca femeie de serviciu pe un vas de pasageri. „Trebuie să ne amintim că, atunci când a venit în Marea Britanie

pentru a servi, era cu soțul ei diplomat la începutul războiului și ajungeau la clasa întâi pe un vas de pasageri, în timp ce la sfârșitul războiului este nevoită să devină femeie de serviciu pe pacheboturi - dar cel puțin asta i-a dat un fel de sentiment de libertate", spune Mulley.

Chiar și așa, Granville va fi din nou discriminată, când căpitanul navei a cerut la un moment dat personalului său să poarte toate medaliile pe care le obținuse în timpul războiului. După ce servise pe trei fronturi, Granville dobândise numeroase distincții, dar a fost acuzată de colegii săi de muncă că sunt false. „Era femeie, așa că părea absolut ridicol. Avea un accent străin. Era destul de brunetă, părea puțin evreică. Toate aceste prejudecăți erau îndreptate împotriva ei și i-a fost foarte greu", spune Mulley. Un bărbat, un coleg steward, i-a luat apărarea - Dennis George Muldowney. Cei doi au început o relație, dar Granville s-a plictisit repede de el. Respins, Muldowney, obsedat, a continuat să o hărțuiască până în noaptea în care a ucis-o în hotelul Shelbourne. S-a întâmplat pe 15 iunie 1952, când Granville s-a întors la hotelul din vestul Londrei pe care îl numea acasă, zborul ei către Belgia fiind anulat din cauza unei defecțiuni a motorului.

După ce s-a îndreptat spre camera ei obișnuită de la primul etaj, a auzit un bărbat în hol strigând numele ei și cerând returnarea unor scrisori. La parter, ea s-a trezit în fața fostului iubit care i-a înfipt brusc un cuțit în piept, rănind-o mortal.

După ce a supraviețuit multor situații periculoase pe trei fronturi diferite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost o ironie amară a sorții că și-a pierdut viața în siguranța aparentă a unui hotel din Kensington.

Muldowney avea să fie spânzurat 10 săptămâni mai târziu și, deși crima a ajuns pe prima pagină a ziarelor, povestea lui Granville a dispărut din memorie.

II. Zig-zag pe mapamond

1. Dispute electorale privind viitoarea politică de securitate a SUA

Comentariile lui Donald Trump făcute recent la un miting electoral potrivit cărora SUA nu va sprijini acele țări aliate care nu contribuie suficient la bugetul apărării, ba chiar i-a invitat pe ruși să le atace, au stârnit reacții vehemente atât în America, cât mai ales în Europa occidentală.

Jens Stoltenberg, secretarul general al NATO: *„Orice sugestie că aliații nu se vor apăra reciproc subminează întreaga noastră securitate, inclusiv pe cea a SUA, și îi expune pe soldații americani și europeni unui risc sporit. Orice atac asupra NATO va fi întâmpinat cu un răspuns unit și energic”*.

Ministrul polonez al apărării, **Wladyslaw Kosiniak-Kamysz**: *„Motto-ul NATO unul pentru toți, toți pentru unul este un angajament concret. Subminarea credibilității țărilor aliate înseamnă slăbirea întregului NATO. Nicio campanie electorală nu este o scuză pentru a ne juca cu securitatea Alianței”*.

Președintele Consiliului European, **Charles Michel**: *„Declarațiile nesăbuite privind securitatea NATO și solidaritatea prevăzută de Art. 5 (un atac armat împotriva unui membru al alianței va fi considerat un atac împotriva tuturor,*

declanșând autoapărarea colectivă, n. red.) *servesc doar intereselor președintelui rus Vladimir Putin*".

Generalul Ben Hodges, fost comandant al trupelor SUA din Europa: „*Greu de imaginat o declarație mai analfabetă din punct de vedere strategic. Nu înțelege cum funcționează de fapt NATO sau de ce este atât de important pentru interesele americane. Ceea ce este mai îngrijorător este numărul de oameni care îl susțin. Cei care îl favorizează sunt la fel de periculoși ca și el*".

2. Joe Biden – Discurs despre Starea Uniunii

Președintele american Joe Biden și-a rostit, la începutul lunii martie, discursul despre Starea Uniunii, ultimul în actualul mandat. Discursul, apreciat de BBC drept „un succes”, a fost salutat nu doar de către kongresmenii democrați, ci chiar și de către unii republicani. Semnalăm câteva idei-forță ale mesajelor transmise de șeful executivului american:

„Am venit să trezesc Congresul!” a spus Biden, care și-a început discursul intrând direct în subiectul **Ucraina** și evocând momentul când Ronald Reagan i-a spus ultimului lider sovietic: „Domnule Gorbaciov, dărâmați acest zid!” El a evocat un moment istoric, Starea Uniunii care a avut loc în ianuarie 1941, când Roosevelt s-a adresat națiunii cu aproape un an înainte de atacul de la Pearl Harbor. „*Libertatea și democrația sunt atacate, atât acasă, cât și peste hotare*”, a spus Biden făcând paralela cu prezentul. El a spus că scopul discursului despre Starea Uniunii este de a „trezi Congresul și de a alerta poporul american” că democrația este în joc: „*Dacă cineva din această sală crede că Putin se va opri la Ucraina, vă asigur că nu o va face*”.

Biden a reiterat că Ucraina cere asistență militară și arme pentru a lupta împotriva Rusiei, dar nu personal american: „*Ei nu cer soldați americani. De fapt, nu există soldați americani în război în Ucraina. Și sunt hotărât să rămână așa. Mesajul meu pentru Putin este simplu: noi nu vom pleca, nu ne vom pleca, nu ne vom da la o parte. Istoria se uită la noi*”.

Biden l-a ironizat pe Donald Trump, fără a-i pomeni numele vreodată, criticându-l dur pentru comentariile recente: „*Fostul președinte chiar a spus asta, înclinându-se în fața unui lider rus. Este periculos și este inacceptabil*”. El a promis, de asemenea, un angajament continuu față de NATO și față de securitatea europeană, spunând că dacă SUA „se retrag” din Ucraina, Europa va fi în pericol.

Biden a anunțat că armata americană va construi un port în **Gaza** pentru a permite ca mai multe ajutoare umanitare să ajungă în teritoriul aflat în conflict. Israelul - a afirmat Biden - are responsabilitatea de a proteja civilii nevinovați din Gaza. Înalți oficiali americani au declarat că portul temporar va ajuta la intrarea în Gaza a câtorva sute de camioane cu ajutoare suplimentare în fiecare zi. Este de așteptat ca amenajarea portului să dureze câteva săptămâni. Transporturile inițiale vor ajunge prin Cipru, unde vor avea loc inspecții de securitate israeliene. Potrivit ONU, aproximativ un sfert din populația Fâșiei Gaza se află în pragul foametei. SUA și alte țări, inclusiv Iordania și Franța, au parașutat provizii în Gaza, dar organizațiile umanitare spun că această metodă nu poate satisface cererile.

Biden a avut un ton aspru către liderii Israelului, spunându-le să nu rețină ajutorul umanitar pentru palestinieni în scopuri politice. „*Liderilor din Israel le spun următorul lucru: Asistența umanitară nu poate fi o considerație secundară sau o monedă de schimb. Protejarea și salvarea vieților nevinovate trebuie să fie o prioritate. În timp ce privim spre viitor, singura soluție reală la această situație este o soluție cu două state. Am lucrat non-stop pentru a stabili o încetare imediată a focului care să dureze șase săptămâni*”.

3. Războiul din Ucraina

A. Serviciile de informații norvegiene avertizează

Rusia este pe cale să obțină avantajul în Ucraina datorită unor rezerve de forțe mai mari și sprijinului material din partea unor țări precum Coreea de Nord și China.

În raportul anual de evaluare a riscurilor de securitate, șeful informațiilor militare norvegiene, Nils Andreas Stensøn, menționează că Kievul va avea nevoie de ajutor militar occidental „substanțial” pentru a spera să schimbe situația: „În acest război, Rusia se află în prezent într-o poziție mai puternică decât acum un an și câștigă avantaj”, deoarece Moscova „ar putea mobiliza de aproximativ trei ori mai multe trupe decât Ucraina și se adaptează la sancțiuni mai bine decât se aștepta”; industria sa este acum capabilă să producă muniție, vehicule de luptă, drone și rachete, permițând forțelor sale „să-și mențină eforturile de război tot timpul anului”. În plus, Rusia beneficiază de sprijin militar din Coreea de Nord, Iran, Belarus și China, care nu furnizează arme, ci „mașini, vehicule, electronice și piese de schimb”, utile industriei ruse de armament.

„Va fi nevoie de un ajutor occidental substanțial în armament pentru ca forțele ucrainene să se poată apăra și să recâștige inițiativa în conflict” (muniție, arme cu rază lungă de acțiune, apărare antiaeriană, tancuri și avioane de luptă).

Norvegia, alături de Danemarca și Țările de Jos, s-a angajat să furnizeze Ucrainei avioane de vânătoare F-16, aeronavă pe care Kievul o solicită insistent aliaților săi. (*La Libre Belgique*).

B. Trei scenarii pentru războiul din Ucraina în 2024

Trei analiști militari, intervievați de BBC, au avansat următoarele scenarii pentru evoluțiile războiului din Ucraina.

Barbara Zanchetta (Departamentul pentru Studii de Război al King's College din Londra): „*Pentru Occident și, prin urmare, pentru Ucraina, 2024 va fi un an mai dificil*”.

Războiul va dura, dar nu la infinit. Perspectivele pentru încheierea războiului din Ucraina rămân sumbre. Comparativ cu această perioadă a anului trecut, Vladimir Putin este mai puternic, mai mult politic decât militar. Situația pe câmpul de luptă rămâne incertă. Recent, ofensiva de iarnă a Ucrainei pare să se fi oprit. Dar nu există nici o breșă în defensiva rusă.

Mai mult ca oricând, rezultatul depinde de deciziile politice luate la kilometri distanță de centrul conflictului - la Washington și la Bruxelles. Spectacolul impresionant de unitate al Occidentului, afișat în 2022 și care a durat

pe tot parcursul anului 2023, începe să aibă probleme. Pachetul de ajutor al SUA este blocat de ceea ce președintele Biden a numit pe bună dreptate „politică meschină” la Washington. Iar viitorul ajutorului economic al UE depinde aparent de poziția incongruentă a Ungariei. Ezitarea din capitalele occidentale l-a încurajat pe Putin. Recentele sale apariții publice și declarațiile sfidătoare demonstrează că, în ceea ce-l privește, Rusia vede războiul pe termen lung. Deci, va avea Occidentul puterea și rezistența de a continua să se opună lui Putin? Decizia UE de a deschide discuțiile de aderare cu Ucraina și Moldova este mai mult decât simbolică. Înseamnă implicit sprijinire continuă pentru Kiev, deoarece un viitor în UE pentru Ucraina ar fi imposibil cu o victorie în toată regula a Rusiei.

La Washington este puțin probabilă o inversare completă a politicii. Deși suntem tentați să vedem scenarii apocaliptice pe măsură ce scorul lui Trump crește în sondaje, fostul președinte, pe fondul tuturor teatralităților, nu a ieșit din NATO în 2016. Și nu ar putea de unul singur să schimbe complet politica externă a Statelor Unite. Acest lucru nu înseamnă că fisurile recente din tabăra vestică sunt lipsite de sens.

Deși este probabil ca războiul să se prelungească pe tot parcursul anului 2024, acesta nu poate dura la infinit. În condițiile în care ezitarea occidentală întărește Rusia și în absența unei lovituri de stat sau a unei probleme legate de sănătate care să ducă la dispariția lui Putin, singurul rezultat previzibil ar putea fi o înțelegere negociată pe care deocamdată cele două părți continuă să o refuze. Urmează un an de întărire pentru ambele armate.

Michael Clarke, fost director general al Royal United Services Institute: „În esență, 2024 pare să fie un an de consolidare atât pentru Kiev, cât și pentru Moscova”.

Cursul conflictului din 2023 a marcat faptul că și războiul din era industrială a revenit. Războiul din epoca industrială îndreaptă părți semnificative sau, în unele cazuri, economii întregi, spre producția de materiale de război ca chestiuni prioritare. Bugetul de apărare al Rusiei s-a triplat din 2021 și va consuma 30% din cheltuielile guvernamentale anul viitor. Acest lucru va face din războiul din Ucraina o întreprindere mai lungă și mai traumatizantă decât orice a cunoscut Europa de la mijlocul secolului trecut. Anul viitor va demonstra dacă Rusia - și furnizorii săi din Coreea de Nord și Iran - sau Ucraina - și susținătorii săi occidentali - sunt capabili și pregătiți să facă față cererilor războiului din era industrială. Ar fi greșit să spunem că linia frontului din Ucraina este blocată, dar ambele părți sunt capabile să lupte între ele până la un impas, în timp ce fiecare încearcă să ia inițiative strategice. Forțele ruse ar putea încerca să împingă din nou armata ucraineană de-a lungul întregului front, cel puțin pentru a securiza toată regiunea Donbas. Ucraina va încerca probabil să exploateze succesul pe care l-a avut în restabilirea controlului asupra vestului Mării Negre și asupra coridorului său comercial vital către Bosfor. Și, probabil, Kievul va încerca, de asemenea, să arunce mai multe surprize militare invadatorilor ruși pentru a-i dezechilibra în unele zone.

Rusia nu are echipamentul și forța de luptă instruită pentru a lansa o ofensivă strategică până în primăvara anului 2025, cel mai devreme. Între timp, Ucraina are nevoie de banii din Occident și de sprijin militar pentru a se menține în război, în timp ce și ea își construiește propria industrie de apărare pentru a crea condițiile pentru o serie de ofensive eliberatoare în viitor. Războiul din era industrială este o luptă între societăți. Ceea ce se întâmplă pe câmpul de luptă devine în cele din urmă doar simptomul acelei lupte.

Ben Hodges, fostul comandant al trupelor SUA în Europa: *„Anticipez că, la începutul noului an, SUA își vor redescoperi coloana vertebrală strategică și vor trece pachetul de ajutor care a fost amânat în Congres în decembrie”*.

Cursul militar al acestui război în 2024 va fi determinat la Moscova, Kiev, Washington, Bruxelles, Beijing, Teheran și Phenian mai mult decât în Avdiivka, Tokmak, Kramatorsk sau pe oricare din câmpurile de luptă devastate de-a lungul liniilor frontului. Ucraina va continua să atace Rusia în Crimeea. Rusiei îi lipsește o capacitate decisivă, revoluționară, de a invada Ucraina și va face tot ce poate pentru a păstra ceea ce ocupă în prezent, folosind timpul pentru a-și consolida apărarea, în timp ce speră ca Occidentul să-și piardă voința de a continua să susțină Ucraina.

Dar Ucraina nu se va opri. Este într-o luptă pentru supraviețuirea sa și înțelege ce va face Rusia dacă se oprește. Mai multe națiuni europene vorbesc acum despre necesitatea de a intensifica ajutorul, în lumina temerilor că în SUA sunt probleme. Prin urmare, anticipez că Ucraina va face următoarele în lunile care vin: reconstituirea unităților care au fost uzate de luni de lupte, care vor fi necesare pentru o nouă ofensivă; îmbunătățirea sistemului de recrutare în Ucraina pentru a maximiza forța disponibilă; creșterea producției de muniție și arme; să-și îmbunătățească capacitatea de a opera împotriva sistemelor puternice de război electronic rusesc - bruij, interceptare, localizare. Până la începutul verii, Ucraina va putea folosi pentru prima dată avioanele de luptă F16 fabricate în SUA, ceea ce speră să-i îmbunătățească capacitatea de a contracara aeronavele rusești și de a-și consolida propria apărare antiaeriană. Cea mai importantă parte strategică a Ucrainei care rămâne ocupată de Rusia este Crimeea, ceea ce numim „teren decisiv”. Ucraina va face tot posibilul pentru a menține presiunea asupra rușilor de acolo pentru a face acest lucru insuportabil pentru marina rusă din Sevastopol. Au demonstrat deja că pot face asta. Războiul este un test de voință și un test de logistică. Sistemul logistic rusesc este fragil și sub presiunea continuă din partea Ucrainei.

C. Istoric american: „Ucraina poate câștiga, dacă aliații săi nu o trădează”

Timothy Snyder, renumit istoric american: *„Rusia duce două războaie în paralel, unul clasic în Ucraina și un altul invizibil, de propagandă în Europa și Statele Unite, menit să facă oamenii să creadă că Moscova este invincibilă și că orice ajutor pentru Kiev este inutil”*

Cea mai bună opțiune pentru Rusia este ca americanii și europenii să se predea și să nu mai susțină Ucraina. Ucrainenii nu vor renunța. Ei pot fi învinși,

dar nu vor renunța. Cei care pot renunța suntem noi. Ne putem convinge că acest lucru nu ajută la nimic. Și există oameni în sistemele noastre politice care spun asta. Dar ajutorul nostru face o mare diferență.

Sunt îngrijorat că noi, cei din Occident, nefiind implicați direct, confundăm starea noastră de spirit cu realitatea. Și asta este important pentru că există oameni în Rusia care încearcă din greu să ne influențeze starea de spirit. Dacă Rusia ar fi într-adevăr invincibilă, de neoprit, nu ar trebui să facă această propagandă. Ar fi învins Ucraina cu mult timp în urmă, dar din moment ce ucrainenii au rezistat, trebuie să trimită acest mesaj în mintea americanilor și europenilor.

Ucrainenii pot câștiga, dacă aliații lor nu îi trădează. Nu vor câștiga săptămâna aceasta sau luna viitoare, dar pot câștiga dacă vor primi sprijin.

Cel mai bun mod de a ajuta Rusia, de a aduce schimbări în Rusia, este ca Ucraina să câștige războiul. Și asta vă spun chiar rușii care se opun lui Putin” (EFE).

D. Istoric francez: Înfrângerea NATO în Ucraina va aduce Rusia și Germania mai aproape

Emmanuel Todd, antropolog și istoric francez, care în 1976 a prezis prăbușirea Uniunii Sovietice în cartea sa *Ultimate Failure*:

Încercările Washingtonului de a distanța Berlinul de Moscova – iar americanii au fost obsedați de acest gând strategic al anului din 2004 – se vor sfârși cu un eșec. Dacă te uiți la harta Europei, îți atrag atenția două puteri principale, iar acestea sunt Germania și Rusia.

Moscova și Berlinul nu mai pot fi în confruntare, economiile lor sunt concepute pentru a se completa reciproc, iar Nord Stream a arătat clar acest lucru. Mai devreme sau mai târziu vor începe să coopereze. Înfrângerea Statelor Unite și a Ucrainei va deschide calea pentru apropierea lor. Statele Unite nu vor putea reține la infinit această forță gravitațională, la figurat vorbind, care atrage Germania și Rusia. (*Journal de Dimanche*)

4. Olga Zinovieva cere un proces de „denazificare” în Rusia

Olga Zinovieva a cerut efectuarea unui proces de „denazificare” la Institutul de Filosofie din cadrul Academiei Ruse de Științe, pe care îl consideră „infectat” de antipatriotism. Această acuzație coincide cu împlinirea a doi ani de la lansarea invaziei din Ucraina sub pretextul nejustificat privind „denazificarea” țării vecine.

În opina sa, Institutul de Filosofie a devenit „ultimul refugiu al ticăloșilor, trădătorilor, agenților străini, dezertorilor, rusofobilor și extremiștilor”: „Sunt niște escroci care păcălesc oamenii și conducerea țării noastre. Situația este atât de critică încât verificarea angajaților pentru loialitatea față de interesele Rusiei - nu mă tem de această propunere - trebuie să includă în mod necesar un test cu detectorul de minciuni. Rusofobii de la Institutul de Filosofie din cadrul Academiei Ruse de Științe ar trebui să fie supuși unei adevărate denazificări”.

Văduva celebrului scriitor anti-comunist Aleksandr Zinoviev (decedat în exil, în 2006, la vârsta de 83 de ani, după ce i-a fost retrasă cetățenia sovietică în

1978, cunoscut pentru cartea *Homo Sovieticus*) a mai cerut introducerea unui „*certificat special de patriotism*” pentru cercetătorii din cadrul instituției menționate.

Apelul Olgăi Zinovieva survine în contextul în care tot mai multe relatări de la Moscova arată că regimul Putin a reînviat Smerș („Moarte spionilor”), un departament de represiune de pe vremea celui de-al Doilea Război Mondial folosit oficial pentru arestarea „*trădătorilor, dezertorilor, spionilor și elementelor criminale*” sub pretextul securizării spatelui Armatei Roșii.

5. China: priorități de politică externă

Vorbind la o conferință de presă în marja sesiunii anuale a Parlamentului chinez, principalul eveniment politic al anului în China, **Wang Yi, ministrul de externe**, a prezentat câteva linii generale ale politicii economice și diplomatice a Beijingului. Declarațiile oficiale ale lui Wang Yi sunt relevante pentru poziția Chinei asupra unor probleme internaționale majore, precum războiul din Ucraina, relațiile chino-americane și cele dintre Beijing și Taiwan, cooperarea strategică cu Rusia și conflictul israeliano-palestinian:

„În fața unui mediu internațional instabil și complex, China va fi cu hotărâre o forță pentru pace, stabilitate și progres în lume. Ne opunem cu hotărâre oricărei hegemonii și intimidări și apărăm cu fermitate suveranitatea, securitatea și interesele de dezvoltare ale țării”.

Relațiile chino-americane s-au deteriorat în ultimii ani din cauza mai multor probleme: legăturile cu Taiwanul, comerțul, rivalitatea în noile tehnologii, lupta pentru influență în Asia-Pacific, Marea Chinei de Sud și drepturile omului: „*Mijloacele de presiune asupra Chinei sunt în mod constant reînnoite, iar lista sancțiunilor unilaterale se prelungește constant*”.

În problema ucraineană, deși face apel la respectarea integrității teritoriale a tuturor țărilor – inclusiv a Ucrainei -, China nu a condamnat niciodată în mod public Rusia. Beijingul încearcă să se poziționeze ca o parte neutră în război, dar parteneriatul său strategic cu Moscova s-a consolidat de la începutul conflictului: „*China și Rusia au creat un nou model pentru relațiile dintre marile puteri, care este complet diferit de vechea epocă a Războiului Rece (...). Continuăm pe calea unei prietenii permanente de bună vecinătate și a unei aprofundări a cooperării noastre strategice generale*”.

Wang Yi a reafirmat, de asemenea, sprijinul Chinei pentru **cauza palestiniană**: „*Suntem în favoarea ca Palestina să devină membru cu drepturi depline al Organizației Națiunilor Unite. Dorința permanentă a poporului palestinian de a crea o țară independentă nu mai poate fi ocolită. Faptul că astăzi, în secolul XXI, această catastrofă umanitară nu poate fi oprită este o tragedie umană, cu atât mai mult, este o rușine pentru civilizație*”.

6. Președintele Xi dorește „o armată diplomatică de fier”

La Conferința centrală de lucru pentru Afaceri Externe, Xi Jinping a vorbit și despre „hegemonia” Occidentului și a repetat cuvântul „*strict*” de șapte ori în discursul anual. „*Luptă*” a fost al doilea cuvânt accentuat de Xi în discurs.

Potrivit agenției *Reuters*, președintele i-a îndemnat pe ambasadorii chinezi să creeze o „armată diplomatică de fier” loială Partidului Comunist, reînviind retorica „diplomației războinicilor lupi” propagată de unii diplomați ca semn al politicii externe din ce în ce mai agresive a Chinei: „Îndrăznește să fii bun la luptă și să devii apărător al interesului național. Este necesar să protejăm cu hotărâre interesele suveranității naționale, securității și dezvoltării, cu o poziție de pregătire și o voință fermă de a sfida țările puternice”.

Remarcile sale au făcut referire la un stil de retorică de confruntare, adoptat de diplomații chinezi din 2020, care a fost mai puțin proeminent în acest an, deoarece China a căutat să atragă investiții străine pentru economia sa slăbită. Legăturile cu Statele Unite s-au dezghețat pentru scurt timp după ce Xi s-a întâlnit cu președintele american Joe Biden, dar China este, de asemenea, implicată în dispute diplomatice cu Filipine în legătură cu un recif contestat din Marea Chinei de Sud, precum și cu Japonia în legătură cu deversarea de ape uzate de la Fukushima.

„Loialitatea față de Partid, țară și popor este tradiția glorioasă a frontului diplomatic”, a spus Xi: „Este necesar să construim o linie puternică de apărare ideologică... și să fii o persoană inteligentă, cu convingeri politice ferme, care respectă cu strictețe regulile și disciplina (...). Trebuie să legăm prietenii extinse și profunde, iar lupta pentru a câștiga inimile oamenilor trebuie să se desfășoare nu numai în temple, ci adânc în interiorul maselor. Trebuie să folosim limbi și metode străine pentru a spune bine povestea Chinei”.

SERVICIILE SECRETE CHINEZE ÎNTRE TRADIȚIE ȘI MODERNITATE

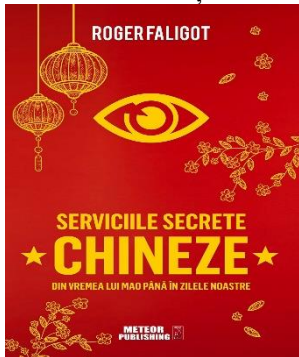
Ion Constantin, Ioan Gatea

Originile actualelor servicii secrete chineze se regăsesc în perioada anilor `20 ai secolului trecut, când China era un câmp de confruntare politică și militară între Partidul Comunist Chinez, Kuomintangul naționalist și diverși conducători militari locali. Sovieticii au stabilit legături atât cu comuniștii, cât și cu naționaliștii chinezi, supraveghind o perioadă serviciile de informații ale ambelor tabere.

După cum observă jurnalistul francez Roger Faligot într-o carte recent tradusă și în țara noastră (*Serviciile secrete chineze de la Mao la Xi Jinping*, Editura Meteor Press, București, 2019), diaspora chineză de la Paris, din care făceau parte Zhou Enlai și Deng Xiaoping, a jucat un rol important în formarea PCC și conducerea serviciilor sale de spionaj.

**

La sfârșitul anilor 1920, Zhou Enlai a creat o filială specială a Comitetului

Central din Shanghai, Zhongyang Teke, și a plasat-o sub conducerea lui Kang Sheng, una dintre cele mai importante figuri din istoria spionajului PCC. Acesta a folosit Teke în lupta împotriva Kuomintangului lui Chiang Kai-shek, iar în anii 1930-1940 s-a alăturat lui Mao Zedong și Zhou Enlai pentru a înființa „un stat comunist embrionar” în provincia Yan’an (zona central-nordică a Chinei).

Tradiția modului de transmitere a funcțiilor de conducere în cadrul serviciilor secrete chineze datează din perioada „Marșului cel Lung”, o retragere militară masivă a armatei comuniste chineze, precursora Armatei Populare de Eliberare, mișcare strategică înfăptuită pentru a evita anihilarea totală în lupta cu forțele Kuomintangului. Armata Republicii Sovietice Chineze condusă de Mao Zedong și Zhou Enlai, era pe punctul de a fi definitiv distrusă în provincia Jiangxi (octombrie 1934) de armatele conduse de Chiang Kai-Shek. Comuniștii au scăpat din încercuire și s-au retras către nord într-un marș de aproximativ 8.000 km și 370 de zile. Retragerea s-a desfășurat prin unele dintre cele mai dificile terenuri ale Chinei de vest, spre apus și mai apoi către nord, către provincia Shaanxi. După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, armata comunistă, devenită între timp Armata Populară de Eliberare, a reușit să alunge Kuomintangul din China Continentală pe insula Taiwan. După proclamarea Republicii Populare Chineze, „Marșul cel Lung” a fost glorificat ca un simbol al puterii și dârzeniei partidului comunist. Unii dintre

participanții la „Marșul cel Lung” au devenit alături de Mao conducători importanți de partid și de stat, așa cum au fost Zhu De, Lin Biao și Deng Xiaoping.

Serviciile de informații ale PCC l-au ajutat pe Mao să preia puterea în octombrie 1949 și de atunci au servit interesele Chinei în Asia și alte părți ale lumii. În 1949 a fost înființat Ministerul Securității Publice sau Gong'anbu, instrumentul de putere al lui Mao, utilizat în operațiunile de reprimare teribile din perioada Marelui Salt Înainte și Revoluției Culturale.

Structurile de comandă ale aparatului de Securitate și Informații ale Chinei sunt dominate de către membrii familiei unor lideri-cheie ai partidului și descendenți ai supraviețuitorilor „Marșului cel Lung”. Așa-numiții „prinți roșii” conduc, în zilele noastre, companii controlate de stat, care se angajează în activități de spionaj în străinătate.

Începând din 1961, comuniștii chinezi au denunțat în mod oficial „Grupul revizionist trădător al conducerii sovietice”. Această divergență a devenit critică, continuând până la sfârșitul anilor 1980. Din această perioadă, serviciile de informații chineze au fost puternic implicate în acțiuni specifice vizând Uniunea Sovietică, dar și în deschiderea drumului pentru îmbunătățirea relațiilor Republicii Populare Chineze cu SUA la sfârșitul anilor 1960 și începutul anilor 1970. În demararea dialogului americano-chinez, diplomația românească a avut un rol important, grație deschiderii și prestigiului deosebit pe care țara noastră îl dobândise după condamnarea de către autoritățile de la București a intervenției trupelor unor țări ale Pactului de la Varșovia în Cehoslovacia (1968).

Schisma sovieto-chineză a oferit ocazia liderilor Partidului Muncitoresc Român (PMR) de a interveni în disputa ideologică și de a-și afirma propria poziție. Încă de la începutul anilor 1960 s-au pus bazele schimbului de informații și chiar a unei colaborări operative între serviciile speciale românești și cele chineze în scopul unor aranjamente politice, care au fost antamate de liderul comunist Emil Bodnăraș și șeful serviciilor secrete și de securitate chineze Kang Sheng (1898-1975). Cei doi fuseseră colegi la școala de agenți a OGPU (GRU) de la Moscova, în anii 1934-1935, și avuseseră o contribuție importantă la susținerea intereselor Kremlinului în perioada care a urmat. Numai că în 1964, China și România, unde comunismul „ieșise victorios”, regimurile pe care le serveau evoluau spre o „direcție proprie”, și utilă, și inevitabilă, adică spre „emanciparea” de sub tutela paternalistă a Moscovei. Prin acest canal informativ al lui Bodnăraș, guvernul comunist de la București a realizat primele contacte politice și întâlniri cu chinezii.

Fiind încurajate de conducerea chineză, în martie 1964, autoritățile de la București au pus pentru prima dată, într-o formă explicită, problema Basarabiei în discuțiile româno-sovietice, aspect despre care am relatat în numărul precedent al revistei noastre.

După 1990, serviciile de informații chineze s-au angajat puternic în operațiuni ofensive de spionaj economic, căutând secrete industriale și tehnologice din Occident, în special din SUA. Geopolitic, comunitatea de informații chineză s-a concentrat pe reunificarea cu Hong Kong, subminând mișcările pentru

independența formală a Taiwanului și contestând primatul economic și militar al Statelor Unite.

În ultimii ani au crescut considerabil eforturile autorităților de la Beijing pentru dotarea și organizarea structurilor informative chineze la cele mai înalte standarde pe plan mondial. Grație acestei dezvoltări tehnologice, China a devenit foarte competitivă în a pirata sistemele informatice ale națiunilor rivale pentru a fura secrete industriale și comerciale.

Spionajul chinez din secolul XXI desfășoară o gamă diversă de operațiuni care includ războiul cibernetic, infiltrarea culturală (prin proliferarea Institutelor Confucius în întreaga lume) și promovarea intereselor chineze globale. Se pune, de asemenea, accentul pe distrugerea opoziției interne, ca mișcarea Falun Gong și a naționaliștilor uiguri.

Începând din anii 1990 și mai ales după 2000 a crescut considerabil parteneriatul dintre serviciile de informații chineze și cele ruse. În cartea sus-menționată, Roger Faligot acuză factorii de decizie din SUA că nu au prevăzut că sfârșitul Războiului Rece și concurența crescută dintre China și SUA ar putea duce la o apropiere sino-rusă.

Faligot încheie cartea cu un avertisment : *„Serviciile de informații chineze sunt cele mai mari din lume. Sunt competente și eficiente. Sunt implicate în sifonarea masivă a informațiilor economice, științifice și tehnologice din alte țări. Președintele Xi a acumulat mai multă putere individuală decât orice lider chinez de după Mao și se angajează să folosească serviciile de spionaj și toți ceilalți piloni ai puterii chineze pentru a promova interesele economice și geopolitice globale ale Chinei”*.

China și Statele Unite se află într-un război total în lumea spionajului. Încă de la începutul anilor 2000, analiștii CIA au avertizat frecvent cu privire la creșterea economică și ambițiile militare ale Chinei. Fluxul de rapoarte și informații clasificate pe acest subiect a devenit cunoscut la nivelul cercurilor guvernamentale americane sub numele de *„Scary China Brief”*.

Potrivit unor dezvăluiri recente ale publicației americane *Wall Street Journal (WSJ)*, CIA și-a pierdut rețeaua de agenți în China în urmă cu un deceniu și de atunci se străduiește să o refacă, cu puțin succes însă. Acum, SUA nu au „nicio perspectivă reală asupra planurilor liderilor Chinei”, arată investigația menționată.

Între anii 2010-2012, autoritățile de Beijing au destructurat aproape complet rețeaua de circa 24 de spioni ai SUA în China. Spionii au fost executați sau aruncați în închisoare. Printre ei se numărau și oficiali chinezi de rang înalt, potrivit *WSJ*. Guvernul SUA nu a recunoscut niciodată în mod public pierderea agenților săi chinezi din această perioadă.

Pierderea agenților a avut efecte profunde, îngreunând eforturile agenției de a recruta străini în întreaga lume. Sentimentul celor vizați de agenția americană pentru recrutare era următorul: „De ce aș răspunde la un telefon de la un american,

știind că chinezii care au făcut asta au primit un glonț în ceafă”, a spus pentru *WSJ* directorul CIA, William Burns.

Statele Unite și-au pierdut rețeaua umană din China exact în momentul în care Xi a devenit lider al Partidului Comunist, la sfârșitul anului 2012, și apoi președinte câteva luni mai târziu. Rapoartele multiple, uneori zilnice, ale CIA au prezis că acesta va fi un tip de lider chinez diferit, mai energic, mai naționalist și mai axat pe securitate, au declarat actuali și foști ofițeri de informații.

Mai mulți oficiali au declarat că analiza a fost în mare parte ignorată de Administrația președintelui Barack Obama, care a sperat că, pe măsură ce China se va dezvolta din punct de vedere economic, se va liberaliza și se va alătura ordinii mondiale internaționale conduse de SUA. Această politică a fost urmată de administrațiile democratice și republicane timp de două decenii. „A existat o mare disperare de a crede asta”, a declarat Gail Helt, fost analist CIA pentru Asia de Est.

Acum, CIA se străduiește să își reconstruiască capacitățile de spionaj uman în China, principala țintă a agenției în materie de informații, potrivit unor interviuri cu actuali și foști oficiali americani. Din cauza lipsei de spionaj uman, SUA au o înțelegere limitată a discuțiilor secrete dintre liderul chinez Xi Jinping și cercul său apropiat cu privire la probleme cheie de securitate, cum ar fi Taiwanul. „*Nu avem deloc o perspectivă reală asupra planurilor și intențiilor liderilor din China*”, a declarat pentru *WSJ* un fost oficial de rang înalt din cadrul serviciilor de informații americane.

Preocuparea CIA și a celorlalte agenții de spionaj americane pentru consolidarea rețelei de spionaj uman are loc în contextul unei transformări mai ample a politicii de securitate a SUA, care se reorientează dinspre vânătoria globală de teroriști către pregătirea pentru un posibil conflict cu China și Rusia. În acest scop, comunitatea americană de informații, care cheltuiește 100 de miliarde de dolari pe an, își recalifică personalul, redirecționează bugete de miliarde de dolari și re tehnologizează aparatul de spionaj pentru a se concentra asupra acestor potențiali adversari.

Schimbarea de filosofie nu a fost însă simplă, potrivit *WSJ*. Atacul surpriză al Hamas din 7 octombrie asupra Israelului și războiul care a urmat în Gaza, precum și invazia Rusiei în Ucraina au solicitat atenția Casei Albe și resursele serviciilor de informații, complicând eforturile spionajului american de a se asigura că China este principala prioritate pe termen lung. Un fost angajat al CIA a declarat că gestionarea celor două crize, menținând în același timp o atenție susținută asupra Beijingului, va pune la încercare agenția.

Statele Unite, care au cedat Israelului responsabilitatea monitorizării militanților palestinieni în anii care au urmat atacurilor teroriste din septembrie 2001 și, la fel ca Israelul, au fost luate prin surprindere de atacul Hamas, au redirecționat unele resurse de informații către conflictul israeliano-palestinian în ultimele săptămâni.

China, pe care administrația Biden a numit-o drept cel mai mare pericol pentru securitatea americană, rămâne în fruntea listei de sarcini a CIA, a declarat

Burns pentru *Wall Street Journal*: „Abordăm Republica Populară Chineză ca pe o prioritate globală, mai mult decât dublând resursele bugetare dedicate misiunii în China în ultimii trei ani și înființând Centrul de Misiune în China, singurul centru de misiune al CIA pentru o singură țară, pentru a coordona toate eforturile agenției în această privință. Chiar dacă echilibrăm mai multe priorități, inclusiv conflictele în curs de desfășurare, rămânem intens implicați în ceea ce privește provocarea strategică pe termen lung reprezentată de China”. În cadrul unei misiuni secrete până la apariția articolului din WSJ, Burns a călătorit în Japonia și Coreea de Sud după atacul Hamas. Anterior, Burns călătorise la Beijing în luna mai 2023.

În prezent, sateliții de spionaj americani monitorizează îndeaproape desfășurările militare și planurile de modernizare ale Chinei, în timp ce instrumentele cibernetice și de ascultare captează vaste porțiuni de comunicații chinezești. În afară de aceasta, cunoștințele SUA despre planurile lui Xi provin în principal din deducții și din analiza declarațiilor publice frecvente ale acestuia, au declarat oficialii americani.

China este o țintă de informații mult mai dură decât era în urmă cu un deceniu, când au fost pierduți agenții CIA. Statul lui Xi, care acordă prioritate securității, folosește sisteme de supraveghere extrem de performante ce complică mult operațiunile de spionaj în interiorul țării. Iar serviciile de informații americane trebuie să urmărească progresul Chinei în domenii dispartate, precum inteligența artificială și biotehnologia.

Cele două țări au intrat în conflict din cauza restricțiilor tehnologice americane, a manevrelor militare și a invaziei Rusiei în Ucraina. Punctele slabe ale Chinei, în special încetinirea creșterii economice și o populație în scădere, reprezintă un alt semn de întrebare în evaluarea cursului său viitor.

„Din nefericire, scopurile și obiectivele Chinei sunt atât de vaste încât este într-adevăr foarte dificil să spunem că facem o treabă excelentă”, a declarat publicației *WSJ* președintele Comisiei pentru informații din Camera Reprezentanților, Mike Turner. Oricum, un lucru este clar: China rămâne pentru serviciile de specialitate americane principala prioritate pe termen lung.

CULEGERE DE INFORMAȚII. RECRUTARE ȘI PLASARE DE AGENȚI

Cornel Barbu

„...Un stat, pentru a supraviețui într-o lume ca aceea de azi, trebuie să ducă în principal o politică ce are două aspecte distincte: primul se referă la promovarea unei politici și a unor inițiative pentru îndeplinirea intereselor și idealurilor sale naționale; al doilea aspect constă în măsuri întreprinse pentru păstrarea/apărarea securității naționale sau de contracarare a acțiunilor cu caracter ostil inițiate de alte state, care pun în pericol securitatea și aspirațiile sale naționale.

- În ce privește primul aspect, cei care făuresc linia politică precum și cei care urmăresc transpunerea ei în viață, trebuie să dețină un minimum de date spre a putea alege calea cea mai bună de urmat: o acțiune politică sau diplomatică directă sau prin organizații internaționale; o promisiune sau șantaj/amenințare economică sau politică; folosirea forței; o acțiune combinată care să cuprindă mai multe direcții de acțiune.

- Pentru al doilea aspect este nevoie, de asemenea, de o altă categorie de informații cu privire la natura și forța mijloacelor pe care țările respective le pot folosi pentru a-și transpune în practică intențiile, din proprie inițiativă sau ca un răspuns la un stimul din afară. Aceste lucruri trebuie cunoscute nu numai pentru a nu fi luați prin surprindere, printr-o anumită acțiune, ci și în scopul de a putea lua din timp măsuri ofensive sau defensive, după caz. Când se cunosc aceste lucruri despre o țară, se poate afirma că se **cunoaște statutul strategic al țării respective**.

Informațiile prezentate ca vitale până în prezent ar putea fi considerate suficiente dacă nu ar exista și „elementul de mișcare”, respectiv evoluția în tot ceea ce ne înconjoară. Informațiile menite să satisfacă cerințele moderne, trebuie să țină seama, în permanență, de acest element, al evoluției și schimbării.

Direcția în care are loc schimbarea este câteodată mult mai importantă decât cunoașterea exactă a cantității și efectului acesteia.

- În abordarea și tratarea unor astfel de probleme – care se schimbă de la țară la țară, precum și în funcție de perioadele istorice pe care le parcurgem – stabilirea priorităților nu se poate face numai aplicându-se principiul „interesului național.”

Probabil cea mai mare greutate căreia trebuie să-i facă față un serviciu de informații este nu atât cunoașterea problemelor prezente și a celor ce se întrezăresc, cât abilitatea și încercarea de a prevedea și identifica acele situații și stări de fapt ce vor deveni probleme. Și, mai ales, cum s-ar putea plia, modela, „interesul național” pe acel nou curs al istoriei. Acest element intuitiv, această știință sau artă de a citi și descifra informațiile, evoluția și direcția lor de dezvoltare, face legătura între ceea ce a fost și ceea ce va fi.

- În privința domeniilor, direcțiilor de activitate/acțiune – politic, economic, militar, social, tehnico-științific, ș.a. – interesul prioritar rezultă din activitatea de supraveghere permanentă, constantă, a unui spațiu sau a unei teme, una din cele mai importante sarcini ale activității de informații.

O exemplificare, cât mai scurt posibil, a ceea ce înseamnă o astfel de activitate, pe domeniul politic, ne arată ce ar trebui să cunoască un ofițer de informații (implicit serviciul): schimbări de orientare în politica internă și externă; partidele politice, grupările fracționiste, schimbări în doctrinele politice ale partidelor, tendințe spre unitate națională sau secesioniste, relațiile dintre autoritățile centrale și cele regionale, ș.a. Un capitol important se referă la personalitățile politice – **orice serviciu de informații se ocupă de biografiile oamenilor importanți la un moment dat.**

La fel, sau chiar mai important este de știut care vor fi **personalitățile politice (economice, militare, științifice) ale zilei de mâine.** Acești candidați sunt cei care vor intra în politică, diplomație, armată, în afaceri, în mișcarea sindicală, în învățământ. Sarcina informațiilor este de a stabili cine se preconizează a fi viitorul lider și de a-i observa ascensiunea (și de ce nu, a-l ajuta eventual).

Deoarece omul este atât produsul mediului înconjurător cât și un factor care participă la modelarea acestui mediu, serviciile de informații trebuie să cunoască foarte multe date despre cei pe care îi supraveghează: caracterul, ambițiile, opiniile, părțile slabe, vulnerabile; influența pe care o are asupra cercului de relații sau ce anume îi influențează în viața personală și activitatea desfășurată; rude, prieteni, mediul politic, economic, social în care trăiesc și pe care îl frecventează ș.a.”

**

Paragrafele menționate au fost extrase – într-o formă cât mai concisă, din motive de spațiu – din lucrarea „Sistemul informativ al S.U.A.”, apărută pe la sfârșitul anilor ’80.

S-ar putea spune că, în unele privințe, „materialul este vechi, de acum aproape 40 de ani, este depășit, etc.” Da, se poate zice și așa. Dar, A.B.C.-ul muncii de informații – cu activități de supraveghere/filaj, acțiuni de sustragere/copiere de documente secrete sau de ascultare/interceptare; cu modalități de scriere cifrată/criptare sau metode de atragere la colaborare și recrutare de agenți – a fost și rămâne același, valabil pentru orice serviciu și în orice timp.

Întreaga lucrare „Arta războiului” a lui Sun Tzu este plină de învățăminte și îndrumări, perfect valabile și astăzi, deși a fost scrisă acum mai bine de 2000 de ani: „nu există nici un loc unde să nu poată fi folosit spionajul” sau „bazați-vă pe trădători care se găsesc în rândurile inamicului”. Poți să nu iei în seamă, astăzi, asemenea atenționări? Sau capitolul „Folosirea agenților secreți” – cu precizări referitoare la locurile unde pot fi găsite persoane pretabile la astfel de activități, cu mod de acțiune asupra lor și de folosire/dirijare în scopuri dinainte stabilite.

Recomandările și cerințele formulate atunci se regăsesc și astăzi în orice manual de pregătire a ofițerilor de informații.

Despre cum s-ar desfășura o astfel de activitate/operațiune de recrutare și plasare de agenți putem face și noi un exercițiu de imaginație. De altfel, există pe piață o întreagă literatură de acest gen, inclusiv filme de succes, care prezintă (desigur, într-un mod romanțat), cazuri petrecute în realitate. Cu persoane ajunse în poziții de vârf ale puterii – miniștri, premieri sau chiar șefi de stat – sau persoane care au legături strânse cu astfel de medii – soții, secretari/secretare, amanți/amante.

- În zilele noastre, orice tânăr/tânăra care își dorește să facă o carieră într-o profesie sau o specializare într-o anumită direcție își poate îndeplini visul, în țară sau în străinătate. Și câți tineri nu au și nu și-au propus un astfel de ideal. Până la acest moment se presupune că persoana în cauză are un profil conturat, o personalitate – cu o sumă de calități, abilități, cu posibilități de dezvoltare, cu mai mult sau mai puține defecte, ca orice om. Se poate chiar anunța un viitor lider, într-un anumit domeniu, eventual cu un sprijin/îndrumare din partea unor prieteni, relații.

- Ajuns în străinătate, tânărul intră într-o altă lume, participă la ședințe de lucru, este invitat la reuniuni sau programe de socializare, își face noi relații, prieteni. Noul stil de viață începe să-l influențeze – în sens pozitiv sau negativ – mai mult sau mai puțin. Pentru a nu face notă discordantă, a nu fi marginalizat sau catalogat drept „speriat, nesociabil sau ciudat”, tânărul se simte încurajat de unii colegi, „doar din simpatie și prietenie”, să-și depășească trercul – puțin alcool sau anumiți înlocuitori, timp petrecut în companii plăcute, obținerea - extrem de ușor - de bani prin diferite inginerii financiare și alte asemenea experiențe. Expresia „că viața merită să fie trăită din plin” începe să devină cumva o obișnuință.

Câți dintre noi, la anii tinereții nu au mai făcut și „nefăcute”, nu au mai călcat și strâmb. Și anii au trecut, greșelile se mai uită, și viața merge înainte ...

Numai că astfel de medii, de societăți care își spun sau se doresc „mai elitiste”, prezintă interes și sunt în atenția unor organizații (chiar ONG-uri) de diferite orientări și preocupări, a unor grupări mai nonconformiste, radicale/teroriste sau chiar a unor servicii de informații. Din supravegherea unor astfel de locuri și medii sunt selectate persoane „cu posibilități și pretabile a fi recrutate”: se adună date pentru o fișă personală, cu evidențierea punctelor slabe, cu stabilirea unor etape de parcurs, pentru cunoașterea mai profundă a celui vizat, până la momentul de contact direct.

- Într-o zi, cu ocazia unui moment mai deosebit – o zi onomastică, o petrecere în grup – tânărul poate și încurajat de prieteni, „este luat de val” cum se spune și consumă mai mult decât ar fi trebuit. Când toată lumea se distrează, se simte bine, nu se cade, nu-i așa, să faci notă discordantă. La plecare, ca din întâmplare (ghinion, cum ar spune cineva) este oprit de poliție. La secție începe să se contureze o situație de „sfârșit de lume” – sunt pronunțate cuvinte care parcă nu-și au rostul – terminat cu studiile/specializarea, arestare, închisoare. Când totul

pare că s-a năruit, din întâmplare, dar exact din întâmplare, cineva zice că totuși ar mai fi o posibilitate de îndreptat lucrurile. Că dacă tânărul semnează un angajament, că nu va mai face pe viitor ce a făcut, că se face băiat cuminte și ascultător, totul se poate rezolva și lucrurile să revină ca la început.

Câți oameni ar refuza într-o atare situație o astfel de oportunitate? Sigur că ar fi fost și unii care să refuze o asemenea propunere, a căror minte nu s-ar fi blocat. Numai că în cazul nostru cel sau cei care stătea/stăteau în fața tânărului știau exact cu cine au de-a face. Semnătura a venit firesc, într-un fel și ca o ușurare - cu inconștientă și strângere de inimă pentru o parte, cu satisfacția lucrului îndeplinit pentru cealaltă parte.

- După acest „moment neplăcut”, viața începe să intre în normal – continuă întâlnirile în timpul liber, colegii, relațiile se comportă la fel, unii chiar mai atenți, mai săritor.

La finalul perioadei de școlarizare/specializare, problema unui loc de muncă se rezolvă ca din întâmplare (tot din întâmplare), cu ajutorul unor colegi/relații. Și când cineva te ajută într-un astfel de moment – când chiar te recomandă la o firmă, la o companie, la o bancă, nu poți să nu rămâi recunoscător. Câți oameni nu ar adopta o astfel de atitudine?

- Ajuns într-un post important, tânărul realizează la un moment dat că prietenii care l-au ajutat nu l-au uitat, că sunt dispuși chiar să continue relațiile, cu sfaturi și mai ales cu orientări. Chiar dacă, să zicem, în noua poziție mai produci și neplăceri, nemulțumiri conducerii firmei la care lucrezi – în sensul efectuării unor operațiuni financiare incorecte, frauduloase, care s-au lăsat cu pierderi pentru companie. Este nevoit să părăsească serviciul și țara în care își desfășura activitatea, însă oricum a fost o perioadă în care „și-a format mâna” pentru activități viitoare.

- Peste puțin timp, tânărul ajunge ca din întâmplare în țara de unde a plecat la specializare. Acum, din postura de „mare specialist în mânărea banilor”, dar și cu „recomandări” din partea prietenilor care sigur nu l-au uitat, găsește cu ușurință loc de muncă, exact pe profilul pentru care s-a pregătit. La un moment dat, „vocea și talentul” l-au recomandat chiar pentru funcția/poziția cea mai importantă în conducerea aceluși domeniu. Câți dintre noi nu ar dori să-și vadă visul cu ochii!

Ajuns „șeful banilor”, expertul de acum în gestionarea finanțelor țării, face rapid dovada talentului și abilităților într-o care s-a specializat. Astfel, să obții într-un timp scurt împrumuturi înrobitoare pentru țara pe care o reprezinți și mai ales – aici este „șpilul” - să nu dai încă socoteală nimănui pentru „marile realizări” este, să recunoaștem, o performanță care nu stă la îndemâna oricui. Câți oameni se pot lăuda cu așa ceva?

Sigur că la obținerea unor astfel de „succese” rolul principal l-a avut (îl au) și antrenorii care au avut grijă să nu se abată de la învățăturile unor înaintași iluștri.

Astfel, pe la sfârșitul secolului al XIX-lea, un reprezentant al familiei Rotschild, într-o discuție cu un general francez, considera că **pentru a supune o**

țară, el nu ar apela la armată, ci ar prefera să aibă în mână finanțele acelei țări. Într-un stil mai direct și mai cinic, un fost președinte american, John Adams, spunea că „sunt două metode de a cuceri și înrobi o națiune – una este prin sabie, a doua prin îndatorare.”

Cartea „*Confesiunile unui asasin economic*” reia pe larg acest subiect, al îndatorării unor națiuni, văzută și folosită tot mai mult ca „o armă pentru a cuceri și înrobi o societate și unde muniția este asigurată de dobândă”, fără limite, fără număr.

John Perkins, autorul cărții, precizează la un moment dat că sunt profesioniști extrem de bine plătiți care escrochează de miliarde de dolari țări din întreaga lume, Ei direcționează bani de la Banca Mondială, F.M.I., de la Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și de la alte organizații străine „de ajutor” către seifurile corporațiilor uriașe și către buzunarele celor câtorva familii bogate care controlează resursele naturale ale planetei.

„Împovărate de datorii uriașe, aceste țări ajung sub controlul guvernului SUA, al Băncii Mondiale și F.M.I, care acționează ca niște cămătari – dictând termenii de returnare a banilor și forțând guvernele țărilor respective să li se supună.”

Am putea, așadar, cădea pradă unor voci care să ne trimită la „teorii ale conspirației”, la coincidențe, la ...

Dar, parafrazând vorbele marelui nostru actor Toma Caragiu: „Bine mă maestre, coincidențe, coincidențe,.. dar până când, până unde... N-ai mai găsit altă rimă?...”.

DIN NOU DESPRE FANTOME

Cornel Biriș

Sub titlul „*Fantomele prezentului*”, colegul nostru Cornel Biriș a publicat recent o culegere cu mărturii și texte semnificative pe care le-a scris în ultimii ani cu privire la celebra „unitate de fantome” în care și-a desfășurat activitatea o bună parte din viață.

Volumul are ca motto gândurile unui ofițer „fantomă” aflat în misiune externă: „*Vouă, când vă sună cineva la soneria de la ușă, vă gândiți instantaneu că a venit un prieten în vizită cu care probabil veți ciocni un pahar de vin sau o rudă de la țară care vă aduce o găină de curte, sau chiar poștașul care vine cu o scrisoare de la cei dragi. La mine când sună soneria, primul gând este că am greșit undeva și a venit poliția să mă aresteze!*”

Reproducem mai jos câteva din considerațiile autorului cu privire la specificul acelei unități și calitățile unui tânăr care optează să lucreze într-un serviciu de informații (**Redacția**).

**

„Aș defini o astfel de structură „vârful de lance” al unui serviciu de informații externe care are misiunea de a penetra informativ-operativ obiective, organizații, medii sau orice altă formă de organizare, în care structurile de linie nu pot pătrunde informativ.

De asemenea, această unitate folosește metode și mijloace specifice scopului pentru care funcționează, având o organizare și structură absolut independentă, fiind dotată cu cadre special pregătite în acest sens. De altfel, toate serviciile de informații puternice, care se respectă, folosesc această linie de muncă pentru acțiuni și operațiuni cu un grad ridicat de risc sau pe linia obținerii de informații din obiective protejate în mod deosebit.

De ce „fantomă” sau „umbre”? Noțiunea este dată de faptul absolut necesar ca activitatea de selecționare, încadrare, pregătire, trimitere în misiune și legătura cu acest gen de ofițeri să se realizeze sub o strictă conspirativitate.

Identitatea acestora era cunoscută de un număr mic de ofițeri din Centrală, respectiv „ofițerul instructor” (care ținea și legătura cu el pe timpul executării misiunii) și de șefii săi pe cale strict ierarhică. De multe ori și numărul acestora era substanțial redus, în fapt, adevărata identitate a fost cunoscută în puține cazuri de toți șefii. Documentele din care rezultă identitatea acestor ofițeri erau ținute doar de „ofițerul instructor” (dosarul personal; dosarul biografiei legendă; dosar de verificări; dosarul de cifru; sistemul de legătură etc.).

Sigur, perioada în care și structura de Informații Externe a fost „dotată” cu consilieri sovietici de profil, sau în care mulți ofițeri români au fost trimiși la cursuri de specializare în Uniunea Sovietică, a fost influențată de existența acestor situații. O așa-zisă sorginte kaghebigă a fost întărită și de faptul că mult timp „fantomile” au purtat denumirea de „ofițeri ilegali” sau „S”, această titulatură fiind folosită și de formațiunea similară din organul de informații sovietic.

De atunci, însă, și până în ultimele zile de existență a unității cu această linie de muncă, au fost făcute transformări esențiale și de calitate privind metodele și mijloacele de muncă. Modalitatea de lucru a evoluat continuu și multe din metode și mijloace au fost perfecționate sau chiar înlocuite.

Aș începe cu „catalogarea de tip kaghebit“. În acest sens doresc să amintesc faptul că vechii cronicari au prins în operele lor unele aspecte interesante ale muncii de informații cu acest specific, încă de pe timpul domnitorului Ștefan cel Mare. Menționez astfel „iscoadele“ care erau trimise în teritoriul vremelnice ocupat de inamic, dotate cu legende verificabile privind mișcarea lor în spațiul de interes sau prin implantarea și legendarea lor în teritoriul care urma să fie invadat de dușmani.

După obținerea informațiilor, acestea erau prelucrate prin coduri și convenții, urmând a fi trimise comandanților de oști de acasă. Apar cu această ocazie și două căi de transmitere a informațiilor: una, folosind persoane care puteau să se deplaseze în zonele de conflict și în afara acestora, datorită îndeletnicirii lor agreate de invadatori – producători de produse agroalimentare care plecau din satele în care trăiau și ajungeau în așezări dens populate pentru a-și vinde marfa. Nimic altceva decât „curierii speciali“. Alta, „tainițele“ erau de regulă locuri ascunse, de unde puteai vedea sau auzi fapte și date ce deveneau informații utile a fi folosite de adversar, dar puteau fi și locuri care să confere siguranță depunerii unor date secrete, fiind preluate ulterior de destinatarii acestora. Nimic altceva decât celebrele „căsuțe poștale impersonale“ – CPI-uri sau „dead letter box“-urile de mai târziu. Nu cred că activitatea pe acest specific desfășurată pe timpul lui Ștefan cel Mare ar fi fost de sorginte kaghebită!

Toate cerințele pentru un viitor ofițer de informații sunt la fel de importante și ele trebuie îndeplinite armonios, în totalitatea lor. Foarte pe scurt, am putea enumera obligativitatea următoarelor calități:

- un bun patriot, cu un pronunțat spirit de dragoste de țară, de popor și neam;
- o bună pregătire în specialitatea de bază care să îi poată permite o evoluție în spațiul și obiectivele de destinație, unde să poată avea acces la informațiile de interes;
- o comportare și moralitate ireproșabilă în familie, societate și orice colectivitate frecventează;
- aptitudini pentru desfășurarea unei activități informative de pe pozițiile pentru care este pregătit, putere de analiză și sinteză a datelor și faptelor de interes operativ cu care se confruntă, sociabilitate și perseverență;
- aptitudini și înclinații reale necesare protecției sale personale și a activității ce o va desfășura, stăpânire de sine, curaj și rezistență la presiuni fizice și psihice prelungite”.

SAGA DEFECTORILOR (XIII)

Dr. Mihai Milca

Prejudiciile pe care un defector de rang înalt al unui serviciu secret de informații le produce efectiv sau este de presupus că le va produce prin dezertarea lui sunt, mai întotdeauna, multiple și incalculabile. Informațiile divulgate adversarului au nu doar o valoare în sine, ci mai ales una de ordin operativ, prin periclitarea rețelelor configurate în timp și a agenților de teren sub acoperire aparținând serviciului de spionaj / contraspionaj abandonat. Beneficiarii acestora le pot folosi pentru lansarea unor operațiuni de dezinformare și intoxicare, pentru contralovituri în spațiul misterios al „războiului invizibil”, oferind totodată șanse sporite unor acțiuni manipulative, de propagandă și contra-propagandă de natură să discrediteze în plan public structurile informative și contrainformative pe care defectorul în cauză le-a trădat. În interiorul acestora din urmă se poate instala o stare de psihoză și suspiciune generalizată, de indusă vulnerabilitate, propice „vânătorilor” de „cârțițe”, de prezumtivi agenți-dubli, căutărilor frenetice de vinovați și „țapi ispășitori”. Pe de altă parte, decredibilizarea respectivelor structuri și tensionarea raporturilor cu factorii politici decidenți și instanțele de control (parlamentar sau de altă factură) se dovedesc a fi efecte imediate și incontornabile, cu repercusiuni în timp, greu de surmontat.

Nu de puține ori defectorii intempestivi se confruntă odată ajunși la chereumul adversarilor de până mai ieri cu situația ca informațiile devoalate să nu fie receptate decât sub beneficiu de inventar, aceștia fiind suspectați de a fi dezinformatori într-un joc operativ pus la cale de către serviciul de spionaj inamic.

Defectorul, oricât de mult și-ar exhiba disponibilitatea de a se face util noilor stăpâni prin informațiile secrete oferite, dornic să epateze prin expertiză și profesionalism, va fi constrâns să-și gestioneze „marfa” informativă cu precauție, cu atât mai mult cu cât a lăsat în urma sa, după dezertare, membri ai familiei și cunoscuți, expuși represaliilor, ce riscă să funcționeze ca obiect de șantaj și presiune psihologică asupra sa.

Orlov – fugarul care i-a ținut în șah pe Stalin și Beria

Leiba Lazarevici Feldbin, alias „Alexandr Orlov”, s-a născut în 1895 într-o familie evreiască, cu ramificații atât în Rusia cât și în America, unde multe rude ale viitorului spion au emigrat. Student la drept fiind, în 1916 este mobilizat în armata țaristă ca infanterist. Revoluția din februarie 1917 îi oferă oportunitatea de a accede într-o situație greu de conceput până atunci pentru unul ca el de a ajunge sublocotenent într-o unitate de cavalerie. Aderă la o fracțiune minoritară din partidul social-democrat rus, grupul „internaționaliștilor” condus de Solomon Dridzo, poziționat între bolșevici și menșevici. Este perioada în care va asimila, prin contactele pe care le are și însărcinările primite, limbile germană, franceză și engleză ce îi vor fi de folos ulterior.

Până în 1918 lucrează ca documentarist la Consiliul Superior al finanțelor, alăturându-se din 1920 structurilor bolșevice care reușiseră să anihileze formațiunile politice aliate din perioada războiului civil (anarhiștii și social-revoluționarii de stânga). Feldbin participă la acțiunile militare ale Armatei Roșii, remarcându-se în operațiuni de gherilă pe frontul de sud-vest, prin capturarea și „returnarea” colonelului polonez Senkovski, salvând o situație compromisă și câștigând astfel galoane de ofițer în domeniul informațiilor.

La vârsta de 25 de ani este recrutat de către KRD, organul de contraspionaj al CEKA, temuta Comisie condusă de Felix Dzerjinski, care se îndeletnicea cu vânarea și eliminarea dușmanilor revoluției bolșevice, a spionilor și sabotorilor ruși-albi sau agenți ai serviciilor străine „burgheze”.

Acționează o vreme cu misiuni informative și de contraspionaj la Arhanghelsk.

În 1921 se căsătorește cu Maria Vladislavna Rojnetski, care îi va fi aproape toată viața în activitatea sa tenebroasă. Cuplul se instalează apoi la Moscova, unde Feldbin se reînscriseră la facultatea de drept, de astă dată urmând instrucțiunile șefilor săi de la CEKA, interesați de a completa pregătirea viitorilor lor spioni în Occident. Feldbin se specializează în reprimarea „crimelor” economice contrarevoluționare.

CEKA, devenită după 1922 GPU apoi OGPU, îi oferă lui Feldbin șanse rapide de promovare. În 1926, acesta ia în primire primul său post în străinătate, cel de rezident legal la Paris al serviciului sovietic de spionaj, sub acoperirea de reprezentant al misiunii economice a URSS în capitala Franței, cu un pașaport diplomatic pe numele de „Leon Nikolaiev”. A conlucrat cu rețeaua de spionaj condusă de comunistul Jean Cremet, despre care am amintit într-un episod anterior. Feldbin coordona și alte acțiuni din Europa occidentală, cu precădere în Germania, sub controlul politic al unui fost șef INO (precursor al tentacularei direcții I – PGU a KGB) Iakov Kristoforovici Davtian, nume de cod „Davidov”.

În ianuarie 1928, Feldbin este transferat la Berlin, la misiunea comercială sovietică, având cu prioritate sarcini de spionaj economic și tehnologic, furnizarea de secrete de fabricație în domeniul chimiei (în special vizând trustul I.G. Farben) și achiziții de armament în virtutea alianței militare oculte între Republica de la Weimar și Soviete, între Reichswehr și Armata Roșie. Adjunctul său în 1929 devine Pavel Alliluiev, cumnatul lui Stalin, care va avea un destin tragic. În aceeași perioadă, sânguinciosul spion Feldbin va avea ocazia să tragă toate concluziile ca urmare a defectării unui alt agent al INO, Georg Semmelmann, care lucra la biroul din Hamburg al misiunii comerciale sovietice și care a fost asasinat la Viena, după ce a dezvăluit presei austriece informații secrete și modalități de operare ale spionajului economic desfășurat de oamenii Kremlinului în străinătate.

La sfârșitul anului 1932, sub identitatea de acoperire „Leon Nikolaiev”, Feldbin a efectuat o misiune de câteva luni în Statele Unite. A urmat cursuri la Universitatea Columbia, perfecționându-și cunoștințele de limba engleză, punând bazele unei rețele americane de care avea să se folosească ulterior. Va obține și un

autentic pașaport american grație unui subterfugiu administrativ, pe numele William Goldin. Cu titlu personal, el restabilește legăturile cu familia sa emigrată din Rusia, cu verii săi Isaac Rabinovitch și Nathan Koornick, ferindu-se să-și înștiințeze superiorii.

Revenit la Moscova după sejurul său trans-atlantic, Feldbin este promovat director la secția 8 a INO specializată pe spionaj economic. Urmează la scurtă vreme o deplasare la Paris, având ca obiectiv infiltrarea Biroului 2 al statului major general francez, acțiune inițiată de un alt spion de marcă și recrutor al INO, Theodore Maly. În această operațiune, Feldbin, alias de această dată „Schwed” (*Suedezul*), va fi secondat de Alexandr Korotkov, cu falsa identitate cehă „Rajenetski”, soția sa Maria (pseudonim *Jeanne*) și un curier botezat „Express”, posesorul unui pașaport american pe numele Arnold Finkenberg. În pericol de a fi demascată de un disident scăpat din Țara Sovietelor, Feldbin este expedit de către „Centrul” INO de la Moscova la Londra pentru a inspecta activitatea ilegalilor, unde se întâlnește cu un recrut de dată recentă – Kim Philby – pe care îl avizează pozitiv.

Reîntors la Moscova, Feldbin își consolidează poziția de supervisor al rețelelor NKVD din Europa Occidentală (ex. „Cei 5 magnifici de la Cambridge”), rețeaua germană grupată în jurul lui Arvid Harnack, matricea inițială a celebrei *Orchestra Roșii*, care va funcționa cu succes în inima celui de al III-lea Reich în prima perioadă a războiului. Feldbin are merite și în operațiunea de infiltrare la Paris în mediile Internaționalei a IV-a, în anturajul lui Lev Sedov, fiul și brațul drept al lui Lev Troțki, printr-un tânăr evreu ucrainean Mark Zborowski.

Feldbin nu este străin nici de alte acțiuni similare de infiltrare a cercului de apropiați ai generalului Miller, șeful Uniunii Militare Ruse, principala organizație a „rușilor albi” din emigrație, și sofisticata acțiune de montaj, sub „steag fals”, cu concursul tacit și ambiguu al *Sicherheitsdienst* (Serviciul Secret al SS) de dosare acuzatoare false la adresa conducătorilor Armatei Roșii, în frunte cu Tuhacevski, căzuți victime terorii staliniste în vara anului 1937.

Izbucnirea războiului civil din Spania a reprezentat pentru departamentul operațional al INO și pentru Feldbin personal o oportunitate de intensificare a activității în Peninsula Iberică, pe de o parte în ceea ce privește afirmarea URSS ca jucător pe plan european împotriva atât a democrațiilor vestice (Franța, Marea Britanie), cât și a țărilor cu regimuri totalitare (Italia, Germania) care s-au poziționat pro sau contra Republicii spaniole ori puciștilor franchiști. Pe de altă parte, Kremlinul se preta la un experiment de anvergură de eliminare a pseudo-democrației republicane, a elementelor necontrolabile (ex.: anarhiștii, troțkiștii etc.) în vederea instaurării unui regim controlat ideologic și polițienesc, așa cum aveau să se dovedească după al II-lea Război Mondial statele satelizate Moscovei, „democrațiile populare” din Europa centrală și de est.

Feldbin a dobândit pe scena spaniolă o nouă identitate – „Alexandr Orlov” –, dublată printr-o reputație pe măsură: asasinarea liderului charismatic al partidului cunoscut prin inițialele POUM, Andreu Nin, la Barcelona, la 16 iunie

1937, după torturarea și compromiterea sa ca „agent al serviciilor secrete naziste”, transferul rezervelor de aur ale Republicii Spaniole în URSS (care nu aveau să fie retrocedate vreodată), eliminarea lui Nikolai Skoblin, un ofițer rus albgardist, implicat în răpirea generalului Miller, manipulat de INO și refugiat în Spania de frica asasinilor lui „Orlov”. Asistentul lui Feldbin-Orlov în Spania a fost Naoum (Leonid) Eittington, alias „Kotov”, regizorul asasinării lui Troțky în Mexic, în august 1940. În acea perioadă, Orlov și Kotov au reușit să recruteze din rândul luptătorilor inter-brigandiști pe soții Morris și Lorna Cohen care aveau să se afirme ca agenți de legătură ai rețelei spionajului atomic sovietic în SUA la sfârșitul anilor '40-începutul anilor '50 ai secolului trecut. Orlov nu și-a renegat câtuși de puțin vocația inițială de sabotor și organizator de grupuri de comando și gherilă în spatele frontului inamic al trupelor lui Franco.

Marea epurare declanșată de Stalin și Ejev în rândul armatei și al structurilor de informații și contraspionaj, suspectate de a nu mai da dovadă de intransigență, de a fi infestate de agenți ai serviciilor de spionaj fasciste, l-a ajuns în cele din urmă și pe Orlov, odată ce șefii săi de la INO, Artuzov și Bezin, au fost demascați ca dușmani ai poporului și executați. La 9 iulie 1938, mesajul nr. 1743 venit de la Centrala din Moscova îl convoca de urgență pe Orlov să participe la o conferință secretă organizată la bordul unui cargou sovietic *Svir* în portul Anvers. Având în minte anumite precedente expeditiv și fără menajamente de eliminare a unor personaje indezirabile și incomode pentru diriguitorii politici de la Kremlin (Rudolf Klement – secretarul lui Troțky, Ignacy Poretski „Reiss”, predecesorul său la Londra, Theodore Maly, subordonatul său, Arnold Deutsch un alt spion și recrutor de agenți), Orlov a ajuns la concluzia că i se pregătește același sfârșit. A părăsit Spania și în Franța și-a recuperat familia (soția Maria și fiica Veronika). A încercat să intre în posesia unei vize pentru SUA dar nu a reușit, obținând însă contra cost, cu banii delapidăți din fondurile valutare ale INO de la Barcelona, o viză canadiană. În ziua de 21 iulie a ajuns la Montreal de unde și-a contactat rubedeniile (Isaac Rabinovitch și Nathan Koornick).

Alexandr Orlov s-a gândit și cum să se protejeze pe viitor de furia ucigașă a asasinilor itineranți ai NKVD îndreptată fără drept de apel contra infamilor defectori, dezertori, trădători de teapa sa. I-a încredințat vărului Nathan un plic pe care acesta urma să îl lase la ambasada URSS de la Paris, avându-l ca destinatar pe Ejev, șeful NKVD.

Conținutul acestui plic îi punea în gardă pe superiorii lui Orlov de consecințele dezastruoase ale unei eventuale divulgări de către spionul-transfug a informațiilor compromițătoare despre afaceri secrete mai vechi sau în curs care i-ar fi afectat catastrofal pe Stalin și pe acoliții acestuia din NKVD. O amenințare șantajistă dublată de un pact al tăcerii care să fie respectat de ambele părți „contractante”.

Semnat „Schwed”, textul scrisorii menționa identitatea lui Mark Zborowski și rolul său în penetrarea anturajului lui Troțki de către asasinii itineranți în slujba lui Stalin; divulga rezidentura de la Paris condusă de Smirnov ce coordona această

operație criminală; deconspira prezența a doi din așii de la Cambridge – Donald Maclean și Kim Philby; devoala condițiile transferării aurului spaniol în URSS și modul de constituire a rețelei *in statu nascendi* Orchestra Roșie.

Orlov își negocia astfel existența fizică, a lui și a familiei sale în SUA. Mesajul a ajuns la Beria, adjunctul lui Ejov, care l-a descurajat pe acesta de a trimite pe urmele lui Orlov expertul în lichidări ale trădătorilor NKVD, Pavel Sudoplatov.

Beria a folosit scrisoarea lui Orlov și pentru a-l discredita pe Ejov, care în scurtă vreme a fost înlăturat, arestat și executat. Stalin însuși a fost convins să facă rabat în cazul Orlov pentru a nu-și zădărnici propriile planuri și rețelele de spionaj pe cale de a fi activate.

Dezvăluirile făcute de Orlov ulterior atât FBI cât și CIA au privit aspecte colaterale și minore ale activității sale ca spion în Occident, respectându-și „angajamentul contractual” cu Stalin și Beria.

Peste ani, în 1969, cuplul Orlov a primit o vizită-surpriză misterioasă a unui agent KGB, Feoktistov, care a reiterat termenii înțelegerii de odinioară între defector și odioșii săi stăpâni. De acum deja, secretele lui Feldbin – Orlov nu mai reprezentau niciun pericol pentru dezertor și nici pentru KGB, fiind caduce și de interes doar pentru istoricii perioadei sau pentru amatorii de povești cu spioni și trădări spectaculoase.

Orlov și-a sfârșit zilele în patul său, uitat de prieteni și de dușmani, rămânând doar un nume între altele într-o lungă galerie a defectorilor și transfugilor din sordida lume a spionilor trădători.

CULTURA DE SECURITATE, CULTURA POLITICĂ

ÎN CE LUME TRĂIM?

Ileana Vulpescu

Distinsa scriitoare Ileana Vulpescu (1932-2021), numită și „Marea Doamnă a romanului românesc contemporan”, decorată în 2017 cu Ordinul Național „Steaua României” în grad de Cavaler, a fost unul dintre colaboratorii de marcă ai revistei Periscop și membru de onoare al ACMRR din SIE. La inițiativa unor membri ai revistei și ai Asociației noastre, numele său a fost atribuit unui cenaclu literar. La împlinirea vârstei de 80 de ani a scris textul pe care ni l-a semnalat colegul nostru Mihai Maxim. În semn de omagiu, îl reproducem mai jos. Este de luat aminte! (Redacția)

**

„La 80 de ani, cum nu mă pregătesc de grădiniță, am tras și aceste concluzii despre lumea-n care trăim. Pământul - socot - este ori un loc de ispășire ori o colonie penitenciară a altei lumi, iar noi, orișicum, cobaii. Cu aceste vederi, am zis că, dacă tot mi s-a dat viață, atunci s-o trăiesc. Modest, fără fumuri, într-o lume tot mai restrânsă. Oricum, altă viață nu mi-aș dori. Scriu fiindcă am vrut să comunic în felul ăsta cu semenii mei. Am trăit până la 15 ani în regim monarhic, pe urmă în comunism și, din 1990, în regimul succesori acestuia, în care s-au ilustrat o mulțime de nepoți ai Kominternului. Bine - un bine pentru toată lumea - n-a fost niciodată-n România; și nicăieri pe Pământ. Nu mi-a fost drag internaționalismul comunist, nu mi-e drag nici internaționalismul capitalist. Mă doare să văd că patriotismul este asimilat sifilisului și blenoragiei. Mă-întristează să văd că, în comparație cu politica, bordelul este o mănăstire. Că învățământul este o parodie, că-n spitale trebuie să-ți aduci și tifon de-acasă. La acest ultim capitol am bătut de departe comunismul. Cultura a ajuns o aventură individuală, iar limba română din mass-media, o păsărească de răs și de plâns. Ce fac eu? Mă uit cum fuge timpul. Viața m-a-învățat să râd cu măsură și să-mi economisesc lacrimile. Dacă într-un viitor neprecizat cineva m-ar mai citi și m-ar comenta, aș dori să se refere doar la ceea ce-am scris. N-am nimic de ascuns autobiografic, dar îmi consider viața cât se poate de banală; deși n-am trăit-o-n dorul lelii. La 80 de ani - le urez tuturor (și mai ales celor tineri) să-și întărească vârtos cocoașa, să-și poarte cu demnitate crucea și să se bucure de fiecare clipă ca și când ar fi ultima.”.

CUVÂNT DESPRE TINERI

Costin Butnar, Arhiepiscopia Sibiului

Zilele trecute am stat de vorbă cu aproape 200 de tineri într-un liceu de elită din Braşov. Cei mai mulți dintre ei se pregătesc să plece la studii în străinătate și în mod firesc i-am întrebat care este bagajul cu care vor vorbi despre România englezilor, francezilor, americanilor sau austriecilor.

Mare mi-a fost mirarea că nu știu mai nimic despre istoria noastră, nici măcar datele esențiale și le-am propus să stăm de vorbă despre Ardealul secolului al XVIII-lea.

Am povestit despre 1701: trecerea românilor ortodocși la catolicism, deci data de înființare a bisericii care astăzi se numește greco-catolică. Apoi despre 1762, când împărăteasa Maria Tereza l-a trimis pe generalul Adolf (!) von Bukow să îi pună la punct pe încăpățânații de români ortodocși, care nicidecum nu vor să treacă la catolicism. Iar acest nume sinistru a distrus peste 250 (unii zic 400) de mănăstiri și biserici în Ardeal, multe dintre ele cu creștinii înăuntru.

Le-am vorbit de istoria Mănăstirilor Sâmbăta, Dejani, Șinca, Bucium... Nici măcar unul nu a auzit de acest eveniment al istoriei noastre...

Apoi am vorbit despre 1784, că tot am avut amintirea lui 2 noiembrie, când a început Răscoala. Le-am zis cum se făcea acel „Untold” al tragerii pe roată, cu reprezentanți din toate satele. Le-am și desenat procedura aceea barbară și terifiantă.

Să mergi la Cambridge și să nu știi în ce secol a trăit Ștefan cel Mare, sau cum a murit Brâncoveanu, mi se pare incredibil și inadmisibil.

Le-am spus că nu-i condamn și că nu e vina lor. Asta se vrea: tăierea rădăcinilor, ca apoi exodul milioanei de creiere să fie foarte ușor posibil, aceasta fiind și cea mai mare valoare de export a României, înaintea petrolului, pădurilor, gazelor, băncilor, etc.

Apoi i-am întrebat dacă nu văd altfel acum opoziția Austriei de a intra și noi în Schengen, după ce au aflat atât de puține despre secolul 18 din Ardeal.

M-am bucurat totuși să-i văd cu gura căscată, zicând că nu le vine să creadă că aud pentru prima dată așa ceva.

Vă dați seama că aceștia sunt tineri într-un liceu de înaltă ținută, mulți dintre ei fiind olimpici la multe materii? Deci nu avem voie să știm istoria noastră, dar ni se impune acum o altă materie obligatorie în liceu.

Oare întâmplător?

Să ne fie trezirea... permanentă!

DEȘTĂRAREA ȘI UITAREA DE NEAM. POPOARELE ȘI PROVOCAREA MARIIGRAȚII

Ilie Bădescu, m.c. al Academiei Române

Când cineva pleacă într-o călătorie își împachetează, mai întâi, lucrurile pentru plecare. El poate să arunce, în fugă, printre alte lucruri, și o fotografie, eventual o carte etc. Cel ce pleacă definitiv, însă, nu împachetează lucruri, căci e greu să ia cu el trei lucruri foarte speciale: locul, casa și neamul. Pe acestea, cel plecat le împachetase, chiar fără să știe, în sufletul său și, după ce va fi ajuns la destinație, el va despacheta mereu și mereu lucrurile acestea, pe care treptat, treptat nu mai are pe unde să le așeze. Cine are nevoie de ele în lumea cea nouă în care a intrat!? Acesta este migrantul.

Teoria migrației este o teorie indiferentă la fenomenul numit „țară”. Mai toate teoriile migrației au drept unitate de analiză migrantul însuși și aria sa de mișcare, numită zonă de migrațiune sau de circulație migratorie. În această prezentare, țările apar sub denumirea de zone de origine (plecare) și zone de destinație. Pentru sociologul sensibil la cele două capete ale migrației numite țări, adică la țara de origine și țara de destinație, fenomenul migrației are un alt înțeles. Țara de origine sau de plecare a migrantului este deopotrivă o țară de suferințe, de eșecuri repetate, de frustrări, de proiecte neîmplinite, de iubire neîmpărtășită, de nostalgii, în cele de pe urmă.

Raportul dintre cel ce pleacă și țara lui se numește, în acest caz, deștărare, adică despărțire de țară cu țară cu tot, plecare în lume cu țara în suflet. Plecarea aceasta implică împachetarea și despachetarea unor stări sufletești de o mare profunzime și bogăție. Aceasta este o față a dramei deștăratului. Pentru țara de origine, deștăratul nu este doar o inestimabilă pierdere demografică, socială și economică, ci mai presus de toate acestea, este un gol metafizic. Țara a pierdut pe cineva, un dar de care nu s-a putut îngriji, pe care nu l-a putut valorifica.

România politică postdecembristă a risipit nu doar o avere economică, ci a mutilat un corp demografic și a risipit o țară, chiar și numai după măsura acestui fenomen al deștărării. Proporția deștărării a atins în România dimensiuni înspăimântătoare. Cercetările efectuate de Institutul de Sociologie, în colaborare cu Centrul de Sociologie Urbană la solicitarea Bibliotecii Metropolitane București în vederea unor programe culturale pentru migrații români din Spania și Italia, ne-au îngăduit să estimăm proporția demografică a fenomenului și dimensiunile lui economice, sociale și spirituale. Într-un studiu al Băncii Mondiale (Ali Mansoor, Bryce Quillin) ni se prezintă o ierarhie a țărilor primitoare de imigranți, Statele Unite aflându-se pe prima poziție, Franța pe poziția a cincea (între țările vest-europene doar Franța și Germania se află în acest top, pe ultimele patru locuri pe scara țărilor primitoare se află Arabia Saudită, Australia, Kazahstan și Polonia) (ibidem). „Numărul oamenilor care trăiesc în afara granițelor a crescut de la 120

milioane în 1990 la 160 milioane în 2002”. Population Resource Bureau precizează că migrații reprezintă circa 2,5 % din populația lumii (*Migration and Globalization*).

Per ansamblu, situația nu indică neapărat ponderi alarmante. Pentru anumite zone, însă, situația este alarmantă. Pentru România emigrarea sau migrația pentru muncă, cum a fost definită, oarecum incomplet, a antrenat un dezechilibru al pieței forței de muncă și al comunității de reproducere demografică extrem de grav. Potrivit unui studiu elaborat de remarcabilul demograf român, profesorul Vasile Ghețău, „anul 2006 a fost al 17-lea an de scădere a numărului populației României prin componenta naturală și prin migrație („*Declinul Demografic și viitorul populației României - O perspectivă din anul 2007 asupra populației României în secolul 21*”). Pentru întreaga perioadă 1990-2006 pierderea estimată se apropie de 1,5 milioane de locuitori”. Astăzi, proporția deșăraților depășește 4-5 milioane de suflete risipite.

În cazul României, așadar, situația este cu totul agravată, căci aici pierderea de populație datorată emigrării atinge un prag extrem de ridicat, imensa majoritate fiind tineri și acoperind ocupații vitale pentru echilibrul spațiului colectiv de viață al întregii țări. Conectările migraționale dintre economiile rurale și piețele internațional-urbane ale forței de muncă arată o fațetă neașteptată a lucrurilor. Teoriile globalizării pun accentul pe valoarea remitențelor (sume de bani trimiși spre țările de origine de către migrații pentru muncă) și pe impulsul spre dezvoltare al acestora în țările de origine. Pe de altă parte, un atare fenomen acționează ca un mecanism de conservare a decalajelor, de osificare a acestora căci migrația acționează ca o supapă a presiunii exercitate de subdezvoltare, astfel că efectele decalajelor nu conduc la mobilizări locale pentru politici de dezvoltare, căci presiunea indusă de aceste decalaje se descarcă în fluxurile migratorii, astfel că cei buni și energici pleacă, iar acasă rămân cei slabi, bătrâni, copiii, femeii, populație dezavantajată etc. Efectul migrației este o decapitalizare a țărilor de origine, a Estului în favoarea Vestului.

Guvernele din lumile a doua și a treia agreează, totuși, alternativa migraționistă căci aceasta rezolvă problemele fără implicarea guvernanților, nici chiar în adoptarea unor reglementări reclamate de un atare fenomen (acorduri bilaterale, legi speciale, bilaterale, facultative etc.). Harta principalelor curențe de migrație la scară mondială ne arată că toată planeta este cuprinsă de aceste curențe populaționale care fac din spațiul demografic planetar unul extrem de fluid, instabil, neașezat: toate spațiile, toate ariile civilizaționale sunt cuprinse de marea migrație.

O imensă maree de populații îneacă vechea geografie preschimbând planeta într-un lac demografic uriaș, unde nu se mai văd prea bine vechile repere. Casa, locul de muncă, traiul așezat etc., adică tocmai cadrele tradiționale de valorificare a capitalului genealogic, nu mai sunt factori de stabilitate, ci de căutare și enormă nemulțumire. Populații uriașe caută casă, loc de muncă, climat sigur, trai decent, climat moral și politic asigurator, pe care nu le mai găsesc „acasă” fiind

nevoite să le caute aiurea. Bulgaria, Letonia, Lituania, Moldova, Polonia, România și Ucraina (lovită între timp de efectul devastator al unui război geopolitic) sunt țările în care populația înregistrează un dublu declin: cei ce pleacă sunt mai mulți decât cei care vin și numărul celor care mor este mai mare decât al celor care se nasc.

Bilanțul demografic al României, de pildă, este sistematic negativ pentru toată durata tranziției. Precum se știe, bilanțul demografic ne informează asupra raportului dintre cele două mari secvențe procesuale, aceea a intrărilor (nou născuți + imigranți) și aceea a ieșirilor (emigranți + decese). Prin urmare, România pierde substanță. Cei ce ies din masa etno demografică a românității depășesc net proporția celor ce intră, astfel că vreme de 30 de ani, pe toată durata tranziției, România a continuat să piardă substanță etno-demografică. Fenomenul este generalizat (excepție face doar regiunea de nord-est a României, unde bilanțul înregistrează și valori pozitive în curgerea celor 30 de ani ai tranziției).

Teoria raportării la spațiu ne ajută să examinăm un tip special de fenomen antrenat de migrație și anume acela al deformării spațiilor mentale. Am numit acest fenomen *efect Ulysse*. Pe latură strict cantitativă, evaluarea „deformărilor” ne permite să determinăm ponderea și durata dezechilibrelor pe care emigrarea le provoacă pieței locale (naționale) a forței de muncă. Prin extensie putem socoti că atunci când emigrarea depășește un anumit prag, ea antrenează „deformări” la scară etno-demografică (dezechilibre pe clase de vârste, pe gen sau sex, în raport cu proporția fertilității etc).

Deformările însă pot atinge și harta etno-spirituală: gradul de asumare a hărții cognitive de către tineri, gradul de afectare a echilibrului familial. Am numit aceste deformări „efect Ulysse” (sau odiseic), căci marchează grav echilibrul etno-psihologic al copiilor și al soțiilor – mame sau al soțiilor – tați. Efectul Ulysse ne arată că un popor afectat de o migrațiune masivă se află într-o situație critică în ceea ce privește raportul dintre cei plecați și cei rămași acasă. Cu aceasta atingem chestiunea „remigrației” (termenul are utilizări ambivalente dar nu e locul să le discutăm aici), adică a proceselor reparatorii sau restaurative. Acest efect ne permite să determinăm sentimentul spațiului la cei rămași și la cei plecați, angoasele sau spaimile celor plecați și ale celor rămași. Este, altfel spus, o sondare a adâncimilor sufletești ale fenomenului migrator. Această metodă ne va îngădui să evaluăm și viitorul etno-politic și etno-spiritual al unei națiuni și al unui stat constituindu-se, iată, ca o hartă sau un instrument al „profeției etno-sociologice”.

Harta migrației românilor ne avertizează că România se confruntă cu un fenomen de deșțărare nu de simplă migrațiune, ci de masivă deșțărare a categoriilor cele mai active ale poporului român. Dacă guvernării știu ori nu știu lucrul acesta este o chestiune pe care n-o putem cântări, dar anumite lucruri se pot vedea cu ochiul liber. (Extras după *ActiveNews*).

SPRE UN SFERT DE VEAC CU PUTIN...!

Petru Neghiu

În urmă cu aproape 25 de ani, la Moscova se implementa un act normativ prin care se urmărea ca „... potențialul intelectual, de cadre și specialiști, care se află la dispoziția FSB și a altor servicii de informații să fie folosit mai eficient în desfășurarea activității Președinției...”, în special a Departamentului Politic din cadrul acesteia. În concepția lui Vladimir Putin și a colaboratorilor săi apropiați, serviciile secrete ale Federației Ruse trebuie să contribuie prin măsuri specifice la rezolvarea unor obiective principale, astfel:

- consolidarea Federației și prevenirea fenomenelor secesioniste, pe primul loc, la vremea respectivă, aflându-se Cecenia, urmată de Ucraina;
- întârzierea, pe cât posibil, a apropierei flancului estic al Alianței Nord - Atlantice de frontierele Rusiei – printre țările vizate aflându-se și România;
- refacerea prestigiului internațional al Rusiei;
- reducerea decalajului tehnologic față de SUA;
- recâștigarea piețelor de desfăcere a armamentului, pierdute după destrămarea fostei URSS;
- combaterea terorismului internațional și a fundamentalismului islamic, obiectiv la fel de important ca și prevenirea extinderii NATO.

Serviciile secrete aveau astfel să-și mobilizeze forțele și mijloacele pentru a satisfacă noua voință politică ce prindea contur după haosul din deceniul anterior. Am mai abordat în revista *Periscop* aspecte ale activităților principalelor trei servicii secrete rusești, nu vom face acum decât să punctăm modul în care fiecare dintre ele este chemat să răspundă noilor cerințe.

Rolul și importanța **FSB** urma să crească foarte mult întrucât Putin cunoștea din interior puterea de acțiune și posibilitățile de care dispune această structură informativă. FSB va fi aliatul numărul unu al președintelui rus, dar și unealta prin care spera să mențină sub control situația internă, să contracareze tendințele centrifuge ale unor republici, îndeosebi din Caucaz, dar și din Ucraina. Numai că situația din Caucaz avea să se concretizeze în mai multe „răbufniri” militare ce nu s-au potolit decât mult mai târziu. Iar Ucraina avea să complice și mai mult situația, ajungându-se la anexarea Peninsulei Crimeea și la „operațiunea militară specială”, războiul ce continuă până în zilele noastre.

GRU – Serviciul de Informații militare este cel ce a suferit cele mai puține modificări după venirea lui Putin. Încă de la înființare, GRU a avut un statut special de „stat în stat”, căci, după modul cum acționează, este mai mult decât clar că obiectivul principal al acestuia este refacerea sferei de influență a fostei URSS. Lui îi revine sarcina reducerii decalajului tehnologic față de SUA și recâștigarea

piețelor de armament. Nu în ultimul rând, GRU a avut ca sarcină și a reușit să o îndeplinească îmbunătățirea „atmosferei” din țările foste sovietice din Asia, îndeosebi pe calea livrării de arme și a încheierii unor parteneriate. Oricum, nu a reușit eliminarea influențelor occidentale în zonă.

Cât despre **SVR** – Serviciul de Informații Externe, acesta a avut importante schimbări inițiate de generalul Serghei Lebedev, îndeosebi prin „orientarea occidentală” imprimată – având în vedere că majoritatea șefilor acestui serviciu proveneau din rândul experților în probleme asiatice și ale Orientului Mijlociu.

Vladimir Putin are în vedere angrenarea în mai mare măsură a Consiliului Securității Federației Ruse în rezolvarea unor probleme economice importante, de natură să contribuie la depășirea dificultăților pe care le traversează societatea rusă, precum și la dezvoltarea logisticii militare, a sistemului bancar și securității economice, în măsură să ducă la revigorarea poziției Rusiei în plan mondial.

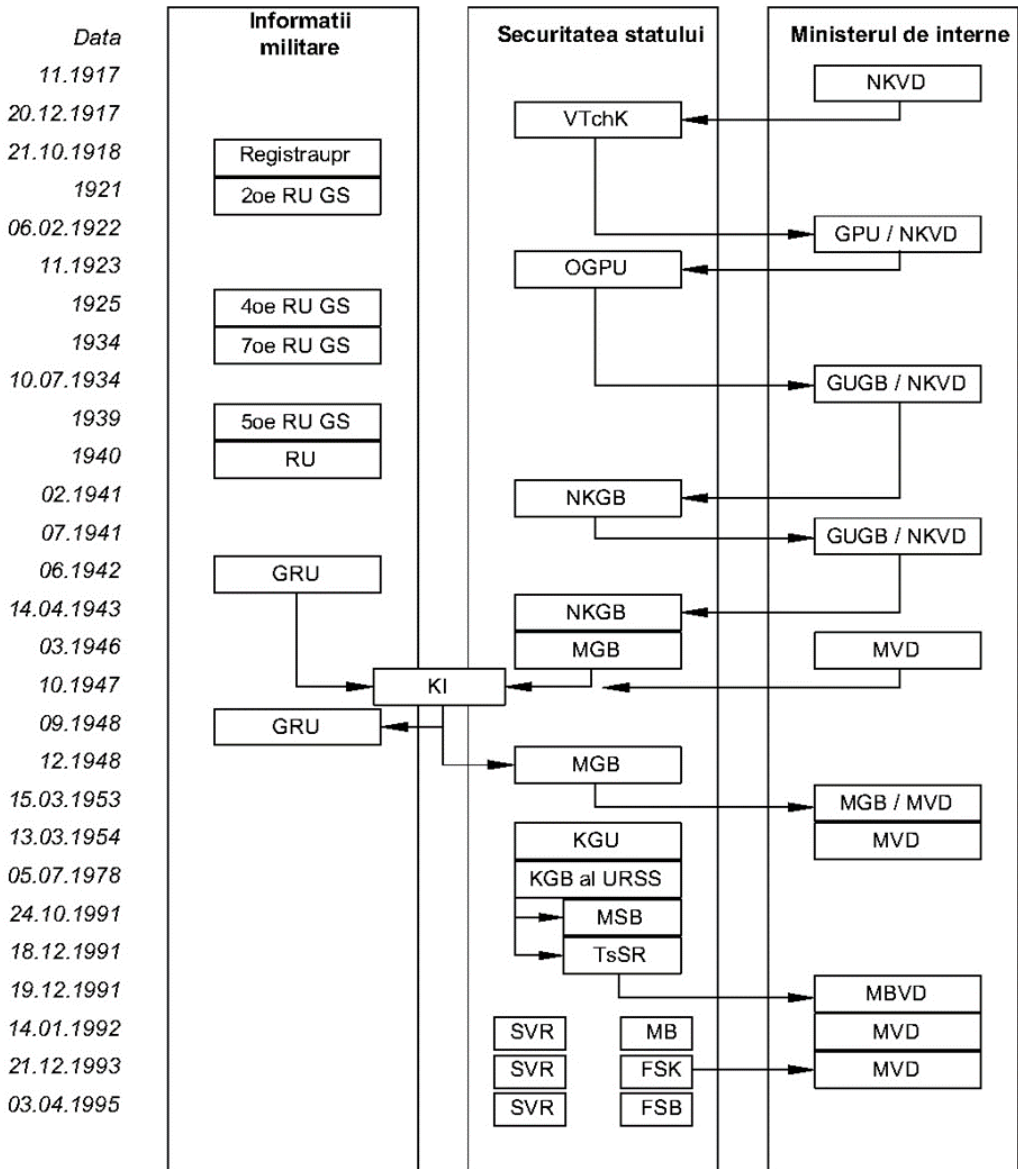
În contextul actual, serviciile Federației Ruse, în special GRU și SVR, se vor concentra asupra obiectivului de a „înmuia” hotărârea aliaților Kievului de a continua să trimită ajutor și asistență militară, dar și de a contracara vocile din străinătate care „îndrănesc” să critice „operațiunea militară specială” din Ucraina.

Analizând, deci, foarte succint evoluția doctrinei de securitate a Moscovei în ultimii aproape 25 de ani, nu ar trebui să pară deloc surprinzător faptul că Vladimir Putin a ajuns să facă „isprăvile” din ultimii ani. Acestea nu sunt decât o ușoară colină spre vârful muntelui obiectivelor stabilite încă de acum aproape 25 de ani. Ele s-au acutizat după ce Rusiei – după cum susține președintele – i s-a întors spatele la ceea ce numea „garanții de securitate” și chiar și-a văzut în primejdie etnicii din afara granițelor. Chiar și așa, invazia din Ucraina nu are justificare prin prisma dreptului internațional și a regulilor războiului, dar nici nu trebuie puse toate relele de pe pământ în „cârca” „dictatorului”, „a produsului toxic al kaghebismului impenitent”, al „criminalului” internațional etc. Încât până și cei ce încearcă să deslușească rațiunile acestei strategii ajung să fie demonizați. Ne referim aici la „idiotul util”, „jalnicul” jurnalist american Tucker Carlson care, în urmă cu puțină vreme i-a luat un interviu... kilometric liderului rus Vladimir Putin. Interviul, sau mai degrabă monologul, punctat pe ici, pe colo cu câte o întrebare, a fost, în fapt, exact ceea ce menționam mai sus: un „recital” al strategiei de securitate a Moscovei din ultimii aproape 25 de ani. Putin a vorbit bombastic despre modul cum înțelege el pacea, „frazе pe care le mai rostise de sute de ori” după cum ne spune „*România literară*”. Nu s-a sfiit câtuși de puțin să se declare patriot care nu vrea să-și lase țara pradă „naziștilor” cum s-a întâmplat în Ucraina.

În general, tot arsenalul de „argumente” îndeobște cunoscute, chiar și pretenția că i-ar fi plăcut mai mult să fi fost mai „hărțuit” de către interlocutor. Nu știm câți din cei ce au văzut la televiziuni interviul cred sau nu cred în spusele lui Putin, cert este, însă, că a stârnit oarece vânzoleală în lumea politică și nu numai, dovadă că la foarte scurt timp după eveniment s-a decretat un fel de „silenzio stampa”, aproape nimeni nu mai glăsuiește nimic pe această temă.

Desigur pentru serviciile secrete rusești este o adevărată muncă de Sisif perioada de după interviu, ele trebuind „să culeagă” reverberațiile produse și să dezvolte măsuri și acțiuni de contracarare a eventualelor – în mod cert, multe – acțiuni ostile.

Cu titlu de curiozitate, redăm în continuare „Evoluția serviciilor de informații și securitate din Rusia”, de unde rezultă importanța acordată acestui domeniu încă de la *Revoluția din Octombrie*, chiar din vremea țarismului.

Legendă:

NKVD Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne

VTchK	Comisia extraordinară pan-rusă pentru combaterea sabotajului și a contrarevoluției
GPU	Direcția principală a politicii statului
RU	Direcția de Informații
GRU	Direcția principală de informații
OGPU	Direcția civilă a politicii statului
GUGB	Direcția principală a securității statului
NKGB	Comisariatul poporului pentru securitatea de stat
MGB	Ministerul Securității Statului
KI	Comitetul pentru Informații
KGB	Comitetul Securității Statului
MVD	Ministerul de Interne
MSB	Serviciul inter-republican de securitate
TsSR	Serviciul central de informații
SVR	Serviciul de informații externe
MBVD	Ministerul Securității și al Afacerilor Interne
MB	Ministerul Securității
FSK	Serviciul federal de contrainformații
FSB	Serviciul federal de securitate

UCRAINA – CUM SE MAI SCRIE ISTORIA

Cornel Barbu

De mai mult timp se află în librării o carte intitulată „PORȚILE EUROPEI – o istorie a Ucrainei” apărută sub semnătura lui Serhii Plokhyy, profesor de istorie ucraineană la Universitatea Harvard – Statele Unite.

Un lucru firesc, de deschidere, de înțelegere și apropiere de istoria altor popoare, de alte culturi și așteptat cu interes de iubitorii de carte. Când însă în lucrare, o serie de subiecte, de mare interes și actualitate pentru relațiile cu țările vecine, inclusiv România – sunt tratate de pe poziții vădit partizane, de desconsiderare și chiar cu rea credință – asta în raport cu ce ne spun o mulțime de hrisoave, documente, înțelegeri și acorduri internaționale – rezultatul este dezamăgitor, chiar contraproductiv.

O serie de poziții și afirmații ale profesorului ucrainean – istoric cu deschidere la nivel academic internațional, un formator de opinie în fond – se înscriu exact pe linia derapajelor și atitudinilor neamicale ale autorităților de la Kiev față de minoritatea românească din Ucraina, față de România.

*

Referitor la aspectele privind relațiile cu România, din lucrare am reținut trei momente de maximă importanță pentru devenirea istorică a Ucrainei, dar și pentru evoluția în timp a raporturilor româno – ucrainene, și anume: **anul revoluționar 1848, perioada Primului Război Mondial și respectiv a celei de a doua conflagrații mondiale.**

De la „**momentul 1848**” – (capitolul 15 – *O graniță volatilă*) – începe să apară frecvent în lucrare numele de „**Bucovina – teritoriul ucrainean**” (și așa se repetă până la finalul cărții) deși autorul explică în capitolul 13/pagina 174, cum s-a ajuns la această situație. „*În contextul unor evenimente care au marcat secolul al XVIII-lea, respectiv prima și a doua împărțire a Poloniei, între Prusia, Austria și Rusia, împărăteasa austriacă din dinastia Habsburg, Maria Tereza, detesta termenul de împărțire, care după părerea ei conferea întregii manevre un caracter ilegal și căuta o justificare istorică pe care a găsit-o în revendicările regilor maghiari pentru voevodatul medieval Halici-Volânia. Austriecii au luat în serios legătura cu Halici-Volânia, pe care chiar ei o inventaseră, astfel că în 1774, pretinzând dreptul prinților galițieni asupra Bucovinei, **habsburgii au anexat aceste teritorii care aparținuseră Moldovei. În condițiile în care întreaga provincie Transcarpatia se aflase sub controlul Vienei, din 1699, habsburgii au unit sub sceptrul lor trei viitoare provincii ucrainene – un moment cu implicații majore pentru Ucraina modernă și pentru Europa răsăriteană, în general**”.*

O astfel de demonstrație pentru a justifica pretențiile asupra unui teritoriu care nu ți-a aparținut niciodată până la acel moment, care a fost locul/leagănul de formare a voevodatului Moldova și care a fost locuit permanent și în totalitate de

români, nu poate fi luată în serios. Sunt documente de arhivă (la Kiev, Cernăuți, Chișinău, Istanbul, Viena, Cracovia) care arată clar cui a aparținut acest teritoriu, „țara de Sus a Moldovei”, cu mult înainte de acțiunea habsburgilor, legăturile voevodatului Moldova cu țările și imperiile vecine (inclusiv ajutorul politic, militar, cultural pe care domnitorii moldoveni l-au oferit ucrainenilor în diferite etape istorice). Se pare că domnul profesor de istorie a lipsit de la această lecție ...

Pentru **perioada Primului Război Mondial**, când nu numai Ucraina, ci întreaga Europă, inclusiv România, au fost teatrul unor lupte înverșunate între forțele armate aparținând Puterilor Centrale și respectiv Antantei, referitor la raporturile cu țara noastră se reține doar faptul că „**Bucovina a fost ocupată de România în 1918**”. Atât. Ce și cum să comentezi o astfel de afirmație?

La același capitol, referindu-se la faptul că la sfârșitul războiului, după Tratatul de pace de la Riga din 1921, „Ucraina s-a trezit împărțită între patru state: - Polonia, Rusia, România și Cehoslovacia” – autorul găsește mai multe cauze. Pe lângă principalul motiv și anume „lipsa de maturitate a mișcării naționale ucrainene”, nu uită să precizeze și „**apariția unor vecini mai puternici și mai agresivi care au revendicat teritoriile Ucrainei**”. Cum se poate ilustra agresivitatea României și ce teritorii a revendicat țara noastră de la Ucraina? Și dacă „regiunea era locuită în majoritate de ucraineni” (așa cum se menționează frecvent în lucrare) ar mai fi fost posibilă acțiunea Consiliului Național Român care a întrunit la 28 noiembrie 1918, la Cernăuți, **Congresul General al Bucovinei, acesta votând în unanimitate „unirea necondiționată a Bucovinei cu Regatul României, în hotarele sale istorice de la Ceremuș, Colacin și Nistru”**? Pentru unire au votat și reprezentanții minorităților poloneză și germană, în timp ce delegații ucraineni s-au abținut, la fel cum au procedat și la Chișinău, în luna martie a aceluiași an.

Pentru capitolele dedicate **celui de al Doilea Război Mondial**, surprinde – în mod nelăcut, cel puțin din partea unui istoric – lipsa de aplecare asupra unui subiect cum este Pactul Ribbentrop-Molotov. Numele amintitului Pact apare într-adevăr de mai multe ori, însă mai mult în trecere, tangențial. Singura mențiune directă este făcută în prima parte a capitolului 22 (pagina 296 – Lebensraum-ul lui Hitler) unde se precizează că „*Stalin a decis de asemenea, să ocupe toate regiunile est-europene care intrau în sfera de influență sovietică, așa cum era stipulat în pactul Ribbentrop-Molotov. Printre acestea se numărau statele baltice (Estonia, Letonia, Lituania), dar și o parte a României, adică Basarabia și Bucovina de Nord. În august 1940, liderul sovietic a hotărât alipirea sudului Basarabiei și a nordului Bucovinei, regiuni locuite în mare parte de ucraineni* („argumente” sovietice contrazise de realități – n.n.) *la Ucraina Sovietică*”.

Era de așteptat și ar fi fost de mare interes, de aflat opinia unui specialist, reprezentant al școlii de istorie ucraineană, cu privire la un astfel de subiect. Cum este văzut și tratat la Kiev un astfel de subiect? Care este poziția și cum se împacă Kievul - conducerea de aici, cu faptul că Ucraina deține un teritoriu furat de Stalin

și oferit Ucrainei? Este o temă tabu sau poate fi abordată/discuțată în mediile politice, universitare, în rândul istoricilor și al populației/al societății civile?

Pactul Ribbentrop-Molotov a fost într-un fel o „foaie de parcurs” convenită între Hitler și Stalin, cel puțin pentru prima parte a războiului, a înțelegerilor germano-sovietice, de împărțire și dominare a Europei și a lumii. Sfârșitul războiului, în 1945, nu a adus din păcate dreptatea pentru cei care au avut de suferit de pe urma criminelor înțelegeri. De ce nu s-au putut îndrepta lucrurile atunci și reveni la situația de dinainte de război, o știm – unul dintre cei doi semnatari ai Pactului Ribbentrop-Molotov se afla, la finalul teribilei conflagrații, în tabăra învingătorilor.

Dispariția URSS la începutul anilor '90 ai secolului trecut ar fi putut însemna un astfel de moment, al recunoașterii caracterului nelegal și criminal al înțelegerii germano-sovietice și al anulării – de fapt și de drept – al prevederilor și urmărilor sale și revenirii la situația inițială.

Așa cum s-a destrămat sistemul socialist, cum și-au declarat independența o serie de republici foste sovietice, cum s-au împărțit moșteniri/răspunderi (politice, economice, militare, în principal armamentul nuclear), s-ar fi putut reveni și la „vechile hotare”.

De ce nu s-a putut? Nu s-a dorit oare? De către cine? Nu a existat înțelegere la nivelul mai marilor zilei?... Vom afla, când vom afla..

Sunt „voci în piață”/ sau „pe surse”, care spun că dacă problema Pactului Ribbentrop-Molotov s-ar fi rezolvat în acel context, de „sfârșit de veac și de imperiu”, astăzi nu am mai fi avut acest război sângeros ruso-ucrainean. Poate că da, poate că nu...

Pe acest fond, tăcerea și lipsa de implicare, de opinii, de păreri pe acest subiect din partea profesorului Serhii Plokhly spune (sau ascunde) totuși ceva. Să privim atitudinea și declarațiile liderilor de la Kiev cu privire la minorități și nu numai.

Pot recunoaște și condamna autoritățile de la Kiev caracterul criminal al prevederilor înțelegerii germano-sovietice din 1939? Poate fi de acord profesorul Serhii Plokhly ca Ucraina să fie beneficiarul acelor rapturi teritoriale făcute în baza Pactului Ribbentrop-Molotov?

Astăzi, Ucraina condamnă acțiunile Rusiei – invadare și ocupare a unor teritorii. Dar poate fi de acord (profesorul Serhii Plokhly sau conducerea de la Kiev) ca Ucraina să fie beneficiara unor rapturi teritoriale pe care le-a făcut fosta URSS (din care făcea parte și Ucraina). Sunt două situații care nu prea se împacă!

*

O altă lucrare, pe aceeași temă, respectiv **„Problema ucraineană în lumina istoriei”** a profesorului Ion Nistor, apărută cu puțin timp înaintea cărții lui Serhii Plokhly, poate fi considerată, fără teama de a greși, un răspuns perfect, extrem de direct și pertinent la problemele abordate și la afirmațiile făcute de istoricul ucrainean.

Rezultat al unor îndelungate cercetări în domeniul istoriei este-europene, lucrarea la care ne referim – în fapt o reeditare, prima apariție văzând lumina tiparului în 1934 – scoate în evidență, cu obiectivitate, zicem noi, evoluția raporturilor dintre români și ucraineni, din păcate doar până la Marea Unire din 1918. Mai departe adevărul nu a mai putut fi rostit, cu atât mai puțin de către autor, care după 1947, a cunoscut ororile închisorilor comuniste.

Argumentele și demonstrațiile, pe bază de documente, prezentate de marele istoric român, sunt de actualitate, mai ales astăzi, și fără putință de tăgadă.

Prezentăm, în continuare, câteva extrase din lucrarea profesorului Ion Nistor, care credem că nu mai necesită comentarii.

- „În vechime și în toată epoca căzăcească aspirațiunile politice ucrainene n-au fost îndreptate niciodată contra integrității țării noastre... Revendicările teritoriale se opreau întotdeauna la Nistru. Credința aceasta și respectul față de drepturile noastre imprescriptibile asupra pământului românesc a găsit chiar cea mai frumoasă expresie într-o declarație oficială când palatinul de Bratlaiv, Martin Chometovski putea să declare, într-un act de hotărnicie, din 14 octombrie 1703, că „inter nos et Valahiam ipse deus fluviune Tyra dislimitarit” (între noi și Valahia însuși bunul Dumnezeu a săpat un hotar veșnic prin apa Nistrului)”.

- „Nu cunoaștem nici o mărturie istorică prin care ucrainții să fi ridicat pretenții întemeiate asupra teritoriului românesc. De aceea, până la mijlocul secolului al XIX-lea, între români și ucrainți au dăinuit cele mai prietenoase raporturi de bună vecinătate, neavând nici unii, nici alții ceva de împărțit între ei”.

- „De prima inadvertență față de români se făcură vinovați ucrainții numai în clipele hotărâtoare ale anului 1848, când aceștia s-au opus dezlipirii Bucovinei de Galiția, cerând înglobarea ei în Galiția ucraineană.

De atunci încoace ucrainții n-au ostenit a jigni pe românii bucovineni cu fel de fel de contestațiuni și proteste contra caracterului românesc al Moldovei de Sus sau Bucovina, adică Făget sau „silva faginalis”, a documentelor vechi, cum încearcă ocupanții austrieci din 1775 să răsboteze acest vechi ținut al Moldovei pentru a masca cu un nume fictiv furtul de țară în ochii diplomației europene ”.

- „Revendicările teritoriale ale ucrainților în Bucovina și Basarabia au contribuit la înăsprirea relațiilor de tradițională prietenie dintre aceste două neamuri. Disensiunile dintre ambele popoare au sporit foarte mult în timpul războiului mondial (n.n.-primul) când Ucraina rusească ridică pretenții asupra Basarabiei, iar cea austriacă asupra Bucovinei, sau parte din ea”.

- „... aspirațiile politice ale ucrainților au dat însă greș pe toată linia. Din planurile fantastice ale fruntașilor ucraineni din Austria și Rusia nu s-a ales nimic din cauza politicii lor inconsecvente și a încrederii prea mari pe care o puseseră în monarhia habsburgică”.

- „îndată ce prin actele Unirii de la Chișinău și Cernăuți poporul român a restabilit străvechile sale drepturi de suveranitate asupra întregului pământ românesc, autoritățile de la București s-au arătat dornice de a trăi în pace și bună

prietenie cu vecinii săi ucraineni. De simțăminte asemănătoare erau stăpâniți la 1919 și guvernarea de la Kiev, când au instituit o misiune diplomatică pe lângă guvernul de la București. Șeful acelei misiuni, prof. Constantin Matzievici, a prezentat președintelui de Consiliu al guvernului român scrisoarea de acreditare al cărei scop principal era de a stabili relațiile cele mai amicale între România și Ucraina, bazate pe principiul de neintervenție reciprocă în viața internă a ambelor state. Guvernul ucrainean declară că nu voiește sub nici un chip de a pune în discuție fruntaria actuală dintre cele două state, considerând Nistrul ca fruntarie definitivă între ele și dorind să stabilească la această frontieră cele mai bune relații de vecinătate.”

Cu privire la lucrarea menționată, profesorul Ion Nistor făcea în octombrie 1933, următoarea prezentare:

„Astăzi, când chestiunea ucraineană se agită așa de mult, cred că o lucrare de sinteză privitoare la această problemă poate să servească ca izvor de informație obiectivă pentru toți aceia care se interesează de raporturile noastre cu ucrainii. Dar cartea poate fi citită cu folos și de către intelectualii ucraineni care doresc să cunoască simțămintele pe care neamul românesc le-a nutrit totdeauna față de poporul vecin. Am citat pagini întregi din cronicarii moldoveni pentru a atrage și mai mult atențiunea istoricilor ucraineni asupra acestor prețioase izvoare de informațiune neutilizate de ajuns până acum”.

Ce s-ar mai putea spune ... Oare prof. Serhii Plokhyy o fi avut curiozitatea să consulte unele documente referitoare la relațiile româno-ucrainene, aflate în arhivele din Cernăuți sau Chișinău?

În încheiere, trebuie să menționăm că prezentarea adevărului istoric este în primul rând o chestiune de obiectivitate științifică și nu are nimic de-a face cu revendicările teritoriale invocate atât de frecvent de istoriografia sovietică în deceniile șapte-nouă ale secolului trecut și nici cu pretențiile belicoase vânturate de Vladimir Putin pentru a justifica invazia în Ucraina

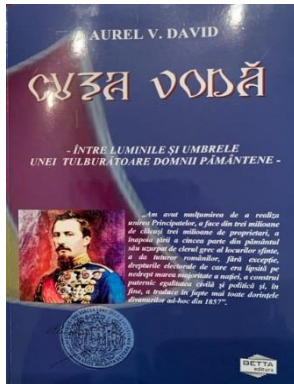

O CARTE DESPRE DOMNIA LUI CUZA VODĂ

Ristea Priboi

De curând a ieșit de sub tipar o carte de excepție, bazată pe o temeinică documentare, intitulată „CUZA VODĂ - ÎNTRE LUMINILE ȘI UMBRELE UNEI TULBURĂTOARE DOMNII PĂMÂNTENE”, având ca autor pe Aurel V. David.

De la început trebuie menționat că Aurel V. David, militar de carieră, ofițer în cadrul Direcției a V-a a D.S.S. în perioada 7 noiembrie 1974 – 22 decembrie 1989, a fost arestat în sediul fostului Comitet Central al PCR și trimis în justiție, fiind judecat împreună cu alți trei colegi pentru „favorizarea infractorului” (adică a fostului președinte al României). Completul de judecată a rezistat presiunilor vremii și l-a declarat nevinovat, atât în prima fază, cât și la recursul făcut de procuratura militară, în octombrie 1990 fiind absolvit de orice vină.

Deși a trecut printr-o perioadă dificilă, a avut forța să învingă toate greutățile și să revină, în 1992, după ce a fost reabilitat și i s-a redat gradul militar. A fost angajat în calitate de cadru didactic la Centrul de Perfecționare a ofițerilor de rezervă din SRI și a fost pensionat la 1 decembrie 2001, cu gradul de colonel.

În această perioadă, Aurel V. David s-a dedicat cercetării istorice și studierii arhivelor la care a avut acces. Pe această bază a publicat numeroase lucrări, între care și volumul de față.

Autorul dedică un capitol amplu, bine documentat și laborios conceput (27 pagini), lui Alexandru Ioan Cuza, în calitate de „fondator al sistemului informatic modern al statului român”.

Lucrarea oferă o imagine reală asupra vieții și activității marelui domnitor, făuritorul României moderne, asupra realizărilor sale excepționale într-o perioadă scurtă de domnie, dar și asupra condițiilor și împrejurărilor în care s-a organizat înlăturarea sa, prin complot și trădare din partea foștilor săi colegi (revoluționari pașoptiști) și a celor care trebuiau să-l apere, respectiv militarii unității care asigura paza și securitatea domnitorului și a Palatului său.

Așa cum precizează autorul în cuvântul-înainte, intitulat sugestiv „Mi-e dor de ocaua lui Cuza”, domnitorul a fost „omul pământului”, crescând și pășind cu curaj, înțelepciune și precauție în această confruntare pentru renașterea identității și refacerea unității naționale. El s-a autodefinit „domn și român”, arătând că n-a cruțat „osteneala” și a întrebunțat „toată răbdarea, toată prudența și toată moderațiunea neapărat necesare pentru consolidarea edificiului naționalității române”.

În privința marilor realizări ale lui Alexandru Ioan Cuza în anii săi de domnie, citez doar bilanțul făcut de el însuși în scrisoarea pe care a adresat-o din exil lui Carol I la data de 15/28 aprilie 1867: *„Am avut mulțumirea de a realiza unirea Principatelor, a face din trei milioane de clăcași trei milioane de proprietari, a înapoia țării a cincea parte din pământul său uzurpat de clerul grec al locurilor sfinte, a da tuturor românilor, fără excepție, drepturile electorale de care era lipsită pe nedrept marea majoritate a nației, a construi puternic egalitatea civilă și politică și, în fine, a traduce în fapte mai toate dorințele divanurilor ad-hoc din 1857”*.

Deloc surprinzător, Aurel V. David alocă în cartea sa despre „Cuza Vodă” spații largi lui Mihai Eminescu, cel care a fost inspirat de marele său înaintaș în fundamentarea și lansarea ideilor privind edificarea României întregi.

La 1 ianuarie 1870, pe când era la studii la Viena, Mihai Eminescu a mers cu un grup de studenți români la locuința lui A.I. Cuza unde, cuprins de o adâncă emoție, i-ar fi cerut principelui exilat sfaturi cu privire la căile de demarare a luptei pentru făurirea României întregite. Probabil, așa cum subliniază autorul cărții, Alexandru Ioan Cuza a sugerat tainic direcțiile de acțiune ale luptei pentru întregirea națională: realizarea consensului între români, unirea clădită pe înțelepciunea și forța etnospirituală a neamului și asigurarea echilibrului organic de putere, bazat pe competență, muncă și loialitate față de neam și țară. Din acest moment, Mihai Eminescu a devenit portdrapelul luptei pentru unitate națională, căreia i s-a dedicat întreaga viață.

În contextul și pe fondul începutului unei stări de anarhie în viața politico-socială a țării, adversarii lui Cuza, marii moșieri, în majoritate francmasoni, împreună cu unii lideri politici conduși de C.A. Rosetti, au creat în secret „Monstruoasa Coaliție” care, încurajată din exterior de marile puteri europene, au pus la cale înlăturarea domnitorului Alexandru Ioan Cuza și aducerea pe tronul României a unui prinț străin. Pentru înlăturarea acestui act de trădare națională, complotiștii au atras cadre din conducerea armatei, între care și pe căpitanul Dimitrie Leca, comandantul gărzii Palatului, care pentru fapta sa a fost „răsplătit” cu gradul de general și ministru al oștirii pe timpul lui Carol I.

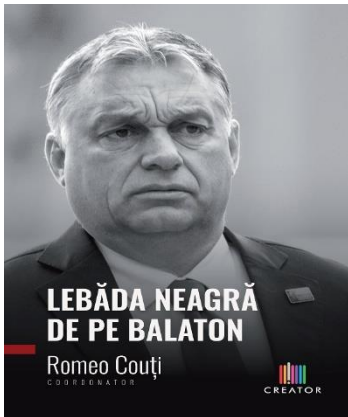

ANALIZE POLITICO-STRATEGICE

LEBĂDA NEAGRĂ DE PE BALATON – VIKTOR ORBÁN ȘI O OBSESIE ASUMATĂ

Dr. ist. Ion Constantin

A apărut de curând o carte de maxim interes pentru înțelegerea relațiilor dintre România și Ungaria, în contextul complicatei situații internaționale: *Lebăda neagră de pe Balaton. Viktor Orbán și o obsesie asumată*, având ca autor pe Romeo Couți, jurnalist la TVR Cluj. Volumul (379 pagini) cuprinde interviuri cu 11 specialiști de prestigiu pe problematica maghiară, din domenii relevante (politică externă, intelligence, diplomație și mass-media), la care se adaugă „vocea exterioară” a autorului, care se regăsește în *Jurnale de reporter* bine documentate. În cadrul interviurilor și analizelor din volum, fiecare dintre contributori pornește în căutarea unei explicații, înarmat cu propria sa experiență profesională și de viață.

În Cuvântul Înainte din debutul cărții, istoricul și diplomatul Dr. Alexandru Ghișa arată că în relațiile politico-diplomatice dintre România și Ungaria, după Tratatul de la Trianon (4 iunie 1920), au existat numai două perioade faste de cooperare și încredere, bazate pe înțelegere și respect reciproc. O astfel de relație a fost stabilită între liderii comuniști Gheorghe Gheorghiu-Dej și János Kádár, imediat după evenimentele din Ungaria anului 1956, până la moartea liderului român, în 1965. În acest interval de timp a fost posibilă amenajarea monumentelor funerare ale eroilor români care au luptat pe teritoriul

Ungariei în Al Doilea Război Mondial. O a doua perioadă de relație pozitivă între România și Ungaria a fost între 2002 și 2004, în timpul guvernărilor socialiste de la București și Budapesta. Atunci s-au stabilit relații excelente între Adrian Năstase, în calitate de premier al României, și Pêter Medgyessy, prim-ministru al Guvernului Republicii Ungare. În această perioadă s-a vorbit pentru prima dată de o reconciliere româno-ungară și a fost posibilă semnarea de către cei doi premieri, la Timișoara, a Declarației privind cooperarea și parteneriatul strategic româno-ungar pentru Europa în secolul XXI. După 2010, odată cu victoria în alegerile din Ungaria a formațiunii de extremă dreapta Alianța Tinerilor Democrați (FiDeSz), condusă de Viktor Orbán, s-a pus capăt trendului pozitiv în relațiile României cu Ungaria. Față de repetatele declarații rasiste și antieuropene ale premierului ungar,

precum cea de la Băile Tușnad din 23 iulie 2022, autoritățile române au o totală lipsă de reacție. Aici se derulează de peste 30 de ani, sub numele de „Tusvanyos”, un atelier unic al „solidarității și voinței naționale maghiare de a dăinui pe pământul natal”.

Într-o scrisoare deschisă adresată conducerii TVR, în semn de protest față de cenzurarea unei emisiuni despre Viktor Orbán, la care a participat ca invitat, Alexandru Ghișa atrage atenția că „pentru opinia publică din Ungaria, Transilvania este un teritoriu ungar, aflat, deocamdată, la România, căreia i-a revenit prin «dictatul» de la Trianon, respectiv Tratatul de pace semnat la 4 iunie 1920, între Ungaria și restul lumii”. Se aduc o serie de dovezi incontestabile privind înclinația premierului ungar spre autocrație și autoritarism, aspect vizibil și în relațiile internaționale. Elocventă în acest sens este relația lui Viktor Orbán cu Vladimir Putin, pe care l-a vizitat la Moscova în luna februarie 2022, cu câteva zile înainte de declanșarea războiului din Ucraina, deși opoziția ungară i-a cerut să nu facă această vizită. Are o relație bună cu Turcia lui Erdogan, pe care îl consideră un prieten personal, precum și cu președintele Kazahstanului, pe care l-a vizitat în 2015, împreună cu șase miniștri din guvernul său. „Ceea ce înseamnă – arată autorul – că domnul Viktor Orbán este un maghiar neaoș, care se simte mai bine în Asia Centrală decât în Europa Occidentală”.

La rândul său, col. (r) Tudor Păcuraru, analist de informații, reconstituie, din frânturi, un trecut inavuabil, marcat de colaboraționismul lui Viktor Orbán cu securitatea comunistă ungară și, prin aceasta, cu ocupantul sovietic. După 2010, odată cu preluarea puterii la Budapesta, Viktor Orbán și partidul condus de el, FiDeSz, au virat mult spre dreapta și au urmat o politică de apropiere de Rusia lui Putin. Aici pot fi identificate motivele trecerii acestuia de la o concepție antisovietică în tinerețe, la o atitudine pro-rusă azi, în deplină maturitate politică. Cel în cauză „ar putea să acționeze sub presiunea unui kompromat, a existenței unor materiale compromițătoare la Moscova, în ceea ce-l privește. Ceea ce-i determină linia politică”. Aspectele semnalate generează o serie de riscuri, atât în ceea ce privește Uniunea Europeană, cât și NATO. Autorul își manifestă speranța că „aceste lucruri sunt luate în considerare atât la Bruxelles cât și la Washington”, pentru a se găsi „cât de curând niște modalități de contracarare, fiindcă, dacă mergem așa, riscurile sunt mari, nu numai pentru România”.

Tudor Păcuraru consideră că „România nu a avut întotdeauna tăria să traseze măcar niște linii roșii în relația cu vecina sa, Ungaria”. În opinia sa, construirea unui viitor pentru comunitatea maghiară din Transilvania presupune renunțarea la criteriul etnic exclusivist, „fiindcă asemenea procedee duc la perpetuarea conflictelor de care ne-am săturat și noi, și maghiarii”.

Prof. univ. dr. Dan Dungaciu urmărește firul însângerat al revizionismului maghiar în decursul timpului, ajungând la concluzia că „România nu a câștigat nicio campanie de comunicare la nivel internațional cu Ungaria de după război; nici chiar înainte de 1989 România nu a fost capabilă să contracareze propaganda maghiară în timpul regimului comunist, când unii oameni consideră că statul era,

chipurile, mai puternic și mai bine articulat decât astăzi”. Pentru a se evita pierderea din nou a băătăiei de comunicare cu Ungaria s-ar impune reacții adecvate din partea autorităților românești. Politicienii de la București sunt, însă, incapabili să riposteze. Acest tip de mesaj este „cea mai mare capcană în care mare parte a clasei politice sau a publicului din România a căzut”, apreciază prof. Dungaciu. Consecința pierderii în confruntarea de comunicare strategică pe care Bucureștiul a suferit-o în fața Budapestei este faptul că maghiarii din Transilvania se informează preponderent de la sursele media din Ungaria.

Ungaria lui Viktor Orbán este – în opinia autorului – complet opusul Ungariei din epoca imperială a acesteia (Austro-Ungaria). „Dl. Viktor Orbán este un etnacist, el se folosește de carcasa imperială pentru a o umple cu conținut strict maghiar, strict ungiuresc, el detestă ideea Budapestei, care nici ea nu îl iubește, așa cum a detestat și Universitatea Central-Europeană, nu-i plac elitele budapestane pentru că sunt prea sofisticate și cosmopolite, deci dl. Viktor Orbán este chiar opusul a ceea ce mulți maghiari din Transilvania apreciau la Imperiul Austro-Ungar”. Opinia pe fond este că serviciile sovietice și ungare l-au creat pe Viktor Orbán.

Interesul Ungariei față de Republica Moldova constituie un suport pentru politica Federației Ruse în regiune, dar în același timp Budapesta urmărește să blocheze prezența României în această țară. În concluzie, „Ungaria se duce în Republica Moldova pe doi vectori: unul este pro-Rusia, al doilea este anti-București. Aceste lucruri nu se vor schimba, indiferent de evoluțiile din regiune. Cooperarea ruso-ungară în regiune este, vorba lui Iorga, o «permanență a Istoriei»”.

Într-o analiză a jurnalistului Nicolae Negru din Republica Moldova se deslușește cu acuratețe trunchiul comun al revizionismelor moscovit și budapestan, monstruos împletite în destinul politic al premierului ungar. Jurnalistul de la Chișinău apreciază că serviciile făcute de Viktor Orbán lui Vladimir Putin în folosul imperialismului rus „nu sunt suficiente pentru a anihila geografia și, cu atât mai mult, «comunitatea de limbă, cultură și istorie», adică românismul basarabenilor. Deși mult mai încet decât ar fi de dorit, relațiile culturale, economice, politice dintre Republica Moldova și România se consolidează, se dezvoltă treptat, ajungând în punctul în care, vorba cântecului, «Parcă-s două, parcă-i una». Sondajul arată că numărul românilor din stânga Prutului care își doresc să fie «una» singură țară românească se apropie de jumătate”.

În opinia jurnalistului clujean Liviu Man, creșterea popularității lui Viktor Orbán în rândul populației românești a venit pe fondul creșterii popularității curentelor suveraniste în rândul votanților din țara noastră. Cauzele sunt explicabile: „Cedările repetate de suveranitate pe care le face statul român, nu numai în privința Ungariei, dar în primul rând în fața Bruxelles-ului și a Washingtonului, în probleme de apărare, indignează opinia publică, care în mod normal reacționează”, apreciază jurnalistul citat. „Viktor Orbán este văzut de opinia publică românească, mai ales de cea de peste Carpați, care nu este interesată

atât de mult de probleme de aici din Ardeal, ca un lider patriot, naționalist, care apără interesele Ungariei, așa cum și-ar dori românii să aibă lideri de acest gen și în București”.

„Am întâlnit, spre rușinea lor - arată Liviu Man -, și români care și-au luat cetățenia maghiară, doar pentru a călători în Statele Unite fără viză”. Deplorabilă este, de asemenea, lipsa de strategie și viziune a autorităților românești în ceea ce privește retrocedarea proprietăților. În Ungaria (dar și în alte țări, ca de exemplu Polonia), nu s-au retrocedat imobilele luate de comuniști și nici pământurile, care au rămas în proprietatea statului ungar.

În continuare, alți doi jurnaliști clujeni - Cosmin Puriș și Marius Dragomir - arată cum „Lebăda Neagră și-a făcut cuib în Transilvania”, pe ce complicități contează, cine sunt cei care-i hrănesc ambițiile. „FiDeSz a încurajat și a susținut organizații radical-extremiste precum Mișcarea Tinerilor din cele 64 de Comitate (HVIM) care, în 2015, chiar de Ziua Națională a României, a pregătit la Târgu Secuiesc un atentat terorist, dovedit de instanțele din România. HVIM are legături cu grupări extremiste similare din Republica Moldova, aflate în coordonarea serviciilor de spionaj ruse”.

Prof. univ. dr. Tibori-Szabó Zoltán, directorul Institutului pentru Studii de Holocaust și Genocid de la Universitatea Babeș Bolyai, deslușește firul negru al rasismului, care străbate întreaga viață a fostului luptător pentru democrație Viktor Orbán, a cărui popularitate a crescut nu numai în România, ci și în alte țări din spațiul central și est-european, fapt datorat mirajului autocrației.

Opinii similare a exprimat și ziaristul israelian Nando Mario Varga, care vorbește despre un instinct totalitar înăscut care-l face pe fostul luptător pentru libertate Viktor Orbán să lupte, azi, pentru încătușarea libertății presei. Premierul ungar se pretinde un mare prieten al poporului evreu și al statului Israel. Așa cum arată, însă, ziaristul israelian, „Viktor Orbán este un mare admirator și susținător al lui Putin. Orbán știe să joace, chiar foarte bine, pokerul diplomatic, punând pe masa de joc un antisemitism mascat cu gesturi de apreciere și lingușire a Israelului, înfigându-i însă pe la spate cuțite pe care le manevrează fără a provoca hemoragii politice”.

Un interes aparte suscită analiza domnului prof. univ. dr. Gabriel Moisa, decanul Facultății de Istorie de la Oradea, referitoare la *Românii din Ungaria trianonică (1920-2020). Istorie, identitate națională și religioasă, convingeri sociale și comportament civic*. Încă de la începutul anilor '60 ai secolului trecut, în Ungaria trianonică s-a dezvoltat o elită românească activă ca un grup compact în slujba comunității. Membrii acesteia s-au format în cadrul Catedrei de limba română de la Universitatea ELTE Budapesta care, la rândul lor, au contribuit la formarea altora, și la Catedra de limba română din cadrul Institutului Superior de la Seghed. Din această primă generație au făcut parte intelectuali valoroși ca Gheorghe Petrușan, Mihai Cozma, Lucia Borza, Gheorghe Santău, Ecaterina Tiritean ș.a. Aceștia s-au constituit într-un catalizator pentru românii din Ungaria, contribuind esențial la perpetuarea valorilor lor culturale și de civilizație

tradiționale. Pe această bază s-a format apoi o a doua generație de intelectuali, dintre care menționăm pe Ana Hoțopan, Maria Berényi, Ana Borbely, Tiberiu Herdean, Ștefan Oroian, Elena Csobai, Emilia Martin, Stella Nikula și Maria Gurzău. Unii dintre aceștia sunt activi și în prezent. Ei au trecut la un nivel superior prin crearea unor organisme internaționale, menite a asigura cadrul adecvat de manifestare a identității naționale. În anul 1985 s-a reușit înființarea revistei de cultură *Timpuri*, unde s-au reunit mai multe personalități importante ale comunității, precum cele menționate mai sus. Revista a funcționat până în anul 1990. În anul 1993 s-a constituit *Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria*, cu trei secții: etnografie, istorie, lingvistică literară și având ca director pe Maria Berényi, o distinsă profesoară specialistă în istoria românilor din Ungaria.

Se pare, însă, așa cum susține și autorul că „această elită românească de excepție este și ultima, deoarece tânăra generație, din varii motive, este mai puțin ancorată și interesată în promovarea propriei identități. Acest lucru arată clar prezența unui trend îngrijorător de diminuare a comunității românești și de asimilare a acesteia. Fenomenul este aproape generalizat mai ales în rândurile tinerilor din cadrul minorității românești din Ungaria, poate chiar mai mult acum la început de mileniu III, într-o lume în care drepturile minoritare sunt clamate peste tot în Europa. Situația este cât se poate de reală și prezentă inclusiv, cu atât mai grav și periculos pentru viitor, în principala instituție de învățământ în limba română din Ungaria, Liceul «Nicolae Bălcescu» din Gyula”. Generațiile tinere nu mai sunt preocupate de starea minorității din care fac parte, nu cunosc limba română și nu mențin contactul cu fenomenul cultural românesc. Marele pericol este că nu va exista schimbul care să perpetueze existența etnică a românilor din Ungaria. Această situație conduce spre dispariția comunității românești din țara vecină.

Populația de origine etnică românească din Ungaria a scăzut în permanență după 1920. Până în 1960, ritmul scăderii a fost ceva mai lent, dar ulterior procesul de dispariție a comunității românești prin asimilare a fost tot mai rapid. Conform datelor oficiale ungare, procentul românilor din Ungaria a scăzut cu două treimi față de 1920, iar evoluția se previzionează a fi deloc optimistă. Între cauzele acestei situații dezastruoase este, desigur, și lipsa unei strategii coerente a statului român în acest domeniu.

„În aceste condiții – conchide dl. profesor Gabriel Moisa – viitorul românilor din Ungaria se anunță în culori sumbre, iar perspectiva permanenței lor în Ungaria trianonică una destul de neclară și improbabilă”.

În finalul volumului, doamna Gwendoline Delbos-Corfield, eurodeputat în Parlamentul European, arată tertipurile și complicitățile prin care această „Lebădă Neagră” încearcă să se ipostazieze drept „Lebădă Albă” în ochii unei bune părți a elitelor politice ale Europei. Budapesta este singura capitală a unei țări din Uniunea Europeană, unde propaganda rusă există în mod clar. „Există și cu China o anumită legătură, dar nu este atât de vizibilă”, după cum apreciază doamna

Delbos-Corfield. În opinia sa, UE trebuie să găsească soluții pentru contracararea acestor riscuri care amenință coeziunea comunității europene.

Apariția volumului *Lebăda neagră de pe Balaton. Viktor Orbán și o obsesie asumată* constituie un prilej de limpezire a perspectivei asupra evoluțiilor prezentului, care pot părea haotice pentru publicul neavizat.

Descifrând coordonatele ascunse care definesc gândirea și acțiunea unui personaj devenit de ceva vreme epicentru al controverselor, demersul celor unsprezece biografi-detectivi lămurește multe dintre ițele din care se țese actualitatea, luminează căile viitorului.

SFÂRȘITUL IMPERIULUI LUI SOROȘ SAU DOAR O SCHIMBARE A DIRECȚIEI STRATEGICE DE ACȚIUNE?

Alexandru Botez

În luna decembrie 2022, filantropul George Soros, în vârstă atunci de 93 de ani, a predat controlul *Fundației pentru o Societate Deschisă* – OSF fiului său în vârstă de 37 de ani, Alexander.

George și Alexander Soros

Mulți s-au întrebat dacă acest lucru nu era începutul sfârșitului. După cât se pare, temerile lor cele mai negre parțial s-au confirmat, dar în cele din urmă a rezultat că vor urma doar unele „*schimbării radicale a direcției strategice de acțiune.*” OSF intenționează să se retragă din Europa, iar personalul fundației a fost anunțat că „*nu vor mai fi alocate fonduri pentru țările din Uniunea Europeană*”.

Era previzibil ca știrea să declanșeze panică în cadrul establishment-ului progresist din Europa, care de mult timp îl considera pe Soros un aliat important în lupta împotriva populismului de dreapta și se baza în mare măsură pe finanțările oferite de OSF. De-a lungul anilor, fundația a donat miliarde de dolari unui număr mare de ONG-uri europene, think tank-uri și organizații media, care desigur că nu au privit cu ochi buni o asemenea veste.

Confruntat cu acuzația că retragerea din Europa a OSF „*nu putea să vină într-un moment mai nepotrivit pentru proiectul european*”, Soros junior s-a grăbit să declare că, de fapt, OSF pur și simplu își mută centrul atenției spre est, în țări care nu sunt membre ale UE, respectiv în Balcani și mai ales în Ucraina, unde fundația sprijină de mulți ani organizațiile pro-occidentale pentru a ajuta națiunile respective să „*adere la UE*” și să contracareze influența Rusiei. „*Uniunea Europeană continuă să rămână farul călăuzitor global al valorilor pe care se bazează activitatea noastră*”, a mai afirmat Alexander Soros într-o scrisoare cu circuit intern din 31 august 2023.

Conform unui articol publicat la 5 septembrie 2023 în revista *Foreign Policy*, intitulat „*De ce se retrage Soros din Europa?*”, sub semnătura lui Paul Heckenos, schimbările preconizate se vor concretiza în reducerea personalului OSF de la 1.650 angajați la mai puțin de jumătate.

Deși nu este clar cât de mult va fi afectată suma de 209 milioane dolari alocată până acum anual Europei – reprezentând aproximativ 14% din bugetul anual al fundației, de 1,5 miliarde dolari – OSF își va menține însă prezența în Ucraina și Balcani.

Fundația se află acum în proces de redirecționare a operațiunilor sale, mai susține ziaristul american stabilit la Berlin.

Retragerea din Europa era iminentă

Există două evaluări privind această decizie. Prima este că la nivelul actualei conduceri a OSF se consideră că misiunea sa de a asigura un consens liberal-progresist în cadrul UE a fost îndeplinit și, prin urmare, își poate permite să-și direcționeze eforturile în zone „*rămase în urmă*” din acest punct de vedere de pe continentul european. Dacă luăm în considerare ideologia prevalentă în cadrul elitelor culturale și establishment-ului de la Bruxelles, această evaluare ar putea părea corectă.

A doua, este mai puțin onorabilă și se referă la faptul că restrângerea activităților fundației din Europa, de fapt, este o recunoaștere a înfrângerii în fața valului populist de dreapta, care este în ascensiune pe continent, parțial ca o reacție la ideologia liberal-progresistă promovată de Soros și, desigur, actuala conducere a Uniunii Europene însăși.

Aceasta ar putea fi o explicație a deciziei lui Soros-junior de a-și concentra atenția de fapt asupra Statelor Unite, cu intenția declarată public de a împiedica revenirea la putere a lui Donald Trump, un republican sceptic în ce privește viitorul NATO și UE, care nu-și ascunde intenția de a pune capăt Războiului din Ucraina. „*Dacă soroșiștii au pierdut bătălia pe Vechiul Continent, evitarea unei înfrângeri similare pe Noul Continent este un imperativ*”, susține Thomas Fazi (scriitor și ziarist american, analist pe teme de politică externă), într-un articol publicat la începutul lunii septembrie 2023, intitulat „*Sfârșitul imperiului lui Soros?*”

Ca și multe alte chestiuni la ordinea zilei, aparent, sunt admise doar două poziționări referitoare la Soros: fie se consideră că activitatea sa este „*un model al partizanatului pentru democrația liberală*”, un apărător al drepturilor fundamentale ale omului, libertății individuale absolute și pluralismului, fie să fie etichetată de către susținători a concepțiilor politice extremiste de dreapta, adepți ai antisemitismului conspiraționist, care cred că Soros este un păpușar diabolic ce aspiră la dominația mondială. Un exemplu în acest sens este documentarul realizat de BBC în 2019, intitulat *Dosarele conspirației: Abilitatea miliardarului global? (Conspiracy Files: The Billionaire Global Mastermind?)*, care se concentrează exclusiv pe prezentarea celor mai scandaloase teorii conspiraționiste referitoare la activitatea OSF: de la acuzația că el este vinovat de valul de imigranți ilegali care se revarsă nestăvilit asupra Statelor Unite și Europei, până la supoziția că a organizat pe e-mail o campanie falsă pentru a-l delegitima pe Trump. De fapt, ceea ce se sugerează subtil este că orice critică la adresa lui Trump, în realitate este reluarea ideii antisemite a „*monstrului evreu manipulator global, care poate fi învinovățit de toate relele*”, cum a declarat public un angajat al Centrului Simon Wiesenthal, de la Viena.

Mulți oameni îl urăsc pe Soros datorită originii sale evreiești. Dar este tot așa de adevărat că acuzațiile de „*antisemitism*” sunt folosite în zilele noastre

pentru a reduce la tăcere pe oricine își exprimă anumite îngrijorări legitime referitoare la activitatea desfășurată de Soros, niciuna neavând de-a face cu strămoșii săi evrei.

Astfel, în 2019, Sir Roger Scruton a fost demis din funcția de consilier guvernamental pentru locuințe ca urmare a unui interviu din *The New Statesman* în care reitiera o afirmație a sa anterioară conform căreia ar exista un „*imperiu Soros*” în Ungaria. Afirmația sa „*Oricine nu crede în existența unui imperiu Soros în Ungaria, nu cunoaște realitatea din această țară*” a fost considerată antisemită și Scruton a fost demis. Ulterior, *The New Statesman* a recunoscut că interviul nu a conținut în întregime afirmația lui Scruton în care acesta menționa: „*Nu este nevoie de un imperiu al evreilor, acest lucru este o prostie*”, iar în același interviu Scruton atrăgea atenția asupra existenței antisemitismului în societatea din Ungaria. Ca urmare, secretarul de stat pentru locuințe James Brokenshire i-a cerut scuze lui Scruton, a dispus anularea demiterii sale și a recunoscut că afirmațiile acestuia au fost „*manipulate și denaturate*.”

Este doar un exemplu al modului cum, practic, a devenit imposibil să existe o dezbatere rezonabilă despre Soros și fundația sa. Lucrurile nu au stat întotdeauna în acest fel. De exemplu, în 2003, același *The New Statesman* a publicat un articol despre Soros, în care era descris „*imperiuul*” său în termeni mult mai duri: „*În anul 1984, Soros a înființat primul Institut Societatea Deschisă (precursorul OSF) în Ungaria și a furnizat milioane de dolari mișcărilor opoziționiste și mass-media independentă din această țară. Menite aparent să edifice o «societate civilă», aceste inițiative vizau de fapt să submineze structurile politice existente și să pregătească terenul pentru o eventuală colonizare a Europei de Est de către capitalul global.*” În articol se mai menționa faptul că, pe parcursul anilor 1970 – 1980, Soros a fost angajat în activități similare în toată Europa de Est, având un rol crucial în prăbușirea comunismului în regiune. În deceniile care au urmat, Soros s-a folosit de Universitatea Central Europeană, înființată în 1991 la Budapesta pentru a „*propaga explicit și agresiv ideologia capitalismului neoliberal și clona următoarea generație de lideri pro-americani din această regiune*”.

Acum 20 de ani, asemenea afirmații erau destul de rare și, ceea ce este interesant, veneau mai mult din partea stângă a spectrului politic, decât a dreptei. Acest lucru era de așteptat deoarece se refereau la un miliardar, care și-a dobândit averea speculând agresiv piețele financiare, iar banii și puterea obținute astfel erau folosite pentru a „*americaniza*” și remodela țări și societăți după modelul capitalismului neoliberal. De fapt, Universitatea Central Europeană nu a făcut un secret din faptul că misiunea sa fundamentală era „*să sprijine educarea unui nou corp de lideri central-europeni*”. După cum remarcă în 2007 Nicolas Guilhot, profesor de istorie intelectuală din cadrul Universității Central Europene - CEU, scopul acestei instituții era „*crearea unei elite occidentalizate prin intermediul unor fundații filantropice*”, care să adere la ideile „*Consensului de la Washington*” și a ideologiei globalizării. CEU se considera ca fiind un „*furnizor de «educație cosmopolită» post-națională*”, conform lui Guilhot. Aceasta includea

modelarea dezbaterilor pe teme ca drepturile omului, problematica de gen și protecția mediului înconjurător.

De-a lungul anilor, imperiul filantropic al lui Soros s-a extins cu mult dincolo de Europa de Est. În prezent activează în peste 120 de țări și sprijină (sau a sprijinit) o mare varietate de acțiuni: de la apărarea drepturilor populației rome (țigani) și mișcarea *Black Lives Matter* la diferite campanii anti-Brexit și sprijinirea transactiviștilor. Recent, ziaristul și comentatorul irlandez-jamaican, Ben Scallan, a afirmat că ONG-uri finanțate de OSF distorsionează statisticile pentru a evidenția creșterea ratei criminalității în Irlanda, contrar datelor deținute de guvernul de la Dublin, pentru a sprijini adoptarea unui proiect de lege referitor la discursurile instigatoare la ură, dar care în realitate limitează drastic libertatea de exprimare.

Esențial, susține Fazi, nu este ce credem despre aceste cauze ale fluxului sau refluxului activității OSF. Chestiunea se pune dacă este acceptabil ca într-o societate democratică un singur individ să-și folosească averea și influența - sau în cazul lui Alexander Soros, averea și influența moștenite de la tatăl său – pentru a modela cultura și politica unor întregi națiuni. Pe bună dreptate, mulți oameni sunt îngrijorați de golirea de conținut a democrației, ca urmare a influenței nejustificate a banilor în politică.

Prin urmare, nu este de mirare că în ultimii ani s-au intensificat reacțiile ostile lui Soros – ironic, în primul rând acestea s-au manifestat în țara sa natală, Ungaria. În anul 2018, guvernul condus de Viktor Orbán, după ce a acuzat pe Soros și OSF că încurajează imigrația ilegală în Europa și subminează cultura națională a Ungariei, în cele din urmă, a dispus închiderea CEU, personalul fiind relocat la Viena și Berlin.

În ce privește faptul că activitățile lui Soros au generat o serie de teorii conspiraționiste, nu există niciun fel de dubii. Aceasta s-a întâmplat tocmai datorită criticilor legitime a căror dezbateri publice a fost obstructionată. În ultimă instanță, nu este nimic deosebit, original sau conspirațional în legătură cu imperiul filantropic al lui Soros. Este vorba doar pur și simplu de un produs secundar al capitalismului neîngrădit și al activității oligarhilor care inevitabil și-au arogat în aceste condiții prea multe puteri – mai consideră Thomas Fazi, în eseul său. Pe parcursul istoriei, clasele dominante au încercat întotdeauna să genereze noi forme de politici convergente cu interesele lor. În secolul XIX, de exemplu, cei mai faimoși industriași - Carnegie, Stanford, Cornell, John Hopkins, Rockefeller — toți au fondat universități tocmai în acest scop. OSF, la fel ca și Bill & Melinda Gates Foundation, reprezintă pur și simplu întruchiparea modernă a acestei vechi tradiții.

Cu toate acestea, nu are importanță dacă Soros crede sincer în justețea cauzelor pe care le sponsorizează sau dacă acestea corespund intereselor sale materiale. Conform aceluiași Thomas Fazi, în esență, „*filantropia*”, atunci când exercită o asemenea influență masivă asupra guvernelor și societăților, este intrinsec antidemocratică, iar oamenii trebuie să i se opună tocmai din acest motiv.

Din acest punct de vedere, datorită aspectelor sale controversate, respingerea „soroșismului” în Europa ar trebui considerată ca o reacție democratică a unui corp politic care se simte din ce în ce mai mult privat de drepturile sale de elitele globale.

Ce se ascunde de fapt în spatele retragerii OSF din Europa?

Încă din anii 1980, când George Soros a început să finanțeze grupări de opoziție din statele comuniste din Europa Centrală și de Est, OSF a devenit o prezență importantă în promovarea democrației în această regiune și un colac de salvare pentru o serie de ONG-uri cu orientare democratică. Aceste grupări ale societății civile s-au aflat în fruntea revoluțiilor democratice din perioada 1989 – 1991, lui Soros fiindu-i atribuite unele merite în răsturnarea pașnică a comunismului. Pe parcursul anilor 1990, dar și ulterior, acțiunile sale filantropice s-au extins, accentul deplasându-se din ce în ce mai mult de la răsturnarea regimurilor aflate la putere la sprijinirea edificării democrației și extinderii în toată lumea, chiar și în Statele Unite, unde milioanele de dolari oferite de OSF s-au îndreptat spre finanțarea campaniilor electorale ale Partidului Democrat și tot felul de programe vizând persoane defavorizate, minoritari sau combaterea schimbărilor mediului înconjurător.

Retragerea preconizată din Europa continuă de fapt un proces început de la mijlocul anilor 2000, când OSF a constatat că Uniunea Europeană, cu fonduri de câteva ori mai mari decât ale sale, era pe cale să devină suficient de influentă în statele care deveniseră membre ale Uniunii. Interesant este faptul că OSF a început să fie mai puțin interesată de Europa exact în același timp când pe continent au venit la putere în unele țări populații naționaliști – oponenți ai agendei liberale, seculare și raționale ai lui Soros - din Europa Centrală și de Est. OSF a redus finanțările pentru ONG-urile din Ungaria (Soros este născut în Ungaria, de unde a emigrat după al Doilea Război Mondial) în 2010, exact în același an în care Victor Orbán a venit pentru a doua oară la putere. În 2005, în Polonia, partidul ultraconservator Lege și Justiție a câștigat alegerile prezidențiale și parlamentare. Peste tot în Europa Centrală și de Est, partidele de orientare liberală se află în defensivă, multe dintre ele excluse chiar din parlamentele naționale.

Câțiva ani mai târziu, Soros însuși se referea la posibilitatea acestei retrageri. *„Când m-am implicat în ceea ce eu am denumit filantropie politică, în urmă cu 40 de ani, societatea deschisă era o idee în ascensiune – societățile închise abia apăreau,* declara el într-un interviu acordat în 2019. *„Și acum, societățile deschise sunt în defensivă, iar dictaturile sunt în creștere. Trebuie să recunosc că valul s-a întors împotriva mea.”*

Destrămarea și, în unele cazuri, chiar contaminarea democrației exact în acele țări care au constituit obiectul finanțărilor OSF a făcut pe mulți să condamne natura în sine a promovării democrației occidentale. *„Marea greșală a fost luarea de bun a neoliberalismului”*, consideră Mary Kaldor, profesor de guvernare globală, la Școala de economie de la Londra. *„Nu a existat nici măcar o discuție pe această temă.”*

Deși Soros neagă acest lucru, în realitate OSF a promovat – alături de guvernele occidentale și instituțiile financiare – tranziția la un capitalism bazat pe piața liberă mai purist decât chiar democrațiile consolidate din Occident. Rețeta *laissez-faire* recomandată cu insistență țărilor din Europa Centrală și de Est - nepregătite din punct de vedere economic, dar avide să dobândească cât mai rapid o bunăstare comparabilă cu cea din democrațiile occidentale – a determinat intrarea lor în vrie: industriile deținute de stat au falimentat și au fost vândute pe doi bani, șomajul a crescut, corupția a înflorit și comunitățile s-au fragmentat. Rezultatul a fost instaurarea fricii și furiei în rândul populației, ceea ce constituie un teren fertil pentru populismul naționalist, cum susține John Feffer în cartea sa: „*Aftershock: A Journey Into Eastern Europe's Broken Dreams*”. De altfel, chiar și vicepreședintele OSF Leonard Benardo a recunoscut public că: „*a fost un eșec urias din partea Occidentului*” atunci când a considerat drepturile omului exclusiv prin prisma politicului și al edificării civice, neglijând condițiile sociale și economice reale.

Având în vedere susținerea de către OSF a „*terapiilor de șoc*”, care au fost recomandate țărilor din Europa Centrală și de Est, nu este corect ca populiștii – cu atât mai puțin ca Viktor Orban, din Ungaria – să-l singularizeze doar pe Soros și OSF ca vinovați de promovarea a ceea ce ei numesc politici economice dure, elitiste, subordonate exclusiv intereselor străine. De asemenea, Partidul lui Orban - *Fidesz*, a profitat și de originea evreiască a lui Soros, atacurile sale având pregnante conotații antisemite. Fie că este moral sau nu, beneficiarii granturilor acordate din Europa Centrală și de Est au început să considere dezavantajoasă asocierea lor cu OSF, într-o asemenea măsură încât mulți dintre ei au salutat reducerea preconizată de fundația lui Soros în Europa și, eventual o sporire a finanțării indirecte.

Unde se îndreaptă acum banii OSF?

Președintele Joe Biden și Alex Soros
(@alex Soros/Instagram)

Interesant este că doar cu o lună înainte de scrisoarea cu circuit intern al lui Alexander Soros, prin care acesta anunța „*schimbarea radicală a direcției strategice de acțiune*” a OSF, un articol semnat de Rebecca Mansour, difuzat la 9 iulie 2023, de Breitbart News, semnala că „*Alex Soros a avut 20 de întâlniri cu oficiali de la Casa Albă, în timpul mandatului lui Joe Biden*”.

Conform registrului de vizitatori al Administrației prezidențiale, numai în 2023 noul șef al OSF a avut 6 astfel de întâlniri cu: Amanda Sloat – senior-director pentru Europa, în cadrul Consiliului de Securitate Națională (31.03.2023), Jon Finer – consilier principal-adjunct pentru securitate națională (09.02.2023 și 30.03.2023), Nina Srivastava – consilieră a șefului de cabinet al Casei Albe Ron Klain, Jordan Finkelstein – asistent special al președintelui (02.10.2023).

Care sunt subiectele acestor întrevederi aproape lunare, poate fi dedus fără prea mare greutate din atribuțiile oficialilor de la Casa Albă cu care se întâlnește Alex Soros. Astfel, prezența pe această listă a Marianeii Adame – consilier al consilierului președintelui Steve Ricchetti (02.12.2022, 22.04.2022) este mai mult decât elocventă, având în vedere că șeful acesteia a condus campania electorală a lui Joe Biden în 2020.

Prin urmare, este evident că aceste relații se înscriu în domeniul eforturilor de a-l determina pe tânărul Soros să facă contribuții cât mai consistente pentru campania electorală prezidențială din 2024. De asemenea, întrevederile sistematice cu oficiali cu atribuții din domeniul securității naționale și politicii externe americane sunt în concordanță cu interesul prioritar acordat de Administrația Biden războiului din Ucraina.

Conform declarațiilor lui Mark Leonard – directorul Consiliului European pentru Relații Externe (a cărui activitate este finanțată de OSF), evoluția situației din Ucraina continuă să fie un punct cheie pentru Alex Soros care este *„în contact zilnic cu Fundația Soros din Ucraina, discutând cu oficiali din diferite guverne despre politica lor față de această țară”*.

CONFRUNTAREA NAȚIONAL – TRANSNAȚIONAL

Ovidiu M. Curea

Scriam în 2017 că deși câștigase confortabil alegerile, încă de la începutul mandatului său, Trump era privit de majoritatea mediei transoceanice și nu numai ca fiind un președinte ilegitim. Nimic din ceea ce făcea Trump nu era bine, era dăunător, distructiv, imoral, împotriva progresului, împotriva viitorului omenirii. Trump era inamicul numărul unu.

Inamicul cui? Inamicul americanilor pentru care voia să facă America mare din nou (*Make America Great Again*)? Cine lupta cu atâta fervoare, de dimineața până seara și peste noapte împotriva lui Trump? Pe cine deranja într-atât de mult programele sale de dezvoltare și consolidare a Statelor Unite?

Te-ai duce cu gândul la adversarii tradiționali ai Americii, la Rusia și la China, dar liderii acestora nu au avut nimic cu victoria lui Trump din alegerile pentru Casa Albă. În rolul de contestatari și adversari înverșunați se manifestau, în mod surprinzător, persoane și instituții din interiorul SUA sau din țările europene tradițional aliate cu SUA.

Și cine erau aceste persoane și instituții care se opuneau cu înverșunare planurilor și programelor lui Trump? Cine și de ce?

Cele mai vocale erau trusturile de presă multinaționale din care fac parte *New York Times*, *BuzzFed News*, *CNN*, *The Los Angeles Times*, *Politico*, *The BBC*, *Huffington Post*, *Washington Post*, *Wall Street Journal*, care nu publicau decât știri senzationalist-negative despre Trump, distructive, ironice, sugestiv-acuzatoare.

Pentru a ne da seama de puterea financiară a acestor trusturi să amintim doar că *CNN* are o cifră de afaceri de 19 miliarde dolari și este deținută de multimiliardarul american Ted Turner, cu o avere personală de peste 3 miliarde dolari. *New York Times* aparține multimiliardarului mexican Carlos Slim, deținător al unui adevărat imperiu al telecomunicațiilor și care, după Forbes, are o avere de 72 miliarde dolari.

Prin întreprinderile lui din Mexic, Telmex et Grupo Carso, realizează 3% din PIB-ul Mexicului. *Wall Street Journal* a fost achiziționat în 2007 cu suma de 5 miliarde dolari de australianul Rupert Murdoch, proprietarul unui lanț mediatic și financiar cu 48 000 salariați și cu o cifră de afaceri de 33 miliarde dolari.

În consonanță cu trusturile multinaționale de presă, staruri celebre de cinema, cântăreți, scenariști sau regizori aparținând multinaționalelor industriei de divertisment de la Hollywood cu cele 38 de entități ale sale, fiecare manevrând cifre de afaceri de miliarde, nu oboseau în a-l demoniza pe Trump, în a-l repudia și a încerca să-l izoleze.

Multinaționale, precum cele conduse de Soros, nu făceau economii în a sponsoriza demonstrații anti – Trump, plătind câte 16 dolari de protestatar/oră, după ce au susținut cu 13 milioane de dolari campania contracandidatei lui Trump,

Hillary Clinton, reprezentanta Partidului Democrat, partid aliniat cu politicile globaliste ale transnaționalelor. Frustrarea lui Soros era mare și din motive personale, pentru că plasamentele sale suferiseră pierderi de cca. 1 miliard de dolari prin câștigarea alegerilor americane de către Trump și nu de către preferata sa Hillary Clinton.

Printre altele, este de menționat că Soros este miliardarul, care, după Forbes, are o avere 25,2 miliarde dolari, și aprecia că cele mai fericite clipe ale vieții sale au fost cele în care Ungaria s-a aflat sub ocupație germană în timpul celui de al doilea război mondial, perioadă din care se trage și cea mai mare parte a averii făcute de tatăl său.

După cum observăm, de fiecare dată când vorbim despre adversarii lui Trump apar cuvintele multinaționale și multimiliardar. Ce sunt de fapt aceste multinaționale multimiliardare și de ce ar fi fost și în continuare sunt ele împotriva lui Trump?

Corporațiile multinaționale și transnaționale

Istoria multinaționalelor începe cu mult timp în urmă, tocmai în perioada colonialismului european din secolele XVI – XIX. Atunci, monarhiile europene (mai puțin cele din Spania și Portugalia) își administrau și dezvoltau teritoriile de peste mări prin intermediul unor ”arendași”, corporațiile multinaționale, organizații economico-financiare, care controlau producția de bunuri și servicii într-una sau mai multe țări-colonii, în țara lor proprie avându-și sediul central.

Aceste corporații multinaționale au avut un rol determinant în toată evoluția ulterioară a climatului economic, social și politic al planetei. Plecând de la obligația lor de fond de a duce produsele coloniilor în metropole, după ce își opreau ceea ce li se cuvenea conform contractelor și chiar mai mult decât atât, ele au contribuit direct la dezvoltarea comerțului internațional, a căilor de comunicație de pe mare și uscat. Pe rutele comerciale astfel trasate între colonii și metropole, multinaționalele au creat piețe intermediare de mărfuri și servicii de unde obțineau noi și însemnate câștiguri suplimentare.

Mai departe, din dorința de extindere a afacerilor și de mărire a profitului s-au implicat și în activitățile de explorare, pentru descoperirea de noi zone furnizoare de materii prime. Odată descoperite aceste noi zone, le-au populat apoi cu coloniști care să asigure forța de muncă necesară în exploatarea deschise. Profitul net realizat din aceste activități era investit, conform înțelegerilor cu monarhiile suverane, în țările lor de baștină, în afară de cele necesare dezvoltării bazelor de producție din colonii care erau realizate cu acordul metropolelor.

Rezultatul net al activității corporațiilor multinaționale a fost îmbogățirea lor și a metropolelor din exploatarea coloniilor. Vorbim de rezultatul net pentru că, în valoare absolută, și viața coloniilor a înregistrat la început un reviriment prin faptul că resursele lor naturale, necunoscute și neexploatate până la venirea coloniștilor, acum scoase la suprafață, le ofereau și lor câștig, desigur disproporționat cu câștigurile metropolei. Disproporția a continuat să crească pe măsură ce resursele coloniilor erau tot mai exploatare și câștigurile tot mai mult

canalizate către metropole și arendașii lor, multinaționalele. Unele dintre corporațiile multinaționale au fost implicate inclusiv în comerțul cu sclavi, finanțând flotele și porturile destinate acestui tip de comerț.

Acumulările de capital ale multinaționalelor au devenit atât de importante încât acestea ajunseseră să împrumute cu bani inclusiv case regale din metropole în perioadele de crize sau de războaie, ceea ce a stârnit la un moment dat nemulțumirea, invidia și îngrijorarea statelor monarhice. A fost prima fractură istorică dintre național și multinațional. Pentru remedierea situației, în secolul XIX, statele coloniale în cauză au renunțat la serviciile corporațiilor, preluând în administrare directă coloniile deținute. Era însă târziu, corporațiile controlau deja afacerile economice coloniale, iar influența lor a continuat să persiste, chiar să crească prin cumpărarea și infiltrarea oficialităților coloniale.

După această dată, **corporațiile multinaționale** se transformă în **corporații transnaționale**, care, spre deosebire de primele nu se identifică cu o națiune anume, nu depindeau cel puțin contractual de o metropolă, având operații și centre multiple, în diferite țări, în funcție de condiții, fiecare dintre officii având anumite grade de independență, dar legate între ele printr-o politică comună. Royal Dutch Shell, de exemplu, are sediul principal la Haga, în Olanda, dar este înregistrată oficial în Anglia, la Londra și are prezențe în peste 60 de țări.

După o perioadă de regrupare, aceste corporații multinaționale devenite transnaționale s-au dezvoltat într-un ritm sporit, nestingerite acum de vechea legătură tutelară cu o structură național statală. Puterea lor economică impresionantă le oferea pârghiile necesare pentru a putea influența direct sau mascat politici naționale, evenimente istorice, partide, guverne, alianțe sau ideologii. Războaiele, revoluțiile, revoltele nu au putut niciodată fi făcute decât cu bani, cu mulți bani, cu finanțări substanțiale, iar aceste finanțări au venit întotdeauna de la cei care au dispus de resursele necesare, iar resursele au urmat constant drumul către transnaționale.

Fie că e vorba de revoluția franceză, de cele două războaie mondiale, de revoluția rusă, chineză sau de minuscula revoluție cubaneză, toate s-au împlinit cu sprijin financiar al marilor companii. Nici aventura lui Hitler nu ar fi avut loc dacă nu ar fi beneficiat de sprijinul firmelor, băncilor și instituțiilor controlate de Rothschild, de Standard Oil, Banca de Reglementări Internaționale, Krupp, Siemens, Thyssen, Bosch, Allianz, ITT, General Motors etc., firme care după război au cunoscut dezvoltări spectaculoase (a se vedea cartea lui JIM MARS – *Guvernarea din Umbră*).

În Europa din timpul celui de al doilea război mondial cuprinsă de flăcări, de gloanțe și sânge, Elveția rămânea neatinsă și prosperă. De ce? Pentru că din transnaționalele bancare de acolo se finanțau ambele tabere, coloși bancari înființați încă din secolul al XIX-lea și substanțial crescuți în perioadele războaielor, coloși transnaționali care, în 2007, au ajuns să manevreze aiuritoarea sumă de 2 700 miliarde USD, coloși dintre care amintim: UBS AG, Union Bank of Switzerland (fondată în 1862), cu o valoare de capital de 2 200 miliarde Euro;

Credit Suisse (fondată în 1856), cu o valoare de piață de 95 miliarde USD; Julius Bär Group Ltd. (fondată în 1890), cu o valoare de capital în sumă de 282.5 miliarde USD.

*

După încheierea conflagrațiilor izbucnite cu sprijinul larg al transnaționalelor, după ce autoritățile statale din țările învinse erau debilitate, când sistemele lor economice și juridice se aflau în ruină, transnaționalele veneau să-și culeagă dobânda la creditele acordate învingătorului. Exemple putem lua de oriunde și din perioade diferite. Să observăm numai câteva mai apropiate de timpurile prezente, din Libia lui Gaddafi, din Irak-ul lui Saddam, sau chiar din România lui Ceaușescu. Să observăm cine deține controlul economic în aceste țări după schimbările suferite în ultimele decenii, ca să descoperim și cine le-a finanțat.

Să observăm că economia românească, după 1989, în proporție de 90% a trecut în mâna unor giganți transnaționali, dintre care amintim: ArcelorMittal cu vânzări de 57 miliarde USD și fabrici în 19 țări; Coca-Cola HBC, companie luxemburgheză – americană – engleză, cu sediul în Elveția, cu 56 de fabrici în 28 de țări, cu vânzări de 6,5 miliarde USD și venituri de 2,3 miliarde; Orange cu cifră de afaceri de 41 miliarde Euro, 34 milioane clienți în 13 țări; Carrefour cu 11 935 magazine în 30 de țări, 360 000 angajați și venituri de 4,5 miliarde Euro; Renault cu 120 000 de angajați în 36 de țări și venituri anuale în valoare de 45 miliarde Euro; OMV cu vânzări anuale de 19 miliarde Euro și 22 500 angajați; Deloitte cu o cifră de afaceri de 36,8 miliarde USD, cu 244 400 angajați în 150 de țări (practic pe tot globul); Ernst & Young cu venituri anuale în valoare de 30 miliarde USD, 231 000 angajați în 150 de țări.

Transnaționalele au acumulat averi imense care au nevoie de tot mai mult spațiu pentru a fi reinvestite și nelăsate pradă devalorizării. Nici investițiile considerate mult timp cele mai profitabile, cele legate de arme și resurse energetice nu mai ajungeau să acopere rotirea capitalurilor acumulate. **Crearea de conflicte a oferit posibilitatea corporațiilor să vândă mărfuri ambilor beligeranți, de la fiecare obținând în plus, promisiuni de tratamente preferențiale după ce ar fi câștigat confruntările.**

Averile s-au acumulat și mai mult, cereau tot mai mult spațiu de manifestare. Spre sfârșitul secolului XX, pe locul întâi între investițiile cele mai profitabile a ajuns să fie considerată, căutată și impusă așa zisa *datorie – suverană*, adică datoria externă făcută de către un stat suveran, stat care urma să devină contribuitor veșnic la transnațională, creditorul unor datorii contractate la ele direct sau mascate în instituții internaționale (destul de străvezii de altfel) și imposibil de achitat atât datorită condițiilor de contractare, cât mai ales piedicilor, capcanelor și presiunilor exercitate asupra politicienilor din respectivele state.

România, de exemplu, care în 1990 avea peste 2 miliarde dolari credite acordate în diferite state ale lumii, a ajuns treptat la o datorie externă de peste 100 miliarde de Euro, iar economia românească în proporție de 90% a trecut în mâna

companiilor străine, corporații care, datorită legislației interne ”recomandate” din afară, beneficiază de un sistem de impozitare diferit (preferențial) față de sistemul de impozitare aplicat firmelor naționale.

Corporațiile transnaționale au ajuns să dețină averi colosale, greu de imaginat. Exemple sunt multe și grăitoare. *HSBC (Hongkong and Shanghai Banking Corporation)*, un conglomerat de 32 de companii răspândite pe toate continentele cu afaceri în sistemul bancar, financiar, asigurări, asistență managerială pentru guverne, instituții și firme, intermediari contacte internaționale, media (*Twitter, Facebook, LinkedIn, YouTube, WeChat și Instagram*) și fondată în anul 1865, cu scopul de a finanța comerțul dintre Europa cu India și China, HSBC dispune în prezent de o rețea formată din 4 400 oficii răspândite în 71 de țări, deservind un număr de 46 milioane clienți.

Conform datelor furnizate de *The Global 2000*, la nivelul anului 2008 vânzările anuale ale *HSBC* se ridicau la suma de 146,50 miliarde dolari (de 2,5 ori bugetul României pe anul 2017 proiectat la 65,16 miliarde dolari), iar valoarea activelor era de 2 349 miliarde dolari (de 12 ori Produsul Intern Brut al României, estimat pentru 2017 la 194 miliarde dolari).

O altă transnațională de frunte, *Royal Bank of Scotland*, are vânzări anuale de 108,45 miliarde dolari și active de 3 807,51 miliarde dolari (de aproape 20 de ori PIB-ul României).

Alte transnaționale au vânzări anuale mai mari decât tot Produsul Intern Brut al României, care este în jur de 200 miliarde dolari, precum *Total* cu 200 miliarde anual, *Wal-Mart Stores* - 378,80 miliarde dolari, *Chevron* – 204 miliarde dolari. Și exemplele pot continua.

Conform *Fortune Global 500*, primele 500 de companii din lume au realizat în anul 2015 venituri totale în valoare de 27 666 miliarde dolari și profituri în valoare de 1 500 miliarde dolari, folosind munca a 67 milioane de angajați. În ansamblul lor, companiile transnaționale desfășoară peste 66% din comerțul internațional.

Prin lanțurile lor de filiale, transnaționalele sunt implantate în toate țările, atât în cele dezvoltate cât și cele în curs de dezvoltare. Dețin lanțuri economice care pleacă de la procesele de extragerea a materiilor prime și la prelucrarea lor, până la comercializare, trecând prin transporturi, comunicații, și toate celelalte segmente economice (service, proiectare, cercetare, management, marketing, banking, asigurări etc).

O statistică *Le Monde* concluziona că, în 2016, doar 1% din populația Terrei deținea mai mult de 50 % din PIB-ul mondial, iar tendința de concentrare a averilor este în continuă creștere, prevăzându-se pentru anul 2020, ca 1% din populație să dețină 54% din bogățiile produse la nivel mondial.

Confruntarea național – transnațional

Lupta transnaționalelor cu autoritățile naționale pentru câștigarea de spațiu, luptă începută, după cum am văzut, în sec. XIX, s-a transformat în zilele noastre într-un conflict deschis sub conceptul instaurării „Noii ordini mondiale”. Ideea de

bază a acestui concept este trecerea de la civilizațiile naționale, la o civilizație globală, a întregii planete. Pentru atingerea acestei etape, considerată superioară în dezvoltarea omenirii, se are în vedere, în principal: debilitarea statelor până la desființare; dispariția granițelor statale; atenuarea până la dispariție a sentimentului național; amestecul naționalităților și raselor; uniformizarea legislației; uniformizarea culturii; desființarea familiei; desființarea religiei; instituirea unei autorități unice mondiale; controlul și supravegherea strictă a individului prin mijloace informatice.

Probabil că acesta va fi viitorul, ne place sau nu, pașii făcuți în această direcție putând fi observați cu ușurință în zilele noastre. Transnaționalele dețin averi care depășesc bugetele și chiar PIB-urile multor țări, puterea lor de decizie este mai mare decât puterea multor guverne, iar prin reprezentanții lor plasați în posturi importante și dotați cu mijloace pe măsură pot influența în proporții diferite deciziile oricărui guvern de pe planetă, chiar pe cele ale marilor puteri, pot induce curente de opinii, crea mișcări și reorientări sociale.

Așa cum se întâmplă întotdeauna în fața marilor schimbări, există însă și reacții de respingere, unele chiar puternice, care se ciocnesc cu tendințele noilor procese. Este ceea ce asistăm astăzi cu surprindere dacă nu facem legătura cu motivele și cauzele lor. Actualele reacții de respingere a civilizației globale vin din partea unor lideri importanți ai lumii de azi, adepți ai menținerii civilizațiilor naționale, în prim plan proiectându-se Rusia cu Vladimir Putin și Statele Unite cu fostul, dar încă influentul președinte Donald Trump, în plan secund înscriindu-se Turcia cu Recep Erdogan, Ungaria cu Viktor Orban, statele arabe, Iranul, RPD Coreeană.

Ne putem întreba de ce nu intră în această categorie și China. China, datorită populației sale enorme și a indicelui de creștere al acesteia, are *a fortiori* o vocație universală, de expansiune naturală, pașnică, inexorabilă, contribuind la amestecul populațiilor și raselor de pe planetă. Chinezii se conduc după filozofia lor tradițională ”festina lente”, acordând spațiu de dezvoltare firmelor particulare, dar păstrând atuurile și pentru instituțiile centrale.

Au mai fost câțiva lideri care s-au opus mersului vremii și au încercat să consolideze elementul național (Ceașescu, Saddam, El Kadhafi), dar ei au putut fi înlăturați cu ușurință. Cu Trump lucrurile au fost ceva mai complicate și nu sunt încă încheiate cu totul, datorită forței sale economice personale și deloc de neglijat, precum și talentului său oratoric de a se adresa convingător maselor. El se poate opune relativ cu aceleași arme cu care este atacat, cu bani, dar, până la urmă, va fi și el demolat așa cum se întâmplă și cu Papa Francisc I, un alt răzvrătit inițial împotriva dominației transnaționalelor.

Dacă în lupta cu Trump transnaționalele se află în avantaj fiind pe punctul de a tranșa rezultatul în favoarea lor, cu Putin lucrurile sunt mai dificile, războiul provocat și susținut de transnaționale în Ucraina dovedindu-se deocamdată păgubos din multe puncte de vedere.

Moneda care s-a bătut în SUA pe subiectul presupusei colaborări dintre Trump și Putin din campania electorală americană avea ca scop tocmai să împiedice orice încercare de unire a forțelor celor doi naționaliști (termen devenit peiorativ) împotriva forțelor globalizării.

Uniunea Europeană a fost imaginată și creată ca o etapă regională în drumul spre globalizare. Fostul președinte al Consiliului European, Donald Tusk, atrăgea atenția: *„Trebuie să fie foarte clar că dezintegrarea Uniunii Europene nu va duce la nici o restaurare mitică și totală a suveranității țărilor sale membre... doar împreună vom putea fi total independenți”*, renunțând la *„egoismul național”* care *„încearcă să se transforme într-o alternativă la integrare”*.

„FACTORUL AMERICAN” ȘI FĂURIREA ROMÂNIEI MARI

Ion Constantin, Ioan C. Popa

Rolul SUA în susținerea intereselor României la Conferința de Pace de la Paris ce a urmat după Primul Război Mondial a fost unul foarte important, dar deloc simplu într-o situație extrem de complicată, de reaşezare a lumii pe baze noi. Una din dificultățile majore în calea obținerii suportului american pentru recunoașterea actelor ce au consfințit Marea Unire din 1918 a fost lipsa de cunoaștere la nivelul factorilor de decizie din SUA și, în general, al opiniei publice americane a unor date esențiale despre istoria poporului român, despre aspirațiile sale seculare la unitate în umbra celor trei mari imperii care s-au confruntat pe teritoriile românești: Otoman, Țarist și Habsburgic.

Eforturile guvernanților și ale elitelor românești care au dus la înfăptuirea idealului de unitate națională au fost multiple, cu multe sacrificii dureroase, încununată până la urmă de succes. Din lungul șir al celor ce au contribuit la aceste eforturi ne vom referi în continuare la două personalități – una din SUA și alta din România, ambele cu rădăcini românești în Ardeal.

I

După încheierea Primului Război Mondial, Conferința de Pace de la Paris a recunoscut, în virtutea principiului naționalităților și a dreptului popoarelor la autodeterminare, actele unioniste românești desfășurate pe parcursul anului 1918. Prin tratatele semnate cu Austria (Saint Germain en Laye, 10 septembrie 1920), cu Bulgaria (Neuilly sur Seine, 29 noiembrie 1919) și cu Ungaria (Trianon, 4 iunie 1920) sunt recunoscute de către comunitatea internațională drepturile imprescriptibile ale statului român asupra Bucovinei, Dobrogei întregi și Transilvaniei, iar prin tratatul de la Sèvres, din 10 august 1920, se fixează granița în Banat.

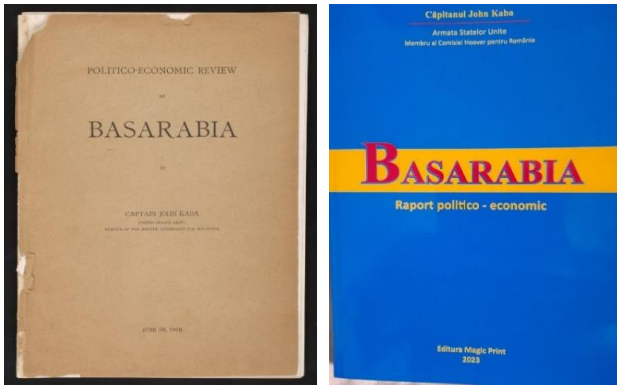
În afara acestui sistem rămânea tocmai provincia românească care se întorsese cea dintâi „acasă”: Basarabia. Recunoașterea internațională a actului unirii de la 27 martie 1918 a fost urmarea unui proces laborios și de lungă durată, o adevărată „bătălie diplomatică” (după cum se afirmă de multe ori în istoriografia românească), fiind consacrată în drept de abia în ultima etapă a Conferinței de Pace.

În esența ei, situația Basarabiei era cât se poate de clară din punct de vedere istorico-juridic și nu s-ar fi impus discuții și tratative îndelungate ori contradictorii pe aceste teme. Basarabia se desprinsese din Imperiul țarist în virtutea principiului libertății popoarelor de a dispune de propria lor soartă, principiu proclamat de Revoluția din Octombrie și de care au mai uzitat Polonia, Finlanda, Lituania și Georgia. Evenimentele revoluționare care au culminat cu decizia de unire a

Basarabiei cu România erau bine cunoscute la nivelul factorilor politico-gubernamentali ai Marilor Puteri.

Recunoașterea Unirii Basarabiei cu România a fost complicată, în primul rând, din cauza faptului că guvernul Rusiei sovietice, nefiind recunoscut de Marile Puteri, nu a fost invitat să participe la lucrările Conferinței de Pace și nu avea, prin urmare, reprezentanți oficiali la forumul păcii, discutându-se și luându-se hotărâri în absența unor delegați ai lui.

Dacă în opinia publică și mediile politice din Franța, exista, în general, o atitudine favorabilă cauzei românești în această chestiune, unele rezerve și ezitări se manifestau în mediul anglofon, îndeosebi în cadrul delegației SUA. La înlăturarea acestor rezerve și explicarea corectă a problemei Basarabiei, un rol de seamă l-a avut **căpitanul John Kaba** din armata Statelor Unite și lucrarea sa - *Politico-economic review of Basarabia (Descrierea politico-economică a Basarabiei)*, publicată în limbile engleză și franceză în vara anului 1919 la Paris, apărută de curând și în limba română.

Demn de menționat este faptul că autorul a folosit în broșura sa termenul românesc „Basarabia” și nu cel englez, consacrat, de „Bessarabia”.

John Kaba a fost un român transilvănean emigrat în Statele Unite la începutul secolului XX, ofițer în armata americană cu gradul de căpitan, fiind la momentul publicării

lucrării atașat pe lângă Misiunea Administrației Americane de Ajutoare (American Relief Administration) înființată pe 24 februarie 1919 și care a organizat campanii de ajutorare pentru țările afectate de război și de foamete în Europa între 18 aprilie și 29 iulie 1919. Misiunea era condusă de Herbert Hoover (1874-1964), inginer minier și politician filantrop, viitor președinte al SUA între 1929 și 1933.

Sosit la București în data de 21 aprilie 1919, în calitate de membru al Comisiei Hoover, căpitanul Kaba a fost trimis în Basarabia, după cum singur menționează în Raport, de către colonelul W. U. Haskell (1878-1952) care lucra la Administrația Americană de Ajutoare, în calitate de director responsabil pentru zona Rusiei sovietice. Misiunea sa era de a supraveghea distribuția ajutoarelor, în special produse alimentare pentru populație, trimise de armatele aliate și pentru a raporta asupra situației existente acolo.

Ajuns la 30 aprilie 1919 la Chișinău, timp de două luni (până în iunie), John Kaba a călătorit prin Basarabia din oraș în oraș, din sat în sat, cu mașina, căruța, mergând pe jos, cu trenul, cu trenul de marfă etc. Orașul Chișinău i-a fost „punctul de pornire mergând atât spre Nord, cât și spre Sud”. Bun cunoscător al limbii române, el a stat de vorbă cu oamenii locului, iar în urma discuțiilor și a

constatărilor făcute a întocmit și trimis șefilor săi un număr de 120 de rapoarte, telegrame și note informative.

Pe baza acestor rapoarte, a datelor culese din alte surse și a impresiilor personale, Kaba a întocmit raportul final, care înfățișează succint ocuparea Moldovei răsăritene de către Imperiul Rus în anul 1812, realitățile de peste Prut la un an după Unirea cu România la 27 martie 1918, noua administrație, situația politică, educația, cultura, învățământul, istoria, geografia, populația, economia, industria Basarabiei.

Întocmită într-un stil riguros și obiectiv, lucrarea documentară conținea 32 de pagini și era structurată în câteva capitole, care se finalizau cu mai multe recomandări. Cele nouă județe ale Basarabiei sunt prezentate cu o scurtă caracteristică a specificului fiecăruia; sunt reproduse datele cronologice din trecutul istoric românesc al provinciei din cele mai vechi timpuri.

În capitolul „Limba română se vorbește pretutindeni”, autorul argumentează caracterul românesc al provinciei din punct de vedere cultural, lingvistic, istoric și demografic, constatând într-un mod surprinzător și tranșant pentru un american că „două treimi din populație (2.000.000) sunt români moldoveni”, care vorbesc limba română.

Cu privire la administrația românească, aspect extrem de mediatizat la Conferința de Pace, în capitolul „Guvern Românesc”, căpitanul Kaba evidențiază atitudinea loială și binevoitoare a populației ținutului față de administrația românească, care în majoritatea ei „este cu desăvârșire mulțumită de trecerea de la regimul autocratic rusesc la regimul politic constituțional al guvernului român”. Acesta a fost impresionat, în mod special, de cuvântările rostite în cadrul unei manifestații la Bălți, dar mai ales de cea „loială și plină de sinceritate a reprezentantului comunității evreiești din localitate”. Kaba menționa expres că „micile nemulțumiri, unele abuzuri săvârșite, sunt regretabile, dar se explică prin faptul că Basarabia este o provincie situată în zona de război a armatei române. Lucrurile se vor îndrepta când va trece această perioadă”.

Ca ofițer al armatei americane, autorul atrage atenția asupra sensurilor profunde ale intervenției militare românești atât în estul țării, în Basarabia, cât și la vest, în Transilvania și Ungaria. *„Armata română - notează Kaba - luptă pentru civilizație. Monitorizează frontiera civilizației, să prevină distrugerea, să protejeze evoluția de secole pe care omenirea a realizat-o împotriva barbarismului, să salveze progresul de veacuri al omenirii de la umilitoare retrogradare, să salveze Europa și probabil restul lumii de soarta cea rea și mizeră ce a căzut pe nenorocita Rusie...La marginea de apus a României, la râul Tisa aceiași români luptă împotriva Republicii bolșevice a lui Bela Kun”*.

Referitor la pericolul bolșevic, care genera numeroase temeri la Conferință, Kaba oferă mai multe detalii în capitolul intitulat „Bolșevismul”. În primul rând, acesta descrie modul în care a fost invitată armata română, arătând că după căderea Guvernului Kerenski, trupele ruse care se retrăgeau de pe front, la care s-au alăturat „câțiva netrebniți locali”, au jefuit casele, au dat foc, au distrus

proprietățile și au maltratat oamenii, convingând prin aceasta lumea despre „ceea ce le va aduce regimul bolșevic”. Lumea de ispravă s-a organizat, ușurând ceea ce a urmat, adică „chemarea adresată guvernului regal român de a sări în ajutor și de a-i apăra”, și apoi la Unirea Basarabiei cu Patria mamă România. *„Eu consider, conchide Kaba, că masa poporului basarabeian – românii, țărani ruși, nemții, polonezii, etc. – sunt imuni la doctrina bolșevică. Singurul pericol pe care-l văd și care este cu mult mai evident aici, decât în alte țări europene, ar fi ca nu cumva bolșevicii de peste râul Nistru să treacă și să cucerească țara, distrugând și jefuind tot ce le va sta în cale”*.

Analizând deznodământul din iarna-primăvara anului 1918, căpitanul Kaba remarca: *„în vreme ce trupele rusești se ocupau cu jafurile și distrugeau tot ce găseau în calea lor, Sfatul Țării și Guvernul Basarabiei votau unirea cu România, pentru ca să o salveze de bolșevici”*.

În partea finală a studiului este prezentat un succint catalog al „Nevoilor deosebite ale provinciei”, printre care sunt enumerate: 1) pacea, adică un tratat de stabilire definitivă a statutului politic al provinciei; 2) căi ferate; 3) drumuri; 4) fabrici pentru a satisface nevoile celor trei milioane de locuitori ai provinciei; 5) utilaje agricole; 6) o flotă maritimă, platforme maritime și reparații de infrastructură în porturile Mării Negre pentru a facilita exportul de produse agricole și importul de bunuri necesare.

Conștienți de impactul politic, diplomatic și mediatic al acestei lucrări, liderii basarabeni au depus toate eforturile pentru a-i asigura o largă răspândire la Conferința de Pace de la Paris, unde în cadrul delegației României se afla și un grup de basarabeni sub conducerea lui Ioan Pelivan.

După plecarea lui Kaba de la Paris, Ioan Pelivan îi comunica, la 8 august 1919, lui Ciugureanu: „Căpitanul Kaba a stat la Paris numai trei zile, plecând după aceasta la New-York. L-am dus la Mișu care l-a prezentat colonelului Lansing, pentru ca acesta să ne pună în legătură cu alții...cartea lui Kaba a făcut o bună impresie. Îți trimit și o notiță despre ea din gazeta *Le Temps*. Peste câteva zile va fi gata tipăritura ei și în franțuzește”.

Lucrarea a fost foarte bine venită în ecuația diplomatică de la Paris, prin faptul că era făcută de un american, adică tocmai de reprezentantul unei țări care a formulat cele mai mari rezerve față de Unirea Basarabiei cu România, în mod special prin Secretarul de Stat, Robert Lansing. O asemenea descriere a situației din Basarabia inversa optica delegației americane asupra acestei probleme, lucru care s-a constatat la scurt timp prin renunțarea la ideea de plebiscit și anexarea problemei Basarabiei la alt pachet de revindecări în raport cu România.

Argumentele aduse de John Kaba în susținerea românității Basarabiei confirmă și completează pe cele ale **geografului francez Emmanuel de Martonne**, reprezentantul Franței în Comisia teritorială a Conferinței de Pace și expertul guvernului francez privitor la teritoriile ce urmau să fie recunoscute României prin tratatele de pace. La sugestia acestuia, la începutul lunii august 1919, s-a deplasat la Paris o delegație formată din reprezentanții diferitor categorii

de populație din Basarabia, compusă din : „moșu” Ion Codreanu, țăran din satul Ștefănești din județul Soroca, din partea congresului țărănesc panbasarabean, poetul Sergiu Cujbă, reprezentant al cooperativelor și cercurilor intelectuale basarabene, și studentul Gheorghe Năstasă, delegat al studențimii basarabene. Acești mesageri ai Basarabiei au stat la Paris vreo 4-5 săptămâni, s-au întâlnit cu diplomați francezi, italieni și englezi, prezentându-le fiecăruia câte un memoriu în chestiunea Basarabiei, au vizitat redacțiile marilor cotidiane franceze. După aprecierea lui Ioan Pelivan, delegația Basarabiei „a făcut bună impresie în cercurile respective”, distribuind împreună câteva mii de exemplare ale unui memoriu tipărit din timp.

După ce au revenit la Chișinău, membrii delegației și-au împărtășit impresiile despre sejurul lor la Paris unui redactor de la ziarul „Sfatul Țării”: „La Conferința Păcii nu toți își dădeau seama ce este chestiunea Basarabiei, opinau aceștia. Toți spuneau că Basarabia este românească, în același timp nimeni nu venea din Basarabia ca să confirme acest lucru. Cei trimiși în Basarabia arătau și accentuau caracterul ei românesc. Dar mai trebuia să vie cineva din Basarabia ca să arate spiritele basarabenilor așa cum sunt ele, nu prin prisma trimișilor pentru anchetă. De aceea, datorită curiozității tuturor de a vedea oameni ai domniei din Basarabia, delegația a avut un succes foarte mare”.

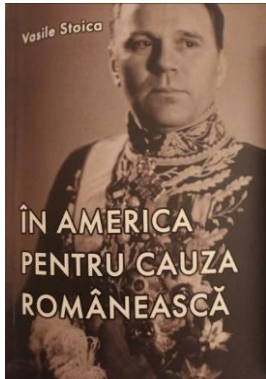
Făcând bilanțul deplasării la Conferința Păcii delegații basarabeni concluzionau: „Nu se vorbește acum la Paris nici de părțile românești ale Basarabiei și nici de părțile neromânești. *Un membru al Conferinței, american chiar, spunea că, privind harta Basarabiei, deodată se vede că este o unitate teritorială indivizibilă, mai ales că și harta etnografică, retipărită de dl. căpitan Kaba, arăta foarte bine că nu se poate diviza Basarabia, deoarece elementele străine sunt amestecate cu elemente autohtone. Rușii, cu propaganda lor, susțin neadevăruri istorice, etnice și economice*”.

Raportul politico-economic despre Basarabia al căpitanului american John Kaba este un document istoric deosebit, un exercițiu de memorie autentică, care a captat stările de spirit din Basarabia anilor 1918-1919, conține aprecieri personale, devenite argumente incontestabile întru susținerea adevărului că Unirea Basarabiei cu România s-a făcut în conformitate cu dreptul popoarelor la autodeterminare, într-un context de liberă exprimare a voinței provinciei. (I.C.)

II

Aproape concomitent cu acțiunile căpitanului John Kaba în favoarea intereselor românești în Basarabia, un alt ofțer, de această dată al Armatei Române, a fost angajat într-o amplă misiune de mobilizare și propagandă în SUA, pentru obținerea sprijinului american la Conferința de Pace de la Paris. Este vorba de sublocotenentul (ulterior căpitan) **Vasile Stoica** (Avrig, 1 ianuarie 1889 – Jilava, 27 iulie 1959), viitor diplomat cu o carieră strălucită în perioada interbelică și cu un sfârșit tragic în timpul ocupației sovietice, asemenea multora dintre corifeii Marii Uniri.

Absolvent cu rezultate remarcabile al unor școli de renume din Sibiu și Brașov, Vasile Stoica și-a continuat studiile universitare la Budapesta, beneficiind de o bursă din partea Fundației „Emanoil Gojdu”. Cu o predilecție pentru limbile străine (cunoștea peste zece dintre cele mai importante) și cu un talent oratoric deosebit, Vasile Stoica a fost ales președintele Asociației „Petru Maior” al studenților români veniți la studii în Budapesta, iar după încheierea cursurilor a fost cooptat de Vasile Goldiș ca redactor la ziarul „Românul” de la Arad, patronat de Partidul Național Român. Mobilizat să lupte în armata austro-ungară (avea gradul de sublocotenent), trece munții la 3 octombrie 1914 și se alătură militanților din Regat pentru intrarea în război de partea Antantei.

Dând expresie simțămintelor sale față de ocupația habsburgică din Transilvania scrie două lucrări – *Habsburgii, ungurii și românii* (1915) și *Suferințele din Ardeal* (1916). În 1915, Universitatea din București îi acordă licența cu distincția *magna cum laude*. La intrarea României în război, se înrolează ca voluntar în armată și luptă pe front, luând parte la bătăliile de pe Valea Oltului și de pe Argeș, fiind rănit de două ori și cu o schijă rămasă într-un plămân. Declarat erou de război și onorat cu Ordinul *Virtutea Militară*, este atașat o perioadă pe lângă Marele Cartier General stabilit la Iași, care, prin ordinul nr. 1082 din 18 aprilie 1917, îi încredințează misiunea de a se deplasa în SUA pentru a face „propagandă pentru cauza Transilvaniei” și „organizarea unei unități de voluntari români transilvăneni pentru frontul francez”, după cum va menționa Vasile Stoica într-o lucrare memorialistică intitulată „*În America pentru cauza românească*” (București, 1926).

În această aventură este însoțit de doi preoți, ardeleni și ei – Vasile Lucaciu și Ion Moța, care se vor retrage însă la scurt timp după sosirea în SUA. Vom enumera succint câteva dintre realizările remarcabile ale tânărului ofițer român pe pământ american, relatate cu sinceritate de autor în lucrarea menționată:

- Informarea oamenilor politici și a fostului președinte Theodore Roosevelt. Printre cei contactați s-au numărat Newton Baker, ministru de război, Franklin Lane, ministru de interne, William Phillips, asistent al secretarului de stat, William Bullitt (Departamentul de Stat) și secretarul de stat Robert Lansing și chiar președintele Wilson, cărora le-a prezentat convingător „jertfele și scopurile” luptei pentru neatarnare ale românilor transilvăneni. Un cuvânt important în susținerea cauzei românești l-a avut în perioada respectivă fostul președinte Theodore Roosevelt, convins de justetea drepturilor românești în Transilvania. De asemenea, W. Phillips și W. Bullitt, de la Departamentul de Stat, ultimul devenit celebru după tratativele cu Lenin și Cicerin la Moscova, în 1919, care „*au stăruit foarte mult pentru recunoașterea aspirațiilor noastre*”;

- Propagandă prin presă și conferințe, în condițiile în care „*ziarele americane erau nu numai indiferente, dar de-a dreptul dușmănoase față de noi*”.

Grație eforturilor făcute, cauza românească începe să fie prezentată corect și cu ecouri favorabile în marile publicații americane, inclusiv *New York Times* și *Washington Post*;

- Organizarea, la 10 martie 1918, în orașul Youngstown, a unui mare congres bisericesc în cadrul căruia parohiile ortodoxe ale emigranților transilvăneni, care numărau circa 150 000 de credincioși ortodocși, au declarat constituirea „*Episcopiei Române Ortodoxe din Statele Unite ale Americii de Nord*”, ieșirea de sub jurisdicția canonică a Mitropoliei Ortodoxe Române din Ungaria și Transilvania (aflată sub „*ocârmuire ungurească*”) și trecerea sub jurisdicția Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlachiei. În *Hrisovul de închinare și de credință* (conceput de Vasile Stoica), citit și adoptat cu acest prilej, se afirma cu tărie dorința de a lupta până când „*Transilvania și Ținuturile Românești din Ungaria vor fi dezrobite, făcând parte din Regatul Liber al României*”;

- Contactarea și vizitarea principalelor comunități românești din SUA și înființarea, la 5 iulie 1918, a „Ligii Naționale Române din America”, Vasile Stoica fiind ales președinte al acesteia, cu gradul de căpitan;

- Înmânarea, la 31 octombrie 1918, a unui amplu Memoriu, însoțit de hărți, secretarului de stat Robert Lansing, însoțite de explicații și solicitarea expresă ca „*Statele Unite să facă o declarație hotărâtă de aprobare a aspirațiilor noastre de unitate națională*”.

Urmare acestui demers și a sprijinului susținut de persoane influente din Departamentul de Stat, la **5 noiembrie 1918**, guvernul american adopta o declarație, difuzată a doua zi de *Associated Press*, prin care a promis ca, „**prin influența sa va da României tot sprijinul, ca această țară, în conferința păcii generale, să-și câștige justele sale drepturi politice și teritoriale**”.

Întors în țară, **Vasile Stoica** va participa în delegația română la Conferința de pace de la Paris și va fi cooptat în Ministerul Afacerilor Externe al României, în cadrul căruia va desfășura o activitate prodigioasă timp de mai bine de două decenii și jumătate. Asupra acestei perioade vom reveni în numerele viitoare. **(I.C.P.)**.

PREDICȚII PENTRU 2024

Dan Constantin

1. Un an al alegerilor pe mapamond

Glossa eminesciană (*toate-s vechi și nouă toate*) este mereu o cheie prin care putem discerne „ce e rău și ce e bine” în fiecare eveniment trecut prin filtrul propriu al interogației și analizei pornite din versul „tu te-ntreabă și socoate”. Să privim așadar la 2024 cu detașarea necesară.

Riscul de eroare a prognozelor tranșante pentru Noul An, poate fi diminuat dacă ne întoarcem în timp, să revedem ceea ce prevesteau pentru 2023 analiștii „cei mai siguri”. Viziunile catastrofice ale marilor clarvăzători erau susținute, ca de obicei, de „știința” numerologilor trecuți în codul ocupațiilor legale din România. Intram, așadar, în 2023, cu puține speranțe: corul prorocilor anunța o apocalipsă a prețurilor, recesiunea generalizată, spectrul foametei planetare fiind diminuat de rețetele cu făina de greieri. Războiul din Ucraina urma să ia turnură atomică, conflictul China-America era iminent după o invazie a Taiwanului; Baba Vanga trimitea de pe lumea cealaltă avertismentul că vine războiul bacteriologic și un nor uriaș va acoperi Planeta. O bucurie solidă vesteau generalii americani pensionari care anunțau ofensiva devastatoare a trupelor ucrainene care eliberau Crimeea; înfrângerea militară a Rusiei sufocate de sancțiuni îl silea pe Putin la fuga rușinoasă din Kremlin, răsturnat de furia populației. Carmen Hara, sub povara ghiulurilor etalate pe skype din America, era și ea subjugată de spaima inflației catastrofale care plasa deceniul cu „ani fatidici” și ne spunea cu mare precizie că „banul are o vibrație energetică”, urmând purificarea monetară, deci dispariția dolarului, leului și a monedei europene. Specialiștii în politica românească dădeau ca sigură ruperea coaliției pentru că rotația nu se făcea conform angajamentelor de loialitate liberalo-pesediste, dar ca să ne treacă supărarea pe austriecii aroganți, deveneam „șenghenioți” cu drepturi depline.

Ceea ce era dat ca „sigur pentru 2023” nu s-a întâmplat. Inflația s-a mai potolit, păpica ne-a ajuns, spasmele sociale se amână pentru alte ocazii. Războiul din Ucraina s-a fixat în poziții greu de străpuns de ambele părți; a apărut însă ca un trăsnet, fără să fie intuită de cele mai performante servicii de spionaj, lovitura dată Israelului de Hamas, urmată de o pacificare sângeroasă, de lungă durată, în Gaza.

Cu toată experiența atâtor previziuni ratate pentru anul 2023, nu sunt puțini cei care se avântă să continue cu livrarea la plic a viitorului. Ghiocul e mai tare ca AI, iar inteligența persoanelor fizice în scădere abruptă, conform testelor PISA, acceptă cu mare plăcere „adevărurile” scoase din pălărie.

Pentru a nu cădea și noi în păcatul „scenaritei” ne limităm să prezentăm succint **evenimentele sigure din 2024 care pot influența starea României**, țară care, prin dimensiuni și forță, face parte din clasa IMM-urilor la scară planetară.

Vrem, nu vrem, cu toată mândria noastră funciară, suntem obligați să privim cu atenție ce se întâmplă în marile capitale, cele din categoria „multinaționale”.

Aproape două treimi din populația lumii este chemată la vot în acest an. Statele Unite, Rusia, India, Marea Britanie și multe alte țări își aleg conducerile. Dacă privim pe mapamond, 50 de țări organizează alegeri naționale, însă doar Uniunea Europeană are un mecanism pentru formarea unui parlament la nivelul organizației prin scrutinul europarlamentarelor. Alegerile din 2024 se anunță a fi un test chiar și pentru cele mai solide democrații care ar urma să-și aleagă calea pentru următorul ciclu electoral sub presiunea unor curente care exced normelor democratice. Acest paradox nu este un „exercițiu” de scenarii aparente!

Barometrul unor evenimente dirijate de rezultatul alegerilor este pornit în 2024 de Taiwan și are ca punct de reper global alegerile din SUA, din noiembrie.

Spectacolul american repetă lupta din 2020, urcată după patru ani la cote care ating punctul de explozie prin prestația și ideile lui Trump, pentru a cărei blocare spre Casa Albă sunt deschise culoarele întortocheate ale justiției. De rezultatul din noiembrie depinde nivelul de angajare al SUA în conflictul din Ucraina, dar și viitorul NATO. Pentru Putin, alegerile prezidențiale au fost o formalitate, așa încât nu vor urma schimbări de poziție. Uniunea Europeană vrea să-și arate mușchii anemici și neantrenați pentru efort militar propriu prin desenarea de programe care să-i asigure un scut protector față de agresivitatea Rusiei. Ucraina are acest rol, dar fără NATO, flancul de Est și Marea Neagră sunt vulnerabile. De aceea, **alegerile europarlamentare au o miză în creștere, configurația parlamentului continental și a instituțiilor de la Bruxelles putând da un semnal de coeziune sau, dimpotrivă, de exacerbare a suveranismului care avantajează Rusia.** În 2024 se clarifică și puterea de atracție a BRICS, organizație a Sudului care are de la 1 ianuarie noi membri cu forță economică și poziții geostrategice esențiale în echilibrul global. Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite vin cu bani și petrol, iar Etiopia deschide drum Chinei și Rusiei pentru baze militare în Cornul Africii.

În România, marea miză a alegerilor se plasează în votul la prezidențiale. Runda de europarlamentare și locale va încălzi atmosfera și interesul populației pentru alegeri, oamenii fiind preocupați în primul rând de problemele existenței zilnice și mai puțin la programele partidelor. Apoi, cu o sită și mai deasă se va forma parlamentul bicameral, aleșii urmând să se sacrifice, fără spor de pericolitate, pentru a fi colegi pentru încă patru ani cu madam Șoșoacă - singura certitudine a scrutinurilor multiple care nu o vor lăsa pe dinafară. Rămâne astfel de bifat postul de la Cotroceni, unde din 2004 tot dăm „gherle”, termen bine-cunoscut jucătorilor de table ocoliți de norocul zarurilor.

Ne ferim de pronosticuri pentru că nu știm la ora asta cine sunt cei care se vor pune pe lista prezidențialelor, sondajele făcând un joc „în orb” doar cu nume „posibile”. „Continuitate” fiind cuvântul de ordine, apare cu șanse mari de reușită o guvernare a aceleiași coaliții, cu rotații la Palatul Victoria. Suportul de

competență și analiză în politica economică va veni tot de la Banca Națională, de unde se mai pune frână, prin mijloacele monetare, promisiunilor electorale și unor măsuri cu efect inflaționist care emană de la Guvern. Neavând ambiții politice, „Școala din Strada Doamnei”, formată și consolidată în timp de Mugur Isărescu, rămâne o ancoră de stabilitate valabilă și funcțională și în 2024, toate instituțiile constituționale având nevoie de acest reper.

După cum vedem, în 2024, și la noi, și la alții, nu apar personaje noi care să răstoarne ordinea națională sau mondială. Marile figuri care își dispută puterea sunt aceleași, așa încât schimbările la nivel global se vor rostogoli doar prin forumurile de la Davos. Dacă lucrurile nu vor fi tulburate de evenimente exterioare majore, 2024 poate fi un an mai bun decât 2023, dacă ne obișnuim cu zumzetul dronelor care cad prin Deltă! Cităm, ca o concluzie, tot din Glossa eminesciană: „Nu spera și nu ai teamă/ Ce e val, ca valul trece”.

2. Davos 2024 lansează restabilirea încrederii în anul „permacrizei”

Forumul Economic Mondial, care și-a deschis reuniunea anuală în 15 ianuarie la Davos, și-a centrat atenția pe tema generală „Reconstruirea încrederii”, titlu sintetic care vrea să trimită spre o zonă a optimismului evoluția globală, accesibilă publicului larg în peste 200 de sesiuni transmise în direct.

La Davos au venit reprezentanți de marcă ai peste 100 de guverne, ai organizațiilor internaționale și ai celor 1.000 de companii partenere ale Forumului, precum și lideri ai societății civile. Dincolo de teoriile conspiraționiste care au făcut o sperietoare din Forumul de la Davos, reuniunea lansează și evaluează idei cu mare impact pentru evoluția planetei.

Cine sunt participanții de la Davos din acest an? Site-ul oficial al WIF anunță: peste 300 de persoane publice, inclusiv 60 de șefi de stat și de guvern. Din lunga listă a acestora, care reflectă o reprezentare puternică din toate regiunile-cheie ale lumii, reținem pe Li Qiang, premierul Republicii Populare Chineze; Emmanuel Macron, Ursula von der Leyen, Javier Milei - noul președinte al Argentinei, premierii Vietnamului și Olandei. Din Statele Unite - Secretarul de stat Antony Blinken și consilierul pentru securitate națională Jake Sullivan. Din punctele cele mai fierbinți de pe scena mondială - Ucraina și Orientul Mijlociu - Volodimir Zelenski, Isaac Herzog - președintele statului Israel, Najib Mikati - premierul Libanului, Mohammed Al Thani - premierul Qatarului, Mohammed Al Sudani - prim-ministrul irakian și Hani Khasawneh, premierul Iordaniei. Organizațiile finanțatoare internaționale - FMI, Banca Mondială, Banca Centrală Europeană - reprezentate de conducătorii lor; la fel OMS, PNUD și NATO. Mediul de afaceri - circa 1.600 de lideri ai marilor companii, dintre care mulți sunt parteneri WIF, iar mediul universitar și de cercetare - peste 150 de experți de top.

Climatul internațional extrem de tensionat - cu amenințări consistente de extindere a conflictelor din Ucraina și Orientul Mijlociu, unde se folosesc arme sofisticate, cu mare putere de distrugere, care provoacă pierderi mari și populației civile - a adus firesc dezbaterile din Forum spre tema generoasă „Reconstruirea încrederii”, gândite de organizatori să se plaseze pe patru domenii care ar urma să

configureze dinamismul schimbărilor în ceea ce privește securitatea globală, comerțul, creșterea economică, locurile de muncă, tranziția energetică și provocările tehnologice pentru sănătatea și bunăstarea lumii.

Evitarea unui „deceniu al stagnării” este tema care vizează creșterea economică și asigurarea de locuri de muncă într-o eră a transformărilor tehnologice care vin în conflict cu măsurile tradiționale ale organizării companiilor și legislației naționale.

În strânsă legătură apare tema care plasează inteligența artificială ca „forță motrice pentru economie și societate”, în care se caută răspunsuri la întrebări de genul: „Cum putem folosi IA pentru beneficiile generale? Cum echilibrează peisajul de reglementări divergente inovația cu riscurile în colectivități? Cum va interfera IA cu alte tehnologii transformatoare, inclusiv 5/6 G, calculul cuantic și biotehnologia?”.

În fine, parcursul spre obiectivele „emisiilor zero carbon” - tema devenită dominantă dezbaterilor la nivel global, cu puternice implicații naționale, la nivel de colectivități și individ, a fost prezentă la Davos sub necesitatea definirii unei strategii pe termen lung pentru climă, natură și energie.

Anul trecut, la Davos, cuvântul „policriză” a fost des folosit, unind ca un fir roșu dezbaterile în care liderii analizau crizele în cascadă care bulversau echilibrul global. Astăzi, chiar dacă nu îndreptăm atenția către noile crize, cele vechi persistă, deci climatul general nu s-a schimbat în bine. „Barometrul” planetei indică o evoluție de la furtună spre taifun. *„Într-un moment în care provocările globale necesită soluții urgente, este necesară colaborarea inovatoare public-privată pentru a transforma ideile în acțiune”*, declara la început de an Borge Brende, președintele Forumului Economic Mondial (WEF). Mai exact spus, întrebarea pentru liderii lumii veniți la Davos 2024 este: Va fi anul acesta o perioadă de „permacriză”, sau va fi un timp pentru rezoluție, reziliență și recuperare?

Câteva direcții în care vor evolua lucrurile le-au dat unii dintre participanții de marcă la reuniune.

Președinta Băncii Centrale Europene, Christine Lagarde, a declarat că nu se așteaptă la o revenire la „normalitatea” economică în 2024, în ciuda faptului că a constatat o echilibrare a anumitor date în ultimele 12 luni. Vorbind într-un panel al Bloomberg la Forumul Economic Mondial de la Davos, Lagarde a descris perioada post-pandemie drept „ciudată, extraordinară și greu de analizat” și a identificat trei tendințe care au început să se normalizeze anul trecut: consumul, comerțul și inflația. Pandemia a dus la scăderea cheltuielilor și la creșterea economiilor oamenilor, în timp ce comerțul global a fost, de asemenea, perturbat. În octombrie 2022, inflația din zona euro a atins 10,6%, dar a încetinit în 2023, ajungând la 2,9% în decembrie.

„În '23 am văzut începutul normalizării. Când te uiți la consum, de exemplu, în întreaga lume... consumul este încă o forță motrice pentru creștere, dar vântul din spate de care am beneficiat, se estompează treptat”, a spus Lagarde.

Organizația Mondială a Comerțului (OMC) se așteaptă ca tranzacțiile comerciale să crească cu 3,3% în 2024.

Vorbind la același panel, directorul general al OMC, Ngozi Okonjo-Iweala, a fost de acord că economia „poate se îndreaptă spre normalizare”, dar ea a descris-o că „*nu este normală, deoarece creșterea comerțului este încă sub creșterea PIB-ului*”. Okonjo-Iweala a remarcat incertitudinile care fac ca prognoza să fie „dificilă”, inclusiv conflicte geopolitice, perturbări în Marea Roșie și alegeri din întreaga lume.

Ministrul de Finanțe al Germaniei, Christian Lindner, a caracterizat situația economică actuală drept „o nouă normalitate”: „*Gândiți-vă la cursa inteligenței artificiale... gândiți-vă la tensiunea geopolitică și la amenințarea fragmentării cu care va trebui să ne confruntăm în următorii ani. Nivelurile mai ridicate ale datoriilor după pandemie și creșterea prețurilor la energie, care ne-au micșorat spațiul fiscal pentru finanțarea transformării și au dat perspectiva de creștere foarte mică a economiei globale; probabil că suntem la începutul unei ere, a unor noi reforme structurale*”.

WIF a fost în ultimele decenii locul de unde se dă nu doar tonul muzicii, ci chiar ritmul dansului la nivel planetar. Experiența arată că dacă nu participi la masă, din varii motive, poți deveni ingredient în meniu. Iată de ce liderii români, rămași pe dinafara Forumului Davos 2024, ar trebui să înțeleagă, chiar și de la distanță, cum bate vântul pe planeta Pământ.

3. „Colosul de zahăr”, gata să distrugă piața. De ce este Ucraina spaima Europei Agricole?

Cerealele provenite din Ucraina au reprezentat și anul trecut un motiv de supărare al agricultorilor români, dar nemulțumirile au fost temperate cu promisiunea reglementării mai stricte a tranzitului, care a rămas în sarcina autorităților. Acum, revendicarea revine în forță, cu cereri mai radicale și mai explicite pentru interzicerea importurilor produselor agricole venite din Ucraina, care sub umbrela tranzitului perturbă piața. Nimeni nu explică în mod clar cum tranzitul securizat al cerealelor se transformă în import până să ajungă la Constanța. La mijloc sunt angrosiștii care dirijează prețurile de achiziție care sunt departe de cele de pe piața internațională. Fermierii români sunt constrânși să accepte jocul inegal, pentru că nu dispun nici de spații de depozitare, nici nu au asocieri puternice care să poată impune condiții mai favorabile marilor companii de comercializare care dețin practic toate silozurile din România.

Din lunga listă de cereri ale fermierilor care sunt în negocieri, „problema ucraineană” pare să fie, într-un limbaj neaș, „bomboana pe coliva” agriculturii românești.

Acum începe să se contureze presiunea pe care o exercită mutarea de la Est la Vest a fluxului de produse agricole provenite din Ucraina. Scoase de Uniunea Europeană de sub regulile de import comunitare, în semn de solidaritate cu țara agresată de Rusia, acest val de mărfuri s-a transformat rapid într-un tsunami care mătură piața și provoacă reacțiile de autoapărare ale producătorilor locali. Să

vedem statistic cum au crescut importurile UE din Ucraina, în perioada octombrie 2022-noiembrie 2023, la câteva produse agricole, după ridicarea barierei vamale și a controalelor fitosanitare.

La zahăr, cantitatea aproape s-a triplat; la lactate, o creștere de 17 ori; la conserve de legume de 40 de ori; la ouă de aproape două ori. Importurile de carne de pui din Ucraina reprezintă aproape un sfert din consumul pe ansamblul UE. Aceste creșteri explozive, în care din motive „diplomatice” nu apar și cerealele pe care UE le crede direcționate spre țările unde bântuie foametea, evident că fac să crească nemulțumirea fermierilor europeni care cer la Bruxelles reevaluarea politicii agricole. Se relevă prin analize bine documentate dimensiunea sufocantă a sectorului agricol al Ucrainei, pe care publicația „*Les Echos*” o consideră „colosală”.

Chiar dacă lumea susține ajutorul pentru Ucraina, apare foarte clar că eliminarea taxelor vamale pentru produsele agricole ucrainene de mai bine de un an destabilizează piețele. Perspectiva viitoare aderări a Ucrainei la UE creează îngrijorări și aducerea subiectului în discuție este ocolit cu grație. Aderarea, prin prisma agricultorilor europeni, nu poate fi un proces rapid, ar cere 10-15 ani, după unele opinii, fiind chiar greu de asimilat.

Cifrele sunt elocvente. Ucraina are o producție agricolă care echivalează cu producția cumulată a ultimelor zece țări admise în UE. Un raport al centrului Delors arată că suprafața agricolă a Ucrainei, un criteriu pe care se dau subvențiile conform PAC (Politica Agricolă Comună), era în 2021 de 41 milioane hectare, mai mare decât a Germaniei și Poloniei, luate împreună. Structura sa de producție este, de asemenea, mai competitivă, cu ferme de peste o mie de hectare în medie, față de 69 de hectare în Franța. În Ucraina sunt 200 de ferme care cultivă peste 10.000 ha fiecare, ceea ce arată forță de negociere și de productivitate sufocantă.

Pentru a înțelege mai bine această analiză, plasăm România, cu 13,5 milioane hectare teren agricol, ca țara cu cel mai mare număr de fermieri din UE - 3,5 milioane - cu 90 la sută dintre exploatații pe suprafețe mici, sub 5 hectare. Problemele de subfinanțare, de acces redus la irigații și mecanizare, creează problemele de competitivitate greu de surmontat și acum accentuate de concurența, pe teren propriu, a vecinului supradimensionat.

Ca dovadă adăugăm și criza din producția de sfecla de zahăr și a fabricilor de profil, menționând că Ucraina va livra spre UE în 2023/2024 circa 650 000 tone de zahăr, de peste 30 de ori cota acordată înainte de conflictul cu Rusia.

Prelungirea în iunie 2023 a acordului cu Ucraina privind importul fără taxe vamale și cote a creat dificultăți fermierilor din numeroase țări care cer acum clauze de salvagardare pe care UE le acordă greu și în sume cu mult mai mici față de pierderile reclamate.

Organizațiile profesionale din agricultură adaugă un alt element la concurența nelocală: faptul că produsele din Ucraina nu respectă standardele de mediu și sociale, nici reglementările impuse în UE la creșterea animalelor și păsărilor.

4. Cine câștigă concursul „Vestea cea mai rea”?

Văd o concurență acerbă între canalele de informații în a descoperi știrea cea mai rea. Dacă nu e un cutremur, cât de mic, care să facă trimitere spre imaginile de arhivă cu seismele catastrofale, găesc altceva.

Gâlceava din coaliție este prezentată ca „uriaș scandal”, criza politică este deci „iminentă”, astfel că anul supra electoral va da democrația peste cap. În lipsa unei greve generale, orice protest revendicativ amenință cu blocarea sistemelor vitale: sănătatea, fiscalul, educația, ordinea publică, odată înghețate, vor paraliza toată țara. Nu se întâmplă de luni de zile asta, dar rămânem cu ideea picurată cu perseverență că ceva rău tot va veni! Și ce poate fi mai rău decât un război? Facem apel la numerologi și ghicitorii în palmă, deja înscriși cu statut oficializat în catalogul de meserii, care ne garantează cu ghiocul, în fiecare an, că ceva rău de tot ne paște. Ei nu au nevoie de studiile sumbre ale conferințelor de securitate de la München, nici de conspiraționiștii de la Davos, ca să anunțe conflictele.

S-a dat peste cap acul cântarului care ne păstra un echilibru al percepției pericolelor? Cum să faci dintr-o mulțime de oameni o masă de speriați, gata „educați” să se îngrijoreze chiar și de umbra lor, devenită dușmanul care-i urmărește continuu? S-a creat o alchimie a spaimelor care induce catastrofa chiar și dintr-un necaz mărunț. Orice breaking news cade în derizoriu, dacă nu face din țânțar armăsar, dus de frâu spre o prăpastie. Un vârtej devine tornadă, o ploaie prefigurează inundația, o centimă în sus la preț anunță recesiunea. Sub acest tir de fatalități te uiți speriat să nu scapi momentul final al planetei epuizate de resurse unde supraviețuitorii se sfâșie între ei pentru a scăpa de foamete și sete. Apocalipsa este întreruptă, ca un respiro, un time-out, pentru a lăsa publicitatea să echilibreze bugetul stației. Crezi că poți ieși din frica instalată în oase? Te vindeci rapid în pauza comercială cu suplimentele care rezolvă orice boală fără a mai trece pe la doctor. Pentru nervi ai magneziu, care intră în tine ca o alifie, picioarele umflate de alergătură au leac; la fel rănilile, strănutul, privirea încetoșată și ficatul lent. Sunt pastile și pentru bărbăție, iar cele pentru ținerea de minte au succes garantat, dacă nu uiți să le iei. Afli cu mare viteză, în clipul de 3 secunde, pe unde trebuie să treci pentru a cumpăra brânza cea mai ieftină, dar dacă nu ești iute de picior, prețurile se schimbă repede, până ajungi tu la tarabă, promoția s-a terminat! Ghinion!

Sunt și vești care pot să mai alunge gândurile negre. Pensiile se măresc, cresc ca aluatul cu drojdie multă; televiziunile se îngheșuie să calculeze dinainte bunăstarea vândută ca pielea ursului din pădure. Apoi, tot calculatorii întreabă cu naivitate prefăcută: de unde luați banii pentru pensii? Dacă vine cineva cu vestea rea, spusă cu glas stins, că doar din impozite mai mari, este făcut cu ou și cu oțet. Se inflamează analiștii dând calea dreaptă: sporiți colectarea, opriți evaziunea! Dar ei se opun vehement la introducerea de declarații fiscale generalizate, care ar scotoci prin venituri și ar lămuri cât de cât lanțurile de lobby. Biruri noi, sufocarea afacerilor, falimentul - astea ne așteaptă, dacă vreți să știți ce e prin buzunarul

fiecăruia! Drepturile omului, secretul datelor personale ridică un zid pentru a bloca orice idee de ingerință în afacerile personale.

Pe unde să cauți ceva-ceva pe care să pui bază? Te uiți la ce spune Mugur Isărescu când prezintă raportul cu inflația. La asta ne pricepem toți! Știm că e scumpete și am vrea să ne dea cineva speranța că va trece, ca sezonul gripei. „Șeful banilor” zice că-i așa și așa, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Dar că ne-a trecut glonțul pe la ureche, nu am căzut în recesiune, deci am putea să fim un pic mai optimiști sau mai puțin pesimiști.

Nici așa nu-i bine! În setea noastră de orizont întunecat trecem să citim singuri raportul BNR în cheia negativă. Stoarcem îngrijorările și riscurile, le tăvălim prin conjunctura războinică a proximității și servim ca fel principal un șnițel încrâncenat, greu de digerat alături cu recomandările nutriționiștilor de la FMI. Impozit diferențiat pe venituri, taxe mai mari, eliminarea protecțiilor fiscale pentru multe categorii de profesii și activități pot fi luate în calcul, ca să mai scădem din deficit? Se poate, spune guvernatorul, dar la anul, să treacă hopul supraelectoral din 2024, care nu înghite impozite mărite. Deci, respirați un pic, trageți aer în piept, băgați tare urzici și spanac în meniu, și vedeți că 2025 e problema!

EVALUARE PRIVIND AMENINȚĂRILE CU CARE SE CONFRUNTĂ STATELE UNITE ÎN 2024

Alexandru Botez

Statele Unite „*se confruntă în 2024 cu o ordine globală din ce în ce mai fragilă, accelerarea competiției strategice dintre marile puteri, provocările transnaționale mai intense și impredictibile, precum și multiple conflicte regionale cu implicații de anvergură*”, constată evaluarea anuală a Comunității Serviciilor Secrete de Informații a Statelor Unite – CSSISU.

Evaluarea, al cărei rezumat neclasificat este făcut public începând din 2016 dorește să fie „*o fereastră publică privind amenințările vizând securitatea națională*”. După cum se menționează în introducerea rezumatului acestui document elaborat pentru 2024, „*evaluarea se concentrează asupra celor mai directe și serioase amenințări cu care se vor confrunta Statele Unite pe parcursul anului*”. Aceste amenințări se încadrează în două categorii mari, strâns interconectate: actorii statali și problemele internaționale.

Printre actorii statali nominalizați sunt China, Rusia, Iran și Coreea de Nord. Referitor la ordinea în care sunt prezentați aceștia, deși se menționează că „*nu indică neapărat importanța lor relativă sau amploarea amenințărilor...*”, este de remarcat că secțiunea referitoare la China este cea mai mare, având în vedere ponderea regională și globală a acțiunilor acestei țări în domeniile economic, tehnologic, militar, armamentul de distrugere în masă, operațiuni cibernetice și „*de influență malignă*”. China, se mai afirmă în evaluare, „*va încerca să influențeze alegerile prezidențiale din Statele Unite din 2024 datorită intenției de a abate atenția de la criticile vizând politica actuală a elitei aflată la putere la Beijing și de a amplifica disensiunile din cadrul societății americane*”.

Referitor la Rusia, acuzațiile sunt în general similare cu cele vizând China, dar se remarcă o anumită preocupare privind industria de apărare, despre care în evaluare se susține că „*a crescut semnificativ capacitatea de producție a armamentului cu rază lungă de acțiune, muniției de artilerie și altor capacități care permit ducerea unui război pe termen lung de mare intensitate, dacă actuala conducere de la Moscova va considera necesar*”.

De asemenea, evaluarea CSSISU include la capitolul privind actorii statali amenințările care rezultă din „*conflictul și fragilitatea*” Războiului din Gaza până la diferite focare fierbinți de încordare dintre sau din interiorul unor state. „*Potențialul declanșării unor conflicte interstatale sau tulburări interne în alte țări continuă să constituie provocări la adresa securității naționale a Statelor Unite, fie direct, fie vizând aliații și partenerii noștri, precum și întreaga lume.*”

Conflictele interstatale potențiale includ acțiunile Beijingului în Marea Chinei de Sud și Marea Chinei de Est, granița disputată dintre India și China, tensiunile actuale dintre Azerbaidjan și Armenia, relațiile încordate dintre India și Pakistan.

În ce privește situațiile tensionate din relațiile dintre state cu potențial de a deveni conflicte deschise, sunt menționate Regiunea Balcanică, Haiti, Sudan Etiopia și Sahel. Afganistanul este menționat separat la acest capitol, în evaluare apreciindu-se că **„Deși nu este de așteptat ca talibanii să abordeze adecvat criza umanitară persistentă și nici dificultățile economice structurale cu care se confruntă această țară, pe termen scurt, nu există amenințări iminente directe vizând regimul politic instaurat la Kabul.”**

Referitor la **„problemele transnaționale”** evaluarea CSSISU relevă că acest tip de amenințări **„interacționează într-un sistem complex împreună cu cele venite din partea actorilor statali, adesea potențându-se reciproc și creând riscuri agravante în cascadă la adresa securității naționale a Statelor Unite”**. Această gamă de amenințări este împărțită în trei categorii, fiecare cu mai multe subcategorii: teritorii contestate (tehnologie disruptivă, autoritarism digital, presiune transnațională și amenințări din domeniul proliferării armelor de distrugere în masă), domenii comune (schimbări ale mediului și climatice, securitatea sănătății și migrația), precum și problematica actorilor non-statali (criminalitatea organizată transnațională, traficul de ființe umane, terorismul global, companiile private militare și de securitate).

O constatare cu caracter general este interpătrunderea componentelor actualului peisaj al amenințărilor de securitate. Elementul de noutate îl constituie atenția sporită acordată impactului acestora dintr-o anumită zonă asupra altor regiuni. La aceasta se adaugă eforturile făcute de unii actori, cum sunt China și Rusia, de a influența publicul global.

În plus, disensiunile interne din ce în ce mai pregnante din societatea Statelor Unite presupun ele însă o amenințare de securitate, pe care însă CSSISU o pune pe seama încercărilor Beijingului și Moscovei de a le exploata: Astfel, în evaluare se afirmă că: **„Eforturile Beijingului de a folosi disensiunile interne percepute în cadrul societății din Statele Unite apelează la metodele din manualul Moscovei privind operațiunile de influență”**.

Problema este că aceste disensiuni nu sunt doar **„o percepție”**, ci au devenit o realitate, care poate fi folosită de adversari, amplificată și manipulată prin campanii de dezinformare. Esența acestor conflicte potențiale este fără îndoială de natură internă, se relevă într-un comentariu privind evaluarea CSSISU, al Catherinei Puz, redactorul-șef al revistei americane *The Diplomat*. În opinia acesteia, chiar dacă Statele Unite nu sunt incluse printre actorii statali care pot constitui amenințări potențiale, în care se pot declanșa tulburări intra-statale, acest lucru nu trebuie trecut cu vederea. Este adevărat că evaluarea depășește domeniul de competență al CSSISU, dar uneori **„amenințările la adresa securității unei țări pot veni și din propria casă”**, mai menționează comentatoarea americană.

ARHIVA PERISCOPULUI

ROMÂNIA ȘI EMIGRAREA EVREILOR

Dr. Ioan C. Popa

Una din temele controversate ale politicii României dinainte de căderea comunismului a fost cea privitoare la libertatea de emigrare, în special a cetățenilor etnici germani sau evrei. S-a vorbit și s-a scris mult despre această chestiune, dar în pofida numeroaselor mărturii și documente declassificate, acuzațiile despre așa-zisa vânzare a nemților și evreilor nu au încetat niciodată.

Emigrarea etnicilor evrei a căpătat accente mai intense la jumătatea anilor 1970, în contextul demersurilor întreprinse de guvernul de la București pentru obținerea de către România a clauzei națiunii celei mai favorizate din partea SUA.

Documentul pe care îl reproducem mai jos (datat 11 iunie 1975, Washington) este edificator pentru modul deschis în care era abordată chestiunea emigrării cetățenilor români de etnie evreiască în discuții oficiale cu reprezentanți ai celor mai mari organizații evreiești americane, dar și cu oficiali israelieni, într-o perioadă în care la Helsinki urma să se adopte Actul Final al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE), eveniment urmat de o vizită a președintelui Gerald Ford în România.

*

STENOGRAMA

convorbirii președintelui Nicolae Ceaușescu cu reprezentanții organizațiilor evreiești americane 11 iunie 1975, Washington

Au participat George Macovescu, ministrul Afacerilor Externe și Corneliu Bogdan, ambasadorul R.S. România în Statele Unite ale Americii.

Nicolae Ceaușescu: Vă ascult pe dumneavoastră.

Israel Miller: Permiteți-mi, în primul rând, să vă mulțumesc pentru invitația de a ne întâlni. Vă suntem foarte recunoscători, știm că ați avut o zi foarte încărcată și alte întâlniri și, de aceea, vă mulțumim pentru ocazia oferită de a ne întâlni cu dumneavoastră.

Vrem să vă mulțumim foarte mult pentru poziția țării dumneavoastră în legătură cu problemele care ne privesc atât ca americani, cât și ca evrei. Suntem foarte recunoscători că avem un prieten mare în dumneavoastră, în poporul român și în țara dumneavoastră. Am avut legături strânse cu colegii noștri evrei din România, mai ales cu rabinul nostru Moses J. Rosen, care ne-a repetat în mai

multe rânduri despre influența și ajutorul pe care dumneavoastră îl acordați comunității evreiești.

Am citit despre întâlnirea recentă cu ministrul de externe Yigal Allon și suntem recunoscători pentru aceasta și pentru relațiile care se dezvoltă între România și Israel. Suntem, de asemenea, recunoscători pentru relațiile bune pe care România le are cu Statele Unite, pentru politica dumneavoastră independentă pe care știm că nu este ușor de realizat în special datorită poziției dumneavoastră în lume.

Un ultim cuvânt de recunoștință ambasadorului Bogdan, care a fost întotdeauna prietenul nostru. Ne simțim în această casă ca la noi și nu suntem străini.

S-a ridicat o problemă pe care să o supun atenției dumneavoastră și sperăm să o putem rezolva, iar aceasta este problema înțelegerii dintre țara noastră și țara dumneavoastră în legătură cu acordul comercial și acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate. Suntem în favoarea acestui acord și considerăm că este bine să fie relații mai bune între România și Statele Unite. Dar știți că au existat anumite probleme, în special cu Uniunea Sovietică, care au dat naștere amendamentului la lege, amendamentul Jackson. Dumneavoastră știți probabil că ați discutat aceasta cu președintele Ford și că el trebuie să dea garanții în legătură cu politica de emigrări, și această politică trebuie să fie liberă.

Nu mi-a făcut plăcere să merg odată la Congres - eu și prietenul meu Blumberg - și să aflu că cifrele reprezentând emigrarea sunt mai mici anul acesta decât anul trecut.

Cunoaștem politica României în legătură cu acest lucru și că peste 300 de mii de evrei au plecat în Israel.

Nicolae Ceaușescu: 400 de mii.

Israel Miller: Mai bine.

Nicolae Ceaușescu: Mă gândesc să candidez în Israel pentru că aş câștiga majoritatea și aş putea fi președinte și în România și în Israel.

Israel Miller: S-ar crea noi probleme.

Nicolae Ceaușescu: Sunt sigur că aş realiza iute pacea.

Israel Miller: Sper și eu acest lucru. Cifrele vorbesc de la ele însele, dar legea vorbește despre emigrarea din prezent. Am să vorbesc cu dumneavoastră foarte deschis. Mai este o țară care privește foarte atent această problemă a legii. Am discutat și am fost convins de Departamentul de Stat că această problemă s-a discutat și să nu mai cerem asigurări, ci să vedem cum se acționează. Ce vedem: în aprilie au emigrat 80, în mai 16, în iunie, până acum, cam 30. În primele 6 luni s-ar putea să fie cam 450, deci, într-un an să zicem cam 1000. Trebuie să spunem aceasta și o spunem cu părere de rău. Noi nu am spus administrației să nu accepte acordarea clauzei, ci să aștepte atât timp cât guvernul dumneavoastră va putea să acționeze. Vă rugăm să ne dați posibilitatea să încercăm ca în câteva luni care urmează să putem spune că sunteți o țară care întrunește condițiile acționării conform legii americane.

Nicolae Ceaușescu: În primul rând, vreau să exprim satisfacția mea că avem această întâlnire. Îmi pare rău că discutăm o problemă care nu era neapărat de discutat acum și am fi avut altele de discutat. Regret că poziția dumneavoastră în problema acordării clauzei este deocamdată de așteptare. Cred că ar trebui revizuită. Ea nu este în concordanță nici cu relațiile României cu Statele Unite, nici cu relațiile României cu Israelul și nici cu activitatea și poziția României în problemele fundamentale internaționale. Pentru România nu există o problemă a emigrației. Am rezolvat în spirit umanitar acele cereri de plecare din România nu numai în Israel, dar și în alte țări, inclusiv în Statele Unite ale Americii. Sigur, ca să vă spun cinstit, eu personal nu sunt partizanul emigrației. De când am intrat în mișcarea revoluționară - și sunt peste 40 de ani - am fost pentru asigurarea libertăților și drepturilor cetățenilor, indiferent de naționalitate, în țara unde se găesc.

Israel Miller: Este foarte clar ceea ce spuneți.

Nicolae Ceaușescu: Și acum considerăm că în orice țară cetățenii, indiferent de naționalitate, trebuie să se simtă egali și liberi și am realizat aceasta în România. Dacă imediat după 23 August, după ce s-a terminat războiul, datorită ororilor comise de fasciști era această tendință de plecare, și era justă, au trecut mulți ani și oamenii înțeleg că timpul a schimbat multe lucruri în Europa și în România și în alte țări și că nu mai este posibil reeditarea ororilor comise de Germania fascistă și fascism în general. În România s-au obținut succese mari în dezvoltarea economică și, deci, s-au creat cu totul alte condiții decât acum 20 sau chiar 10 ani. Cred că suntem singura țară unde rabinul este și deputat în Parlamentul țării.

Israel Miller: Este adevărat, chiar și pentru Israel.

Nicolae Ceaușescu: Și pentru Statele Unite.

Ca orice cetățean, [evreii] au dreptul la religia proprie, care este recunoscută de stat, și după mărturia doamnei Golda Meir și recent domnul Allon au ascultat cea mai bună slujbă în ebraică în România. Există, apoi, un teatru în limba ebraică.

Dar să revin la problema emigrației. Practic, în România, au mai rămas numai 40-45 mii de cetățeni de naționalitate evreiască, care trăiesc de sute de ani în România. Marea majoritate a lor sunt căsătoriți fie cu femei române, fie cu bărbați. Deci este cu totul altă situație. Dacă v-ați interesa, numai pentru a vă satisface curiozitatea, că cei mai mulți care pleacă sunt români și evrei. Aceasta creează însă probleme și în România, pentru că au familii, au rude și, sigur că nu este ușor să plece și să fie lăsați să plece de rudele lor și părinții lor. Aceasta este situația reală și puteți întreba pe rabinul Moses și vă va putea spune și el acest lucru. Acum, cu toate acestea, din 1970 până acum, au plecat 18 mii însă este, într-adevăr, o linie descendentă. Dacă nu mă înșel vreo 7000 în 1971, dar chiar față de aprobările care au fost date actualmente sunt 2 000 care au primit aprobare și nu au plecat din România. Unii, începând chiar din 1973-1974, sunt 1 500 care au primit aprobări și nu le-au folosit. Au dreptul în orice moment să plece, sigur, explicațiile sunt mai multe. În primul rând, situația tot mai bună din România. În al doilea

rând, situația de război din Orientul Mijlociu îi face pe foarte mulți să gândească de zece ori dacă să plece sau nu și, după războiul din 1973, s-au încetinit foarte mult plecările pentru că în 1973, în război, au fost pierderi foarte mari și, desigur, oamenii gândesc.

În România, deocamdată, nu este război și sperăm să nu fie. Deci, acestea se pare că sunt cauzele care determină pe oameni, chiar pe cei care au aprobare să aștepte. Noi privim favorabil și acordăm în continuare dreptul de a pleca celor care cer și vor să plece. Dar nu forțăm pe nimeni să plece, dimpotrivă le explicăm că locul lor este acolo unde s-au născut însă cu forța nu ținem pe nimeni. În conducerea partidului nostru sunt evrei, în guvern și, sigur, că oamenii stau acolo unde se simt că pot să ducă o viață în condiții bune.

Acum, tot cam începând din 1973, s-au înmulțit cererile celor care vor să se reîntorcă în România. Până acum n-am rezolvat decât câteva, dar, sigur, vom vedea cum vom proceda în viitor însă poziția noastră este aceea de a rezolva favorabil cererile celor care solicită să plece, dar nu forțându-i să plece pentru că ar însemna că transformăm aceasta într-o politică antisemită și nu am dori în niciun fel să facem aceasta.

Aceasta este problema care trebuie bine înțeleasă și cunoscută.

David Blumberg: Nu am înțeles ce sunt cu cele 2 000 de cereri.

Nicolae Ceaușescu: Sunt date aprobări de plecare, dar nu au folosit acest drept de a pleca.

David Blumberg: De ce?

Nicolae Ceaușescu: Am spus de ce, pentru că între timp în România an de an condițiile se îmbunătățesc. Numai acum un an am mărit salariile cu 20%. Avem nevoie de ingineri, de specialiști, pot munci în orice domeniu, inclusiv în domeniul atomic - nu militar, bineînțeles. Și apoi este războiul din Orientul Mijlociu care face pe mulți să aibă rețineri. Ei au însă aprobare. Vreo 500 au înapoiat aprobarea și au renunțat să mai plece.

David Blumberg: Cât durează viza în timp?

Nicolae Ceaușescu: Practic nelimitat.

Israel Miller: Aș vrea să spun ceva. Nici noi nu am vrea să fie forțat cineva să părăsească țara, în special România, unde este o comunitate evreiască înfloritoare. Ne întrebăm dacă există vreo posibilitate pentru domnul președinte să facă o declarație publică și să spună că cei care vor să plece din România sunt liberi să o facă?

Nicolae Ceaușescu: Nu. Declarația publică în România am făcut-o și am spus că, considerăm că toți cetățenii trebuie să stea în țara unde s-au născut și acolo să-și asigure o viață demnă și liberă. Am declarat presei, chiar în Statele Unite, de altfel scrie și în Declarația din decembrie 1973, că soluționăm în mod favorabil problemele umanitare și în acest fel va apare și în informarea mea despre întâlnirea pe care am avut-o astăzi cu președintele Ford.

David Blumberg: Putem să discutăm aceasta cu conducerea noastră și să menționăm că după discuția cu președintele în după amiaza acestei zile ne-ați spus că toți cei care vor să plece pot să o facă?

Nicolae Ceaușescu: Desigur, de altfel am vorbit aceasta cu Yigal Allon. Am vorbit în nenumărate rânduri cu președintele Goldmann (Nahum Goldmann, președintele Congresului Mondial Evreiesc, n. red.) și am impresia că ei înțeleg bine problemele acestea.

Israel Miller: În primul rând, vreau să spun că noi avem o ocazie deosebită de a discuta cu dumneavoastră acest lucru, care nu se întâmplă cu președintele Ford și vrem să aflăm dacă este vreo cale de accelerare a procesului de trimitere a evreilor din România în următoarele luni, până când legea apare în fața Congresului, sau să fie făcută o declarație publică că cei care vor să o facă pot să o facă.

Nicolae Ceaușescu: Dar sunt cele 2 000 de aprobări date în afară de cele vechi. Pentru dumneavoastră am să vă dau câteva date. În 1970 s-au depus 6 900 de cereri. Mai erau câteva dinainte și au fost aprobate 7 100. Au plecat în acel an numai 5 300.

În 1971 s-au depus numai 3 300 de cereri și au plecat 1 600. În 1972, 1 800 de cereri s-au depus și cu ce era mai înainte au plecat 2 800. În 1973, s-au depus 4 000 și au plecat 4 000 și ceva. În 1974, s-au depus numai 1 600 de cereri și în 1975 s-au depus 620 de cereri de plecare. Fiind și unele de anul trecut s-au aprobat 1 300. Deci, numărul lor scade, dar consider că este un fapt normal.

David Blumberg: Se plătește vreo taxă pentru părăsirea țării?

Nicolae Ceaușescu: Nu.

Richard Marsh: Există posibilitatea ca în procesul de eliberare a aprobărilor să se fi produs niște întârzieri într-un sens că eu înțeleg că după eliberarea unei aprobări mai sunt unele verigi.

Nicolae Ceaușescu: Aprobarea este dată de Ministerul de Interne, de Comisia de vize. Este ultima aprobare.

Richard Marsh: Și de aici merge la cel care cere?

Nicolae Ceaușescu: Da.

David Blumberg: Solicitantul trebuie să aibă aprobarea șefului sau a instituției?

Nicolae Ceaușescu: Nu. Dar, sigur, dacă ocupă o funcție de conducere îi dăm mai greu aprobarea.

Israel Miller: Am o scrisoare de la Asociația evreilor și spun că sunt circa 30-40 mii care vor să plece.

Nicolae Ceaușescu: Am spus că în total sunt 40-50 mii.

Israel Miller: Întotdeauna am crezut că cifra este de aproape un milion de evrei.

Nicolae Ceaușescu: Nu. Rabinul Rosen a început să fie împotriva plecării. El se plânge că rămâne fără credincioși.

David Blumberg: Vă putem spune că anticipăm că vom merge luna viitoare în România și unul dintre lucrurile pe care vrem să le facem este să îmbunătățim cât putem turismul către România și, desigur, dacă vreți să stabiliți niște lucruri pe plata guvernului.

Nicolae Ceaușescu: Statele Unite sunt bogate și dumneavoastră aveți bani așa că trebuie să lăsați ceva bani la noi. În Mexic am primit o scrisoare semnată de Comitetul Israelian din Mexic în care dă o înaltă apreciere politicii României. Nu am avut o întâlnire cu ei pentru că nu am putut datorită programului. Deci a fost o inițiativă cu totul proprie însă din partea dv. am dori realmente o poziție de sprijin și nu de a face greutăți. Cererea mea ar fi ca dv. să renunțați la obiecțiunile pentru a amâna aprobarea clauzei. Am discutat acum cu președintele Ford. El este pentru a se aproba cât mai repede. În afară de importanța economică pentru România - dar și pentru Statele Unite - are și o importanță politică.

Israel Miller: Ne-ar fi de folos dacă am avea o declarație a președintelui pe care să ne fixăm poziția în viitor și care poate a și fost făcută.

B'nai B'rith (Reprezentant al organizației evreiești Fiii legământului, n. red.): Chiar dacă este o repetiție.

Nicolae Ceaușescu: În informarea pentru presă care va fi comunicată astăzi sau mâine dimineață se spune că problemele umanitare vor fi soluționate în mod favorabil.

David Blumberg: Și noi vrem același lucru ca și dumneavoastră.

Nicolae Ceaușescu: Dar, în afară de declarație, noi realmente așa am și procedat.

Israel Miller: Ne-ar ajuta dacă odată întorși acasă s-ar putea accelera procesul de aprobare pentru cei care vor să plece în așa fel ca să ne bazăm pe unele cifre. Dacă au fost depuse 600 de cereri să li se dea drumul.

Nicolae Ceaușescu: Dacă au fost depuse 600 de cereri nu putem să dăm aprobare pentru mai mulți. Nu putem face apel să plece. S-au depus 600 de cereri și s-au respins, practic, 15. Aceasta este realitatea. Dacă se depuneau mai multe dădeam mai multe aprobări.

Israel Miller: Vrem să exprimăm mulțumirile noastre domnului președinte și, desigur, promitem că vom lua în considerație toate cererile dumneavoastră.

B'nai B'rith: Și aș vrea să subliniez sinceritatea și deschiderea, dorința de a vorbi cu noi în acest fel.

Arthur Levin: Păreți totuși prea tânăr ca să fiți în mișcarea revoluționară de 40 de ani.

Nicolae Ceaușescu: Mai mult chiar, din 1933. Am lucrat mult cu organizațiile evreiești atunci. Dacă am înțeles bine, veți reveni asupra celor ce ați declarat în Congres și veți privi favorabil acordarea clauzei. O asemenea poziție noi am aprecia-o mult.

Israel Miller: Nu suntem în măsură să facem o declarație acum dar, fără discuție, ne vom întoarce la colegii noștri și vom discuta mult.

Nicolae Ceaușescu: Ce fac eu acum, că în Statele Unite presa stă la ușă. În România este mai ușor.

Israel Miller: Să le spuneți că am servit împreună o oranjadă. Noi avem în Statele Unite un fel de a spune - am avut un schimb de păreri sincer, cordial și prietenesc și suntem recunoscători președintelui pentru ceea ce a făcut pentru comunitatea evreiască.

Nicolae Ceaușescu: Eu mă întâlnesc acum cu unii membri ai Congresului și aș dori să spun că dv. v-ați arătat favorabili acordării clauzei națiunii celei mai favorizate și nu condiționați aceasta și vom spune inclusiv presei.

B'nai B'rith: Suntem cu toții de acord cu ceea ce suntem de acord și anume că am ajuns la concluzia că nu există nicio interferență în drepturile fiecăruia și că fiecare este liber să facă ceea ce vrea și că nu se face nimic pe baza forței.

Nicolae Ceaușescu: Eu v-aș ruga, totuși, să dați posibilitatea ca în iunie Congresul să aprobe legea. Și președintele Ford dorește acest lucru și între timp o să veniți în România. Sunt probleme importante legate de pacea din Orientul Mijlociu, sigur, nu este timp să discutăm acum, dar în România chiar aș vrea să discutăm aceasta pentru că dv. puteți juca un rol foarte important în această problemă.

Richard Marsh: Primim invitația.

Nu aș vrea să sugerez ceea ce veți vorbi cu ei, dar ei vor fi impresionați dacă vă veți referi la o declarație.

Nicolae Ceaușescu: Am spus.

(ANR, fond CC al PCR – Secția Relații Externe, dosar 86/1975)

**

La scurt timp după convorbirile de la Washington și vizita lui Gerald Ford la București, Congresul american a aprobat acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate pentru România. Un moment important nu doar pentru ridicarea nivelului de cooperare româno-americană, dar și un semnal puternic privitor la prestigiul României pe plan internațional. În relațiile cu SUA și organizațiile evreiești americane, România prezenta un interes deosebit și pentru rolul său activ în negocierile de pace din Orientul Mijlociu, datorită deschiderii demonstrate atât în raporturile cu Israelul, cât și cu lumea arabă, în mod special cu Egiptul și palestinienii. O ilustrare a acestui interes o reprezintă și discuțiile de la București prilejuite de vizita în țara noastră, la 25 octombrie 1975, a lui Nahum Goldmann, președintele Congresului Mondial Evreiesc (stenograma completă a convorbirilor în Periscop nr. 4/2017). Reamintim câteva din opiniile exprimate atunci.

Nahum Goldmann: „V-aș fi foarte recunoscător dacă mi-ați putea spune cum vedeți situația problemei palestinienilor. Pentru a putea lua o hotărâre, am mare nevoie de părerea dumneavoastră cu privire la situația din mișcarea palestiniană, pe care, desigur, o cunoașteți mult mai bine decât mine”.

Nicolae Ceaușescu: „În ceea ce privește situația din Orientul Mijlociu, poziția României este cunoscută. **Noi suntem pentru retragerea Israelului din teritoriile ocupate în 1967 și pentru soluționarea**

problemei palestiniene prin constituirea unui stat Palestinian independent. Cu președintele Ford și cu dr. Kissinger am avut o întâlnire la începutul lunii august în România și am discutat pe larg aceste probleme. Desigur, ar fi bine dacă s-ar putea ajunge la o soluționare globală asupra tuturor aspectelor. Pentru o asemenea soluție globală mai sunt necesare, însă, schimbări serioase în opinia publică din Israel, în primul rând, și chiar unele schimbări în lumea arabă (...).

Pentru a ajunge la retragerea totală a Israelului și la constituirea unui stat independent Palestinian, este necesar ca opinia publică și cercurile conducătoare din Israel să înțeleagă realitatea și să o accepte. Este necesar, totodată, ca și în unele cercuri arabe să se recunoască până la capăt existența Israelului”.

Nahum Goldmann: „Dacă este vorba de a-l determina pe Rabin să fie de acord să se întâlnească cu palestinienii, atunci cred că România trebuie să se pună în fruntea acestei acțiuni. Lui Rabin i-ar veni mult mai greu să refuze România, decât să spunem o țară din America Latină. Fără o presiune puternică din partea dumneavoastră, nu prea sunt optimist asupra rezultatului. Peres și Allon au o poziție mai bună în problema palestiniană decât Rabin. Iar Rabin este în prezent cel care conduce barca. Pentru mine este clar că Rabin nu se va mișca decât dacă se exercită o presiune serioasă din partea României. Pentru el România este mult mai importantă decât alte țări, chiar decât tot grupul, indiferent de componența sa”.

Nicolae Ceaușescu: „Fără asigurarea conviețuirii între palestinieni și evreii din Israel, nu poate fi pace în Orientul Mijlociu. Este un lucru tot mai evident că palestinienii vor să aibă un stat propriu, independent. Cele întâmplate în Cipru între turci și greci demonstrează și mai bine necesitatea creării unui stat Palestinian independent”.

Nahum Goldmann: „Ultima problemă se referă la clauza națiunii celei mai favorizate și la emigrație. În primul rând, vreau să vă felicit pe dumneavoastră, domnule președinte, și diplomația română pentru succesul acestei acțiuni curajoase, condusă cu măiestrie (...).

Știți că, în acest context, presa din Israel începuse să critice guvernul israelian pentru faptul că nu este activ în problema emigrației din România. În aceste condiții, apreciez că vizita ministrului israelian al religiei, Rafael, a fost foarte utilă. La întoarcerea în Israel el a declarat că toate discuțiile despre o cifră de 30.000 de doritori să emigreze din România sunt niște prostii și că cifra de 5-6 mii i se pare mai realistă. Deoarece Rafael este o figură importantă, a fost șeful organismului de emigrare, declarațiile lui au produs o bună impresie”.

Nicolae Ceaușescu: „Eu doresc să mulțumesc pentru sprijinul acordat României în vederea obținerii clauzei națiunii celei mai favorizate din partea Statelor Unite. În ceea ce privește problema emigrației, v-am mai spus - și am spus aceasta și în Statele Unite, când m-am întâlnit cu cei care au agitat această problemă, inclusiv Jackson - că este total artificială.

I-am declarat și lui și altora că noi nu vom forța pe nimeni să plece din România, dar nici nu vom opri pe nimeni cu forța în România”.

Nahum Goldmann: „Excelentă formulare!”

În fine, să mai amintim declarația făcută de **Moshe Dayan**, cu ocazia vizitei sale la București din 3-4 aprilie 1978, în calitate de ministru al afacerilor externe al Israelului:

„Doresc să folosesc acest prilej pentru a vă exprima ceea ce i-am comunicat și ministrului dumneavoastră de externe, profunda noastră recunoștință pentru modul în care s-a realizat emigrarea evreilor de aici în Israel.

Vă transmit, domnule președinte, mulțumirile țării noastre. Știm că aproape 80 la sută din cei aproape jumătate de milion de evrei, aflați în România după cel de-al Doilea Război Mondial, sunt în Israel. Ei reprezintă cel mai constructiv element al țării. Sunt doctori, ingineri, specialiști, cea mai bună parte a populației țării.

Pentru toate acestea vă suntem recunoscători”.

(Stenograma completă a convorbirilor în *Periscop* nr. 3 (55) 2021).

The logo consists of a rectangular box with rounded corners and a drop shadow, containing the text 'MOZAIC CULTURAL' in a bold, serif font. The box is positioned at the top center of the page.**MOZAIC CULTURAL**

DIN ZIARE ADUNATE...

Petru Neghiu

Începem scurta incursiune în paginile câtorva publicații din ultima vreme cu ceea ce este la ordinea zilei: războaiele din Ucraina și din Gaza. Pentru început subliniem un titlu din *National* sub semnătura lui Radu Jacotă: „Inconsecvență sau frică? NATO se ferește de Ucraina!” Cităm:

- „Putem vorbi de o ambiguitate a alianței transatlantice? Sau de frica unei ciocniri directe cu Rusia lui Putin? În ambele cazuri, răspunsul este afirmativ. Prin lipsa de claritate, NATO trimite semnale cu privire la propria încredere a Occidentului în capacitatea Ucrainei de a învinge, ceea ce face ca factorii de decizie politică să fie mai reticenți în a aproba pachete mari de asistență militară. Dar o aderare a Ucrainei ar forța același Occident să se implice inevitabil în război. Articolul 5 nu obligă automat NATO să intre în luptă. Mai degrabă stipulează că alianța stabilește „acțiunile pe care le consideră necesare” – pot include sau nu trimiterea de trupe pe front. Dar asta e o teorie care nu se va potrivi cu realitatea. În orice caz, o Ucraină înfrântă va însemna o înfrângere și pentru NATO, va diminua hegemonia SUA și securitatea internațională.

Iar în momentul în care Ucraina ar cădea sub controlul total al Rusiei, o țară ostilă ar împărți o graniță cu Ungaria, Polonia, România și Slovacia – teritorii NATO pe care Kremlinul le consideră în continuare ca aparținând sferei de influență a Rusiei. NATO trebuie să-și clarifice politica și strategia – dacă dorește aderarea Ucrainei sau să o mențină ca un stat tampon în fața Rusiei. Este o întrebare deschisă dacă Statele Unite își vor menține sprijinul pentru Kiev, iar dacă nu o vor face, europenii nu vor putea umple golul. Unii politicieni cer o încetare a focului, urmată de negocieri în care Ucraina ar trebui să cedeze teritorii Rusiei.

Dar obținerea oricărui acord de pace – cu atât mai puțin a unuia care să fie și durabil - va fi o provocare uriașă. Mulțumită Chinei, Iranului și Coreei de Nord, Rusia și-a refăcut stocurile de drone și rachete. Putin nu a arătat niciun indiciu că ar face compromisuri cu Kievul. În mod evident, dorește în continuare să subjuge Ucraina, nu să ocupe o parte din teritoriul țării. Unii susțin că aderarea Ucrainei la NATO nu ar face decât să agraveze situația în care se află acum Europa și întregul Occident. Și nu ar schimba perspectivele militare ale Kievului pe termen scurt. În plus, Putin nu ar vrea un război cu NATO. Și aceste considerente sunt destul de confuze. Eșecul descurajării occidentale se vede cel mai clar aici. NATO nu trebuie să ofere Ucrainei o invitație oficială imediată. Într-un scenariu optimist, ar

anunța că deschide discuții urmând ca invitația să fie transmisă la o data ulterioară, așa cum a făcut Uniunea Europeană cu Ucraina în ceea ce privește aderarea la bloc. Poate că și UE se ferește de propriile decizii. Inclusiv Statele Unite.

Marea problemă pentru Occident este că NATO nu are prea multe cărți de jucat. De fapt, se vede prinsă într-o situație imposibilă: cum să-i sprijine pe soldații ucraineni fără a intra într-un conflict cu Rusia, și cum să asigure securitatea Europei ferindu-se de Ucraina ”.

Iar într-un scenariu și mai pesimist: „2024, anul înfrângerii Ucrainei?”

„La începutul anului 2023, existau mari speranțe că o contraofensivă ucraineană mult lăudată – așteptată să fie lansată în primăvară – va schimba cursul războiului împotriva Rusiei. Nu a fost așa, iar perspectiva unui progres în 2024 este puțin probabilă. Experți militari și analiști în domeniul apărării prezic că luptele intense vor continua, dar forțele Kievului nu ar mai lansa contraofensive. Între timp, Rusia se va concentra pe consolidarea teritoriului pe care l-a cucerit deja, în special în estul Ucrainei. Departe de front, traiectoria pe care o va lua războiul dintre Rusia și Ucraina în 2024 va fi dictată în mare parte la mii de kilometri distanță de SUA, cel mai mare susținător militar al Ucrainei, și dacă ajutorul va scădea în perioada premergătoare – și după – alegerile prezidențiale... Pe parcursul verii, problemele cu care s-au confruntat forțele ucrainene au fost evidente, deoarece s-au luptat să străpungă pozițiile și liniile de apărare rusești puternic fortificate de-a lungul unei linii de front de 1000 de kilometri în sudul și estul țării. Acum, rușii desfășoară operațiuni ofensive și au făcut unele progrese recente și confirmate – Bahmut și Avdiivka. Ucrainenii se află în defensivă. Încă un an de război în Europa a secătuit, fără îndoială, resursele militare occidentale și apetitul politic de a menține sume masive de ajutor militar pentru Ucraina. Finanțarea continuă este departe de a fi sigură în 2024, având în vedere faptul că alegerile prezidențiale din SUA ar putea anunța o schimbare seismică în atitudinea față de Kiev. Mai exact, toți ochii sunt ațintiți asupra lui Donald Trump, care a cultivat relații strânse cu Vladimir Putin în timpul președinției sale. „Cred că este important să înțelegem în ce măsură Ucraina este dependentă de SUA în acest moment, pentru că este mult mai dependentă de SUA decât de UE”.

În context, Adevărul ne dezvăluie că „Industria occidentală de armament (este) depășită de cele din Rusia și China”:

„Războiul din Ucraina a scos în evidență deficiențele Occidentului în ceea ce privește producerea rapidă a mai multor arme într-un moment de mare nevoie. Limitarea este în special acută în cazul rachetelor și al sistemelor menite să asigure protecție contra lor și, totodată, a roiturilor de drone care au devenit un element central al războiului modern”, scrie *Wall Street Journal*.

Problema este că armele moderne sunt extraordinar de complexe și necesită adesea mii de piese, explică *Wall Street Journal*. La fel ca majoritatea companiilor occidentale din domeniul apărării, compania norvegiană *Kongsberg* proiectează și assemblează propriile sisteme de armament, dar nu produce majoritatea componentelor acestora.

Lanțurile de aprovizionare sunt de asemenea o problemă, atât în privința rachetelor cu combustibil solid, cât și a cipurilor, dar și în ce privește componente mai simple, cum ar fi arcuri și rulmenți cu bile. Există, de asemenea, întâzieri semnificative în livrarea altor arme, inclusiv avioane de luptă F-35, avioane noi de antrenament și realimentare.

„Rusia și China au depășit Statele Unite și Europa în privința unor sisteme de rachete și de apărare”, precizează *Wall Street Journal*. Potrivit Institutului Internațional de Studii Strategice, Rusia și China au împreună aproximativ 5.020 de sisteme de rachete de apărare aeriană la sol. Pe de altă parte, SUA, Europa și Japonia au laolaltă 3.200.

Pentagonul admite că Federația Rusă și Republica Populară Chineză au deja rachete supersonice, în timp ce în Statele Unite acestea ar trebui să fie complet operaționale abia în acest an. În plus, cele mai recente sisteme de apărare americane și europene împotriva rachetelor hipersonice nu vor intra în serviciu decât în cel puțin zece ani de acum înainte, se arată în articolul *Wall Street Journal*.

Autorii articolului vin cu explicația că în Rusia și China companiile de apărare sunt în majoritate deținute de stat, deci sunt supuse unei presiuni comerciale mai mici decât în Occident. China are un sector vast de producție, ceea ce înseamnă că se poate baza pe un lanț intern de aprovizionare larg și pe mulți muncitori a căror educație răspunde nevoilor industriei.

Rusia, conform informațiilor ucrainene, este capabilă să producă aproximativ 100 de rachete de croazieră de două tipuri în fiecare lună, precum și până la patru rachete balistice hipersonice *Kinjal* și până la cinci rachete balistice.”

- Dar, „România cumpără împreună cu alte trei țări 1.000 de rachete *Patriot*”.

„NATO a comunicat că divizia sa de achiziții urmează să sprijine un grup de țări membre, între care Germania, Țările de Jos, România și Spania, cu privire la un contract pentru achiziționarea a până la 1.000 de rachete de apărare antiaeriană *Patriot*, informează *Reuters*.”

„Conform unor surse, România va achiziționa 200 de rachete *PAC-2 GEM-T* Prețul maxim unitar este de aproximativ 5.444.750 euro, fără TVA, iar costul estimat pentru întregul pachet de 200 de rachete este de 1.088.950.000, fără TVA (include piese de schimb, servicii conexe și costuri FMS). „Livrarea graduală a rachetelor pentru România va permite distribuirea multianuală a efortului bugetar, atât pentru mentenanța rachetelor pe ciclul de viață. Prezenta solicitare nu face obiectul completării stocurilor cu rachete *PAC-3MSE*. Aceasta se va face printr-o procedură separată”, a comunicat cu ceva timp în urmă MAPN.

Reamintim că România a achiziționat printr-un contract guvern-guvern șapte sisteme performante *Patriot*. Patru dintre ele sunt utilizate de Forțele Aeriene și trei vor fi achiziționate pentru Forțele Terestre. Cele șapte sisteme au costat aproximativ 4 miliarde de dolari, achiziția *Patriot* fiind cea mai scumpă din istoria

României. La pachet s-au achiziționat și peste 200 de interceptori, adică 56 de rachete PAC-2 GEM-T și 168 de rachete PAC-3 MSE.

Fiecare sistem *Patriot* în configurația 3+ este compus dintr-un radar AN/MPQ-65, o stație de control a focului AN/MSQ-132 și patru lansatoare care pot trage câte 4 rachete PAC-2 GMT sau câte 12 rachete PAC-3 MSE. Sistemele sol-aer cu rază mare acțiune *Patriot 3+* sunt capabile să neutralizeze în orice condiții meteo ținte aflate la mare altitudine (la aproximativ 24.000 de metri). Pot lansa rachete interceptoare în 9 secunde de la semnalarea țintei, iar aceasta este lovită cu o viteză de cinci ori mai mare decât cea a sunetului”.

♦ Rămânând tot în domeniul armamentului observăm și părerea Vioricăi Marin din *Adevărul* cu privire la „*Punctul slab al tancurilor germane Leopard 2*”.

„Cea mai mare problemă pentru tancurile germane aflate în serviciu în Ucraina nu a fost inamicul și nici bombardarea trupelor ruse. Motivul principal al eșecului, se pare, a fost faptul că repararea vehiculelor militare este dificilă și durează mult, iar ucrainenilor le lipsesc experiența și piesele de schimb. Acest lucru ar fi putut fi prevenit printr-o mai bună pregătire a mecanicilor sau prin oferirea de instrucțiuni.

Detaliile despre numărul de tancuri stricate și natura deteriorării acestora nu sunt făcute publice. Compania *LDS*, care a apărut ca urmare a fuziunii producătorilor germani de tancuri *Rheinmetall* și *KMW*, a cerut să nu dezvăluie astfel de informații. Partea rusă nu ar trebui să învețe nimic din ceea ce ar putea folosi în războiul împotriva Ucrainei. Dar iată ce putem spune: dintre cele 18 tancuri de luptă principale moderne *Leopard 2A6*, pe care Germania le-a predat Ucrainei, o parte destul de semnificativă se află la uzina din Lituania.... Chiar și pe timp de pace, logistica *Bundeswehr* este foarte complexă. Reparații mici se pot face chiar pe câmpul de luptă. Soldații angajați în logistica armatei sunt instruiți pentru a îndeplini astfel de sarcini. Tunul cu țeavă netedă de 120 mm al lui *Leopard 2* poate rezista la aproximativ 300 de proiectile, după care țeava trebuie înlocuită din cauza forței balistice extraordinare la care este supusă. Înlocuirea necesită o macara de ridicare, dar soldații cu experiență pot finaliza procedura în 30 de minute. Chiar și un motor de 1.500 de cai-putere poate fi înlocuit rapid. Un mecanic a spus că și colegii săi ar putea aduce mașinile înapoi în prima linie mai repede dacă ar avea planurile și instrucțiunile. Dar, din moment ce nu erau disponibile, oamenii repară „intuitiv”. Mecanicii improvizează, ceea ce, evident, duce adesea la și mai multe daune la tancuri.

- Preocupări îngrijorătoare cu consecințele războiului: „*Lecția unui război prostesc – țări eviscerate, economii distruse.*” O pertinentă analiză de Nicholas Cezar, din *Național*:

„S-a spus că mini războiul din Ucraina trebuie să aducă democrația la Kiev, să-l pună cu botul pe labe pe Vladimir Putin și totodată, să reconfirme supremația Americii asupra lumii și a Europei, în mod special. Ce vedem după doi ani? O țară eviscerată (Ucraina), economii și afaceri distruse (mai ales la ruși) și o națiune peste Ocean tot mai divizată.. Conflictul ăsta a dezavantajat Rusia, așa-i, dar în

același timp nimeni nu poate spune că SUA a beneficiat enorm de pe urma lui. Numai în 2022 Washingtonul a aprobat 113 miliarde de dolari în ajutor pentru Ucraina. Deci, unde-i victoria pe toate planurile?

În 2022, bugetul Ministerului rus al Apărării era la jumătate decât a ajuns în 2023, iar pentru anul în care am intrat se anunță o altă creștere de 100%. Ce înseamnă aceasta? Că Vladimir Putin a revitalizat industria de armament, fabricile producătoare de rachete, tancuri și avioane de luptă. Cifrele unor institute de cercetare spun că Moscova a depășit Berlinul, ajungând a cincea cea mai bogată economie din lume și cea mai mare din Europa în ceea ce privește paritatea puterii de cumpărare. Mă rog, paritate de cumpărare din asta să aibă ei parte, că rubla nu mai e primită pe nicăieri, dar nu contează. Ce este important e că, în pofida propagandei repetate a Occidentului, că Rusia a rămas fără muniție și a pierdut în Ucraina, lucrurile nu stau deloc așa. Ba e chiar mai grav! Acum, rușii sunt întăriți de convingerea că lumea are ceva cu ei și funcționează pe modul „alert”. Totul pentru industria de război, o veste pe care nimeni nu și-a dorit vreodată s-o mai audă, din 1945 încoace. Și nici nu credeam că vom mai prinde vremuri ca celea, dar iată unde am ajuns...

Europa e terorizată zilnic cu presupusa amenințare rusă. Cândva un argument puternic pentru unitatea NATO, azi și-a cam pierdut credibilitatea, dacă vedem că Armata roșie (sau ce a trimis Putin în Ucraina, pe front) n-a reușit nici măcar să preia controlul total în Donbas, darmite al întregii țări vecine și de același sânge. Și-atunci, de ce bau-bau-ul ăsta fluturat pe la tv de tot felul de vuvuzele plătite de firmele de lobby ale complexului militar industrial american? Poate pentru că nimeni nu vrea să vedem un fapt evident – confruntarea SUA vs. Rusia (că asta e, dar i se spune război proxy) a expus fisurile evidente dintre statele membre NATO. La Vilnius, anul trecut, summit-ul nu a putut anunța nici măcar o dată pentru aderarea Ucrainei, chestiune care continuă să divizeze „Aliații”. Mai recent, chiar Anthony Blinken a ținut, tot la Vilnius, o videoconferință cu partenerii NATO, iar la finalul reuniunii au existat două poziții diametral opuse. Secretarul general, Jens Stoltenberg, a ieșit în fața presei cu declarația că „NATO va sprijini militar Ucraina cu miliarde de euro”. În același timp, reprezentantul Italiei a anunțat că „în războiul din Ucraina, a sosit timpul pentru diplomație”. În NATO e o unitate extrem de fragilă, care pare puțin probabil să supraviețuiască acestui conflict. Cumva, putem traduce asta prin faptul că majoritatea partenerilor europeni ai Americii doresc să pună capăt războiului și cât mai curând posibil. De ce vor asta? Ceea ce se întâmplă în Ucraina nu a făcut Europa mai sigură, așa cum s-a promis. Și nici nu a sporit reputația internațională a Americii, cum nu i-a consolidat nici primatul. Dimpotrivă, episodul „Ucraina” a accelerat apariția unei Noi Ordini Mondiale multipolare post-americe. Nu doar că la nivel global s-a format o axă antiamericană între Rusia și China, dar devine tot mai puternic consolidată și influentă. De la 1 ianuarie, BRICS s-a întărit cu noi membri, ca Emiratele Arabe Unite, Arabia Saudită și Iran. Ca să slăbească Rusia, SUA au blocat în mod activ comerțul între țări care nu au avut nicio legătură cu Ucraina

sau cu luptele de acolo. Această utilizare a presiunii economice pentru a obliga alte țări să se conformeze politicilor americane anti-Rusia și anti-China a avut, în mod clar, un efect contrar. Care? A încurajat până și fostele state-cliente ale SUA (Arabia Saudită și Emiratele) să caute modalități de a evita implicarea în viitoare încurcături – conflicte militare, RĂZBOAIE PROXY – GENERATE SAU SPIJINITE INDIRECT DE SUA. În loc să izoleze Rusia și China, diplomația coercitivă a Washingtonului a ajutat Moscova și Beijingul să consolideze relațiile în Africa, Asia și America Latină. În același timp, s-a redus influența SUA din aceste zone. Sudul global s-a unit comercial, deocamdată, împotriva Americii și vorbește deschis despre scoaterea dolarului din tranzacțiile comerciale. În încheiere, vedem că politica externă a Casei Albe a adus doar suferință și distrugere în Ucraina și creșterea bugetelor de apărare în toată Europa. Întrebare: de unde vor cumpăra statele UE și NATO arme, pe ce vor cheltui aceste bugete dacă nu pe achiziții din SUA? ”

♦ *Se imaginează scenarii pentru ce se va întâmpla după război, unele puse pe seama americanilor, altele pe seama rușilor, dar ... cine știe ce-o mai fi?*

- „Planul republicanilor pentru Ucraina”. Un grup de republicani din Congresul SUA a elaborat un plan de susținere a Ucrainei. Documentul a fost conceput în contextul dezbatărilor privind continuarea sprijinului pentru țara atacată de Rusia, relatează „The Kyiv Post”.

„Planul propus pentru victoria în Ucraina” a fost redactat sub egida președinților republicani ai Comisiei pentru Afaceri Externe a Camerei Reprezentanților (Michael McCaul), Comisiei pentru Apărare a Camerei Reprezentanților (Mike Rogers) și comisiei Permanente pentru Informații a Camerei Reprezentanților (Mike Turner).

Planul conține trei puncte importante pentru înfrângerea Rusiei, și anume: (1) Furnizarea de arme critice Ucrainei, (2) înăsprirea sancțiunilor împotriva regimului condus de Vladimir Putin și (3) folosirea activelor suverane rusești înghețate în beneficiul Ucrainei. Republicanii care au elaborat planul critică răspunsul lent al Casei Albe la necesitățile militare ale Ucrainei, semnalând că țara atacată de Rusia are nevoie de „variantele cu cea mai lungă rază de acțiune a sistemului de rachete tactice ATACMS, avioane de luptă F-16 și cantități suficiente de muniții cu dispersie, artilerie, apărare aeriană și blindate pentru a face diferența pe câmpul de luptă”. Ei susțin totodată că Putin a ales să atace Ucraina la șase luni de la retragerea SUA din Afganistan crezând că ar putea să o cucerească fără a se confrunța cu „un răspuns semnificativ din partea Occidentului”.

În pofida apelului la „acțiune imediată” în sprijinul Ucrainei, planul pare că stă în sertar și există puține indicii că șeful Camerei Reprezentanților ar fi gata să-l pună în aplicare, notează „The Kyiv Post”. Ori, într-o vizită la granița cu Mexic, Mike Johnson a declarat că ajutorul pentru Ucraina nu va fi aprobat până când frontiera de sud a SUA nu va fi închisă și securizată.

Alesul democrat Chris Murphy a deplâns la „Vocea Americii” această poziție adoptată de unii republicani, subliniind că „ucrainenii se află deja într-un moment de criză reală...”

Purtătorul de cuvânt al Departamentului de Stat, Matthew Miller, a dat asigurări că Statele Unite vor susține Ucraina „atât timp cât este nevoie”, dar a spus totodată că noile ajutoare ar putea fi mai mici decât cele acordate în 2022 și în 2023.

„Scopul este ca, în cele din urmă, Ucraina să facă tranziția pentru a sta pe propriile picioare și pentru a ajuta Ucraina să își construiască propria bază industrială militară, astfel încât să poată atât să finanțeze, cât și să construiască și să achiziționeze muniții pe cont propriu. Dar nu am ajuns încă acolo și de aceea este atât de important să adopte Congresul legea de finanțare suplimentară”, a declarat oficialul american.

- Pe de altă parte, se pune pe seama Rusiei un plan de „Secesiune a Ucrainei”, prin care suntem avertizați că în cadrul întâlnirii de la Washington, din 22 decembrie 2023, emisarii SVR-ului rusesc au predat omologilor americani un „plan de pace” halucinant, ce este drept. Dar care a fost prezentat drept „ultima ofertă de pace a Federației Ruse”, ceea ce nu lasă loc de prea multe interpretări. Astfel că, înainte de a-l accepta, refuza sau pronunța asupra lui, toată „lumea bună” a diplomației occidentale trebuie barem să îl parcurgă... Planul rus prevăzând, în mare, următoarele „borne” pentru „înghețarea” conflictului din Ucraina, cel atât de mult dorit de către Administrația Biden.

„NOTA NR. (...)”

Referitor la Întâlnirea secretă între reprezentanții conducerilor serviciilor secrete (...) din Statele Unite ale Americii și (...) din Federația Rusă

Locul întâlnirii: Washington D.C.

Surse: (...)

Nivel clasificare: SSID Polonia urmează să primească Galiția istorică (5 milioane de etnici polonezi);

Polonia urmează să retrocedeze parte din Silezia, Germaniei;

Federația Rusă păstrează cele cinci regiuni revendicate din estul Ucrainei, inclusiv Crimeea;

Ungaria urmează să primească cele trei regiuni istorice locuite de etnici maghiari;

România urmează să primească Bucovina de Nord, cu Cernăuți.

Concluzii:

Astfel, Federația rusă pune în afara executării planul american al Administrației Biden de a extinde NATO pe teritoriul Ucrainei;

Emisarii Federației Ruse au fost intransigenți, în cadrul discuțiilor insistând că aceasta este „ultima ofertă de pace.”

Scurt comentariu: Să „mușcăm” din acest document, sau să-l tratăm ca fake news!!??

- Iată și analiza gl.lt. (rtr) Virgil Bălăceanu despre „*Ce va aduce anul 2024 pe frontul ucrainean*”.

„În 2024, pe front ar urma să își facă simțită prezența și noile avioane F-16 donate Ucrainei. Ucrainenilor trebuia să li se asigure escadrile întregi care erau gândite la nivelul brigăzilor de aviație. Nu se poate duce o luptă împotriva unei forțe de invazie a Federației Ruse cu una, două, trei escadrile de *F-16*. Nu poți să duci lupta cu o companie *Challenger* și cu două batalioane de tancuri *Leopard*” susține el. „Aici apare o altă capcană în care riscă să fie prinși ucrainenii: „Ești foarte precaut când și cum anume să folosești aceste arme, ca să n-ai pierderi foarte mari, le folosești extrem de precaut. Pe de altă parte, când le folosești în felul acesta, nu poți să ai succese spectaculoase, nu vei reuși să obții ceea ce ți-ai propus, eliberarea unei părți cât mai mari din teritoriu. Prea multă prudență face la fel de mult rău ca și lipsa oricăror precauții.”

„Chiar dacă renunțau ucrainenii la Bahmut și atacau pe o singură direcție, nu pe trei, capacitatea lor ofensivă nu era atât de redutabilă. Și, să nu uităm, rușii au investit în lucrări de fortificații. Cu linii de fortificații care se succed, cu obstacole foarte puternice, cu câmpuri de mine, forță de foc și militari bine pregătiți. Nici americanii în Irak nu s-au confruntat cu asemenea linii de fortificații, la o asemenea dimensiune, intensitate și densitate a mijloacelor”, punctează generalul.

Pentru anul 2024, el nu se așteaptă la evoluții spectaculoase pe front. „Am spus-o la început, forțele sunt echilibrate. Niciuna din cele două forțe, și, iată, vorbim de Ucraina, sigur sprijinită de occidentali, și de Federația rusă, nu are capacitatea să-și realizeze obiectivele teritoriale. Adică rușii nu mai au capacitatea să cucerească tot teritoriul pe care și l-au propus, sud-estul Ucrainei, zona Donbasului, iar Ucraina nu are capacitatea să recâștige teritoriile pe care le-a pierdut”, conchide generalul Bălăceanu.

♦ Dar, cineva trebuie să iasă întărit din acest război: Bogdan Borcea, despre „*Renașterea spionajului rusesc*”:

„În primăvara anului 2022, în lunile de după ce președintele rus, Vladimir Putin, și-a lansat invazia în Ucraina, agențiile de informații rusești păreau dezorientate și confuze. Potrivit unei estimări britanice, aproximativ 600 de oficiali ruși au fost expulzați din Europa, dintre care poate 400 erau considerați spioni.

Acum, rețeaua de informații externe a Rusiei pare să se fi întors în forță...

Putin s-a folosit în mod remarcabil de foști generali KGB care îi împărtășesc dorința de a răzbuna umilința provocată de prăbușirea sovietică.

Nikolai Gribin, care în anii 1980 a fost șef adjunct al operațiunilor de dezinformare externă în cadrul ramurii de informații externe a KGB, are un rol principal într-un nou think tank rusesc lansat în 2021, Institutul Național de Cercetare pentru dezvoltarea Comunicațiilor, care încearcă să modeleze opinia pro-Kremlin în țările din apropierea Rusiei, cu un accent deosebit pe Belarus.

Din toamna anului 2021, Alexandr Mikhailov – care a lucrat în cadrul faimoasei Direcții a cincea din KGB – a fost purtătorul de cuvânt neoficial al FSB

pentru presa rusă, promovând punctul de vedere al agenției cu privire la evenimentele din Ucraina: războiul opune Statele Unite și Europa Rusiei, iar ucrainenii servesc doar ca marionete ale spionilor lor occidentali.

În timp ce Rusia se pregătește să intre într-un al treilea an de război, Putin încurajează agențiile să fie mai inovatoare pentru a recâștiga teren în Occident. Și în mod clar a reușit să le facă mai puternice.”

♦ *Pe frontul din Orientul Mijlociu, lucrurile evoluează într-un singur sens: distrugerea Hamas de către Israel, chiar dacă există și „pierderi colaterale”.* Netanyahu, prins în „capcană” ne spune Cristina Ene în Adevărul:

„Aproape zilnic, auzim o mulțime de declarații atât din partea premierului, cât și a ministrului Apărării, Yoav Gallant, despre cum vom eradica și distruge Hamas. Dar, dacă ne uităm la ceea ce se întâmplă acum, nu sunt sigur că se merge în această direcție”, a declarat parlamentarul Danny Danon pentru *Politico*, subliniind că singurul final acceptabil al războiului este „fie Hamas se predă, fie este distrus”. Presiunea militară este cea care a dus la eliberarea unor ostatici în decembrie, afirmă el. Ce s-a întâmplat diferit „este că am schimbat modul în care desfășurăm operațiunea din cauza presiunii venite din partea SUA”, a adăugat el.

„Trebuie să lovim Hamas atât de tare încât să nu se mai poată ridica împotriva noastră”, a spus el, adăugând că anterior premierii israelieni, iar Netanyahu nu face excepție, au dat înapoi prea repede anunțând că Israelul este în siguranță și inamicii au fost descurajați, doar pentru ca aceștia să atace din nou. „Nu mai putem juca acest joc”, a spus el.

În condițiile unei agitații tot mai mari în partid, Netanyahu își concentrează tot mai mult eforturile pe calmarea disensiunilor interne. „În acest moment, totul se rezumă la *Likud*”, a declarat sub anonim un oficial israelian de rang înalt. Totuși, a admis el, este prematur să ne gândim la o rebeliune internă și, în acest sens, criticii ar trebui să aibă în vedere că niște alegeri anticipate nu ar avantaja Likud în acest moment. Chiar și așa, liderul israelian este neliniștit din cauza nemulțumirilor dintr-un partid pe care l-a modelat după dorințele sale.

Asta ar putea explica parțial de ce Netanyahu a respins cu vehemență modul în care a redat Washingtonul conversația telefonică între liderul israelian și președintele american Joe Biden, prima pe care a avut-o din decembrie. Oficialii israelieni au contestat remarcile lui Biden cum că ar exista încă posibilitatea unei soluții cu două state în timpul mandatului lui Netanyahu. Președintele american a declarat reporterilor că unele „tipuri” de soluții cu două state ar putea fi considerate acceptabile pentru premierul israelian.

„În conversația cu președintele Biden, premierul Netanyahu a reiterat politica sa conform căreia, după ce Hamas va fi distrus, Israelul trebuie să păstreze controlul de securitate asupra Gaza pentru a se asigura că nu va mai reprezenta o amenințare pentru Israel, o cerință care contravine cererii de suveranitate palestiniană”, a declarat biroul său pentru *Politico*.

♦ *Dar, apar și soluții mai deosebite, chiar dacă au mai fost vehiculate în urmă cu ceva vreme: „Soluția cu trei state”*

- „Federația palestiniano-iordaniană”

O abordare mai constructivă a conflictului ar trebui să se concentreze în primul rând pe securitate, mai degrabă decât pe realizarea păcii, așa cum s-a încercat de la Acordurile de la Oslo din 1994. Numai într-un mediu sigur și stabil, palestinienii și israelienii pot avansa spre pace fără ca procesul să fie perturbat de agresiunea extremiștilor din ambele părți. Deoarece coexistența pașnică în cadrul unui singur stat democratic (soluția cu un singur stat) și, de asemenea, o soluție cu două state nu pot îndeplini această cerință, poate că o soluție cu trei state ar putea duce la pace prin securitate. Acest scenariu presupune o a treia parte, neutră, care compensează Israelul pentru pierderea teritoriului palestinian – și, prin urmare, pentru pierderea „profundității strategice” – cu garanții de securitate credibile. În cazul în care Iordania vecină (în pace cu evreii din 1994) este implicată într-un acord de pace, Israelul va putea transfera toate teritoriile palestiniene către o federație palestiniano-iordaniană. Acest lucru le acordă palestinienilor dreptul la autodeterminare în cadrul propriului lor stat.

Dar, pe măsură ce controlul militar asupra teritoriilor palestiniene trece la guvernul federal din Amman, Iordania (prietenosă) va fi capabilă să garanteze securitatea Israelului suficient pentru a face posibilă pacea.

Granița estică vulnerabilă a Israelului din 1948 va fi apoi protejată pe deplin de cooperarea iordaniano-israeliană în materie de securitate. Deoarece această cooperare are deja loc cu succes la sud de Cisiordania, ar trebui să dea Israelului suficientă încredere pentru a renunța la teritoriile palestiniene. Totodată, un stat palestinian în cadrul unei federații palestiniene-iordaniene va avea suficientă viabilitate economică pentru a nu fi nevoit să emită pretenții suplimentare asupra teritoriului israelian. Răposatul rege Hussein al Iordaniei a fost cel care a pledat pentru o soluție cu trei state încă din 1972, dar nu a primit suficient sprijin din cauza dușmăniei israeliano-iordaniene de la acea vreme. Acum, când Israelul și Iordania se bucură de relații pașnice, este timpul să pună din nou pe masă acest plan.

Și alte blocaje pot fi abordate prin planul Hussein. Dacă Egiptul – care are relații bune cu Israelul din 1979 – preia controlul asupra Fâșiei Gaza, teritoriul palestinian ar putea fi pacificat și dezvoltat economic. Numai dacă procesul de pace este protejat în cadrul unei structuri stabile a unei soluții cu trei state, atât israelienii, cât și palestinienii vor putea să lucreze pentru o pace durabilă.”

♦ Alarmă generală: un articol de Claudia Marcu (ianuarie 2024) „*UE se dezintegrează. Război total împotriva Green Deal*”.

„Războiul nu este cel declarativ al oficialităților NATO, care tot bagă bățul prin gardul Federației Ruse, la comanda americanilor. Adevăratul război deja a început în Europa, declanșat de fermierii francezi împotriva Green Deal, împotriva UE sau a ceea ce a devenit și împotriva jafului generalizat al multinaționalelor. Actele de vandalism, extinse pe tot teritoriul Franței, sub deviza „trăim liber sau murim”, arată că nu mai există cale de întoarcere și anunță dezintegrarea UE.

Ceea ce se întâmplă în Franța este de o gravitate fără precedent. Cu toată cenzura din mass-media globală și cu toate încercările de a îndrepta furia oamenilor împotriva fermierilor francezi, dat fiind distrugerile produse, războiul declanșat în această țară aduce, fără îndoială, sfârșitul Uniunii Europene, sau a construcției schimonosite care a mai rămas.

Ironia sorții face ca agricultorii francezi să se plângă acum de exact aceleași lucruri pe care le trăiește de ani de zile agricultura românească. Multinaționalele care dețin marile rețele comerciale fac legea și încasează, pe lanțul alimentară, cel mai mare profit, aducându-i în sapă de lemn pe producători. Aceleași multinaționale le refuză marfa conformă, doar pentru a vinde, cu câștiguri mai mari, marfa venită din Ucraina, Polonia, Spania, Portugalia sau din state ale Americii Latine, la prețuri mai mici. Tocmai de aceea, furia francezilor s-a îndreptat împotriva hipermarketurilor, în care au intrat și au golit rafturile de produse din afara Franței. Culmea, este că, după această operațiune, rafturile au rămas aproape goale. În România, fenomenul este de mult timp generalizat, astfel că, dacă nu cumperi direct de la producător, marfa este produsă în România doar pe etichetă. Cum este posibil să se întâmple așa ceva? Foarte simplu. Autoritățile de control din România și din toate statele UE nu își fac treaba, devenind complici ai marilor retailers.

Experimentul multinaționalelor s-a derulat prima oară în România, unde autoritățile statului și guvernele au putut fi mituite extrem de ușor. Mai întâi s-a dat lege pentru a permite străinilor să cumpere foarte ușor pământ românesc. Apoi s-au luat măsuri împotriva fermierilor români, de genul celei mai mici subvenții din UE, plăți întârziate, fără bani de despăgubiri în cazul calamităților naturale, absența totală a vreunui sprijin al statului sau al UE pentru procesare, accesul aproape interzis la creditele bancare, până când agricultorii au fost forțați să își vândă terenurile. S-a ajuns, astfel, ca aproape 50% din terenurile arabile din România să fie deținute de proprietari străini. Și acesta a fost doar începutul. Acum, fermierii francezi avertizează că au ajuns în faliment și că multinaționalele le vor cumpăra terenurile agricole, așa cum a început să se întâmple deja, de anul trecut, în Germania, și că, în 3-4 ani, marile rețele comerciale vor avea controlul asupra tuturor terenurilor agricole din Uniunea Europeană. Picătura care a produs explozia de furie a fermierilor din mai multe state europene a fost anunțarea noilor măsuri ale Comisiei Europene, de condiționarea acordării subvențiilor, de îndeplinirea criteriilor de mediu, de reducere a subvenției la motorină, sub pretextul descurajării utilizării combustibililor fosili, și de interdicere de a mai cultiva pe suprafețe extinse de teren. Ultimele măsuri ale Comisiei Europene îngroapă definitiv agricultura din UE, confruntată deja cu interdicții de utilizare a mai multor pesticide și de îngrășăminte, cu creșteri de prețuri la inputuri și la energie, pe fondul crizei energetice declanșată de politica halucinantă a Comisiei Europene.

Culmea este că, în timp ce fermierii din UE s-au confruntat cu restricții majore și cu creșteri ale costurilor de producție, care au dus, implicit, la majorarea

prețurilor, pe piața UE s-a dat liber la intrarea fără taxe vamale și fără conformitate cu regulile UE a unor cantități imense de produse agroalimentare din Ucraina, America Latină, SUA, Canada etc. Un europarlamentar francez semnala că, după ce s-a aprobat tratatul de liber schimb cu Noua Zeelandă, tocmai a fost votat un tratat de liber schimb cu Chile, prin care zeci de mii de tone de carne, dar și de alte produse vor intra în UE. La asta se adaugă viitorul tratat *Mercosur*, care va duce la inundarea pieței europene cu produse din țările Americii Latine, cu pesticide dăunătoare sănătății și cu organisme modificate genetic.”

◆ Cunoscutul editorialist și redactor șef al revistei *Curtea de la Arges*, Gheorghe Păun, membru al Academiei Române, ne readuce în atenție previziunile despre actuala criză din lume făcute de un economist român, fostul premier Nicolae Văcăroiu, într-o carte (*România, jocuri de interese*), publicată în 1998. Cităm: „Să nu uităm că la sfârșit de secol XX ne confruntăm cu cel mai aprig și dureros război – lupta pentru piețe de desfacere. Lovitura sub centură, pe la spate, face parte, ca ceva normal, din regulile de bază ale acestui război. Cine câștigă? Aproape întotdeauna țările supra industrializate, căci au de partea lor puternicele corporații multinaționale și bineînțelese organismele financiare internaționale”.

„Nu trebuie uitat pe cine reprezintă FMI, că acest organism este, în fond, o bancă ai cărei acționari majoritari sunt marile puteri industrializate, care nu au și nu vor avea niciodată interes să-și creeze concurenți pe anumite piețe printre țările în curs de dezvoltare”.

„A spus-o și ... maica Tereza: „Dificultatea nu este să-i săturăm pe săracii planetei, ci să-i săturăm pe bogații planetei!”.

◆ Ziarul „*Lumina*” al Patriarhiei Române ne mai „luminează” cu lucruri mai blânde și mai de suflet:

„171 de ani de la apariția celei mai longevive publicații românești. În 3 ianuarie 1853 apărea, la Sibiu, din inițiativa Episcopului Andrei Șaguna (viitorul Mitropolit Sfânt al Ardealului) „*Telegraful român*”, publicație bisăptămânală de informare socială și culturală, care a militat pentru emanciparea românilor din Transilvania. În paginile sale s-a promovat limba, s-a încurajat unificarea ortografiei fonetice și s-a propus publicarea unui dicționar etimologic.

În „*Telegraful român*” au publicat nume mari, precum Alexandru Macedonski, Vasile Alecsandri, Ioan Slavici sau Ion Creangă. Astăzi este publicația oficială a Arhiepiscopiei Sibiului și este considerată cea mai longevivă, cu apariție neîntreruptă de la 1853 și până în prezent.”

- „Cu dragoste în Hristos, Vă aducem la cunoștință că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa de lucru din 9 februarie 2023, a examinat referatul Cancelariei Sfântului Sinod **privind declararea anului 2024 în Patriarhia Română ca „Anul omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor” și „Anul comemorativ al tuturor sfinților tămăduitori fără de arginți”**.

- Iată că și marile capitale europene au sfinți ocrotitori: Cuvioasa Genoveva, ocrotitoarea Parisului. „La prima vedere, pentru omul secolului 21, pare paradoxal ca Parisul, capitala Franței, să aibă o sfântă ocrotitoare, însă dacă

sondăm istoria acestei țări, vedem că timp de secole Cuvioasa Genoveva a fost un reper creștin pentru capitala franceză.

Istoria profund creștină a Franței a fost puternic zdruncinată de Revoluția de la 1789 și mai ales în timpul terorii iacobine declanșate de Robespierre în 1793, când sunt arse o mare parte din moaștele Cuvioasei Genoveva. Conform lucrării aghiografice *Sinaxarul – Viețile Sfinților* a ieromonahului Macarie de la Simonos Petra, Cuvioasa Genoveva s-a născut în apropiere de Paris, în satul Nanterre, în anul 422.

Din copilărie arată râvnă pentru cele duhovnicești. La început duce o viață ascetică în casa părintească, iar după moartea părinților merge la Paris, unde continuă trăirea ei duhovnicească în casa nașei sale. Viața ei aspră închinată rugăciunii a determinat mai multe tinere să-i urmeze pilda de trăire ascetică.

Locuitorii Parisului o cinstesc ca pe o persoană cu viață sfântă și răspund îndemnurilor ei de a cinsti pe sfinții care au pus bazele creștinismului în Galia. În timpul călătoriilor ei vindecă mai mulți oameni bolnavi și alungă duhurile necurate, fiind un exemplu pentru creștinii din Galia de atunci, Franța de astăzi.

În 451, Attila, în fruntea hoardelor sale de huni, vine la Paris, unde Cuvioasa Genoveva întărește poporul să reziste în fața agresorilor. La scurt timp, Attila pleacă din Paris și este înfrânt de armatele romane.

Ajutorul Cuvioasei pentru parizieni se vede și în timpul unei foamete ce lovise Parisul, când ea organizează o flotilă de luntrași cu care merge și reușește să aducă grâne din Arcis-sur-Aube, pe care le împarte tuturor, arătând o grijă specială celor săraci.

Sub conducerea lui Clovis, regele francilor, Sfânta Genoveva este tratată cu mult respect de acesta, iar sfaturile ei sunt ascultate când e vorba de cei nevoiași.

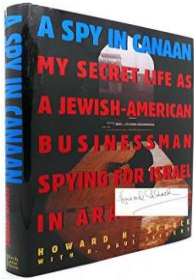
Cuvioasa s-a mutat la viața veșnică la vârsta de 80 de ani și este sărbătorită în data de 3 ianuarie.”

VITRINA CĂRȚILOR DE SPIONAJ

Lavinia Guzu, Ioan C. Popa

1. **„A Spy in Canaan: My Secret Life as a Jewish American Businessman** *Viața mea secretă ca afacerist evreu american spionând pentru Israel în Țările Arabe*”), având ca autori pe Howard H. Schack și H. Paul Jeffers, este o incursiune captivantă în viața unui om de afaceri american de origine evreiască (Howard H. Schack), care și-a dedicat întreaga viață spionajului.

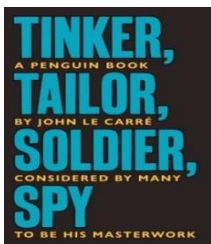
Eroul cărții împărtășește cititorilor detaliile nevăzute ale acestei vieți duble, oferind o privire fascinantă în culisele lumii secrete a spionajului internațional.

Cartea explorează provocările și riscurile pe care protagonistul le-a înfruntat în această activitate clandestină, introducând cititorii într-o rețea complexă de intrigă și conspirație. Prin povestirile sale pline de neprevăzut, autorul aduce la lumină dilemele morale cu care s-a confruntat și dificultățile de a menține un secret atât de mare.

Autorul dezvăluie nu doar aspectele tensionate ale lumii spionajului, ci și conexiunile complexe dintre politica internațională, identitatea culturală și patriotism. În timp ce cititorii sunt purtați prin această odisee plină de provocări, ei au ocazia să reflecteze asupra implicațiilor și dilemelor etice care însoțesc astfel de activități.

„A Spy in Canaan” nu este doar o relatare despre spionaj, ci și o călătorie profundă în lumea subterană a intelligence-ului, oferind o perspectivă unică asupra evenimentelor politice și culturale care au marcat istoria recentă a Orientului Mijlociu. Această carte incitantă promite să captiveze cititorii prin dezvăluirea poveștii unei vieți trăite în umbră, în numele unei cauze mai mari.

2. **„Tinker, Tailor, Soldier, Spy”** (*Un spion care știa prea multe*) - John le Carré

Cărțile lui John le Carré sunt, probabil, cele mai autentice romane moderne de spionaj. Și asta pentru ca autorul lor a lucrat în domeniu, fiind membru al serviciilor MI5 și MI6 din cadrul rețelei de informații britanice. A părăsit cariera de agent de informații după ce și-a publicat al treilea roman, în 1963, „The Spy Who Came in From the Cold”, carte ce a ajuns best seller.

Numele său real este David John Moore Cornwell și s-a născut pe 19 octombrie 1931 în Dorset, Anglia.

„Tinker, Tailor, Soldier, Spy” a fost publicată în 1974 și este una dintre cele mai apreciate și influente lucrări din domeniul spionajului.

Povestea are loc în timpul Războiului Rece și urmărește eforturile lui George Smiley, un agent pensionat, care este rechemat pentru a descoperi un spion sovietic plasat în cadrul Serviciului Secret Britanic (Circus). Smiley este pus să analizeze relațiile complexe și suspecte din cadrul agenției și să identifice trădătorul. Într-un mod meticolos și tensionat, le Carré oferă o privire detaliată în lumea spionajului și a contraspionajului, dezvăluind drama și presiunea din spatele cortinei de fum a secretelor de stat.

Cartea explorează nu doar aspectele tehnice ale spionajului, ci și dilemele morale cu care se confruntă agenții în acest joc al umbrelor.

„*Tinker, Tailor, Soldier, Spy*” se remarcă prin caracterizările complexe ale personajelor, atmosfera tensionată și suspansul persistent. Este o călătorie fascinantă prin lumea plină de intrigi a spionajului, aducând în prim plan lupta pentru loialitate, încredere și adevăr într-un mediu în care nimic nu este ceea ce pare.

În timp ce Smiley dezleagă nodurile misterelor, cititorii sunt prinși într-o rețea subtilă de suspans și deducții, în care fiecare indiciu poate să schimbe cursul investigației.

Le Carré, cu abilitatea sa remarcabilă de a crea un portret autentic al lumii serviciilor secrete, oferă cititorilor nu doar o poveste de spionaj, ci și o reflecție profundă asupra naturii umane în fața presiunilor extreme. Această carte clasică continuă să captiveze și să provoace gândirea în egală măsură.

3. „*Gideon’s Spies – The Secret History of the Mossad*” (Istoria Secretă a Mossadului) - Gordon Thomas

Cartea „*GIDEON’S SPIES – The Secret History of the Mossad*” a fost publicată la New York și tradusă în 16 limbi. A fost prezentată și sub forma unui serial la un canal al televiziunii britanice.

Pe coperta cărții se poate citi: „*Aceasta este una dintre puținele cărți care a captat adevărata natură a guvernului Israelului și procesul de gândire al elitei politice israeliene*” (Ari Ben-Menashe, consilier al primului ministru Yitzhak Shamir).

Lucrarea este rezultatul unor cercetări desfășurate de autor pe parcursul a trei ani, perioadă în care acesta a avut acces la persoane cheie din structurile Mossad.

„*MOSSAD*” (inițialele din ebraică ale serviciului de informații externe israelian), care în traducere înseamnă Institutul pentru Coordonare, a fost creat la 2 martie 1951, în perioada primului ministru Ben Gurion, care i-a conturat profilul și subordonarea: „*Mossad va acționa sub conducerea mea, va lucra conform instrucțiunilor mele și va raporta direct mie*”. Tot Ben Gurion a stabilit relațiile Mossad cu celelalte componente ale comunității de informații a Israelului - Shin Bet (siguranța internă), Aman (spionajul militar al aviației și marinei militare): „*Voi veți da Mossad-ului lista de cumpărături a instituției pe care o reprezentați,*

Shin Bet sau Aman. Mossad va merge să obțină marfa cerută de voi. Nu este treaba voastră să știți de unde s-a cumpărat sau ce preț a plătit Mossad pentru informațiile cerute de voi”.

Subordonarea directă a Mossad față de primul ministru a dăinuit până astăzi. Pornind de la această premisă, autorul a încercat să afle amănunte despre comportamentul actualului prim-ministru, Benjamin Netanyahu, despre care scrie că acesta și-a uimit ofițerii cu lungă experiență în spionajul extern, prin amestecul lui în detaliile operative.

La început s-a considerat că ar fi vorba de un zel exagerat, dar lucrurile au devenit alarmante când nu doar primul ministru Netanyahu, dar și soția sa, Sara, dorea să cunoască informații obținute de Mossad. Sara invita în locuința ei privată ofițeri superiori ai Mossad-ului pentru a răspunde unor întrebări, argumentând că ea urmează exemplul lui Hillary Clinton, când era Prima Doamnă și se interesa despre acțiunile CIA.

De pildă, Sara Netanyahu a cerut să vadă profilul psihologic al conducătorilor lumii pe care împreună cu soțul urma să îi viziteze sau să îi primească în vizite de stat. A mai cerut să vadă dosarele ambasadurilor Israelului ale căror ambasade urmau să le fie gazde în călătoriile externe. Intrigați de asemenea cereri, ofițerii Mossad-ului s-au eschivat, motivând că obținerea unor astfel de informații nu intra în atribuțiile lor de serviciu.

Cartea cuprinde, de asemenea, numeroase dezvăluiri despre o serie de evenimente în care a fost implicat Mossad, cu acordul șefilor de guvern. Unele dintre ele se referă la premierul Yitzhak Shamir și scandalul provocat de Jonathan Pollard, ofițer al marinei militare americane, prins spionând pentru Israel. Shamir ar fi dispus trimiterea în URSS a numeroase documente obținute de Pollard în SUA, în pofida avertismentelor primite de la oficiali ai Mossad.

Alte dezvăluiri sunt legate de conflictul cu Vaticanul, despre care primul ministru Golda Meir afirma: *„Sunt fascinată de structura marxistă a papalității. În primul rând este puterea ei financiară care e aproape fără precedent. Apoi, papalitatea acționează fără partide politice sau sindicate. Întregul aparat este organizat pentru control. Curia Romană controlează episcopii, episcopii controlează clerul, clerul controlează pe laici. Cu multitudinea lor de secretariate, comisii și structuri, papalitatea este un sistem croit special pentru spionaj și informare”.* Autorul dezvăluie „ajutorul” de circa 200 milioane dolari strâns de Vatican și Mafia italiană pentru sindicatul polonez Solidaritatea, sumă capturată în final de Mossad.

Cititorul este surprins și de alte detalii privitoare la evenimente tragice, precum asasinarea magnatului de presă Robert Maxwell, proprietarul ziarelor „Daily Mirror” din Londra și „Maariv” din Tel Aviv, împrejurările atentatului misterios împotriva fostului premier Yitzhak Rabin sau moartea prințesei Diana.

Printre dezvăluirile șocante ale autorului figurează și cele privitoare la arsenalul nuclear al Israelului, precum și la faptul că, în anul 1998, Mossad-ul avea o echipă de ofițeri specializați în comiterea de asasinate formată din 48 de

persoane, dintre care șase erau femei, cu o medie de vârstă de 25 de ani, fiecare dispunând de o condiție fizică perfectă.

Gordon Thomas, autor britanic cu peste 50 de cărți publicate, din care două ecranizate. până acum și vândute în 45 de milioane de exemplare pe tot globul, a mărturisit într-un interviu că nu ar mai scrie o asemenea carte despre spionajul israelian, din cauza amenințărilor primite de la diferite grupuri de interese. Întrucât se temea că va fi arestat pe aeroportul din Tel Aviv la plecarea sa din Israel, a încredințat manuscrisul unor prieteni pentru scoaterea lui din țară.

SPORTUL – UN CAPITOL LUMINOS

Redacția

Sportul a reprezentat dintotdeauna un capitol luminos al istoriei unui popor, ale cărui valențe au fost descoperite încă din antichitate, curajul, îndrăzneala și perseverența, bucuria victoriei în competiții au devenit de-a lungul secolelor un etalon pentru educația tinerelor generații, un imbold pentru meritocrație, pentru promovarea pe scara valorică a celor mai meritoși. Neavând culoare politică, sportul s-a afirmat și în condițiile unor regimuri autoritare sau totalitare, fiind în permanență un izvor de frumusețe și încântare pentru toate vârstele și categoriile sociale. Amintim, din arhive, două momente relevante care susțin afirmația noastră.

În ianuarie 1944, când România se afla într-o situație tot mai grea din cauza războiului, mareșalul Ion Antonescu găsea de cuviință să încurajeze reformarea Organizației Sportului Românesc (OSR), declarând: *„Deși sunt chestiuni mai grave și urgente la ordinea zilei, totuși, pentru că de problema aceasta a sportului și a educației în general se leagă toate puterile statului și tot viitorul lui, am găsit de cuviință să nu las mai târziu soluționarea problemei (...). Toate popoarele care au pus la baza educației lor sportul au reușit să se impună și sunt anglo-saxonii, nordicii, germanii și altele. Popoarele care au neglijat această problemă, această chestiune de educație, cum suntem și noi sunt condamnate să dispară”* (apud Academia Română, *Istoria Românilor*, vol. X. Coordonator acad. Dinu C. Giurescu, 2013, p. 1150).

Cu privire la „fenomenul sportiv în perioada comunistă”, cităm din aceeași sursă: *„Pentru liderii comuniști, sportul va reprezenta un domeniu aparte de care se vor ocupa încă de la venirea la cârma statului. Importanța acestui subiect, precum și reformele instituționale realizate și creșterea infrastructurii sportive vor face ca dezvoltarea sportului în anii comunismului să fie apreciable și cu greu egalabilă în anii postdecembriști”* (Ibidem, p. 1149).

Vom reveni în numerele viitoare la acest subiect.

*

1. Acum 50 de ani

Seleționata tricoloră de handbal masculin are în palmares patru medalii de aur la Campionatele Mondiale.

Palmaresul echipei României în anii săi de glorie include patru medalii olimpice din șase apariții (argint – 1976, bronz – 1972, 1980, 1984), șase medalii mondiale din 14 apariții la turneele finale, **patru de aur (1961, 1964, 1970, 1974)** și două de bronz (1967, 1990). În prezent, recordul de titluri mondiale este deținut de Franța, cu șase distincții, urmată de Suedia și România, la egalitate, cu câte patru.

Acum 50 de ani, Naționala României cucerea în 10 martie 1974 al patrulea titlu mondial și ultimul din palmares, după finala cu echipa Republicii

ROMÂNIA - CAMPIOANĂ MONDIALĂ BERLIN, 1974

Stânga sus: ADRIAN COSMA, CONSTANTIN TUDOSIE, WERNER STOCKL, MARIN DAN, GAVRIL KICSID, ROLAND GUNESCH, ȘTEFAN BIRTALAN.
Stânga jos: CORNEL PENU, RADU VOINA, CRISTIAN GAȚU, ALEXANDRU DINCĂ, GHIȚĂ LICU.

Democrate Germane, disputată chiar în Berlinul de Est. Tricolorii s-au impus în finală cu scorul de 14-12 (7-8 la pauză).

La cel moment, cucerirea celui de-al patrulea titlu mondial era un record, care a fost menționat în Guinness Book și a mai rezistat 25 de ani.

Tricolorii au suferit o singură înfrângere la ediția din 1974, în grupa B, de la Schwerin, cu Suedia (scor 18-20). **Campionii mondiali din 1974, conduși de antrenorul Nicolae Nedeff, au fost Alexandru Dincă, Cornel Penu (portari) - Liviu Bota, Marin Dan, Mircea Grabovski, Gabriel Kicsid, Mircea Ștef,**

Constantin Tudosie, Ștefan Orban, Ștefan Birtalan, Adrian Cosma, Cristian Gațu, Roland Gunesch, Ghiță Licu, Werner Stöckl, Radu Voina.

O distincție individuală a primit **Ștefan Birtalan**, declarat **golgheterul competiției**, cu 43 de goluri înscrise.

2. S-a reparat o nedreptate!

La începutul lunii martie 2024, o veste transmisă pe toate canalele media a umplut de bucurie inimile românilor: **Simona Halep** (32 de ani) a câștigat procesul împotriva Agenției Internaționale pentru Integritatea Tenisului (ITIA), care o suspendase patru ani pentru dopaj, pe 12 septembrie 2023. Inițial, Halep a fost depistată pozitiv la roxadustat, substanță interzisă, iar ulterior cei de la ITIA au invocat nereguli și în pașaportul biologic al româncei.

Simona a contestat măsura la Tribunalul Arbitral al Sportului (TAS), iar cei de la Lausanne au redus perioada la nouă luni, astfel că sportiva noastră a redevenit eligibilă să participe la turnee. Deoarece perioada de suspendare a început să curgă de pe 7 octombrie 2022 (când a fost suspendată provizoriu pentru roxadustat), sportiva poate juca din nou tenis, întrucât se consideră că perioada de 9 luni s-a încheiat în data de 6 iulie 2023.

Audierile de la TAS au avut loc în perioada 7-9 februarie 2024, iar cei trei judecători care s-au ocupat de proces au fost Annabelle Bennett (Australia), președinte, Jeffrey G. Benz (Statele Unite ale Americii) și Ulrich Haas (Germania).

Numeroși sportivi de talie internațională, români și străini, s-au grăbit să o felicite pe Simona Halep pentru victoria de la TAS și revenirea pe terenul de sport. Printre cei care au felicitat-o s-a numărat, firește, și Gheorghe Hagi, marele nostru fotbalist de la Constanța.

CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ

**„IUBIREA LUI DUMNEZEU CĂTRE NOI CERE
IUBIREA NOASTRĂ CĂTRE APROAPELE”**

Pr. dr. Mirea Vîrtejanu

Părintele Sofronie Saharov spunea undeva în cartea lui, așa: *„Înainte să se nască omul, Domnul îl întreabă dacă vrea sau nu să trăiască în lumea aceasta.”* Dumnezeu ne dăruiește viața pentru că ne iubește și vrea să ni Se împărtășească; pentru acest motiv ne aflăm pe acest pământ. Este o prostie să spui: *„Eu nu am cerut să fiu născut.”*

Suntem aici, deoarece Dumnezeu a ales pentru noi ființa și singurul nostru răspuns pentru El este să-L iubim la fel de mult. Dacă nu Îl iubim astfel, ne ieșim din minți; începem să iubim tot ce ne iese în cale, în afară de Cel pe Care trebuie să-L iubim. Se comit sinucideri, ucideri, ne batem joc de noi înșine sau de alții, dezlănțuim războaie, cădem în dependențe și totul din cauză că nu înțelegem de ce suntem pe acest pământ.

Ca să-L iubim pe Dumnezeu trebuie să încetăm să-l mai iubim pe vrăjmașul Lui. Iar vrăjmașul Lui este egoismul, zgârcenia și toate acele păcate care ne fac nesimțitori față de Dumnezeu. *„Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubește pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe Care nu L-a văzut, nu poate să-L iubească.”* (I Ioan 4,20). Și iarăși *„Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată, dar de ne iubim unul pe altul, Dumnezeu rămâne întru noi și dragostea Lui în noi este desăvârșită.”* (I Ioan 4,12).

Ca să avem credință în Dumnezeu, trebuie să credem în ceea ce ne-a spus El, nu în ceea ce gândim noi. Noi, însă, risipim atât de mult timp și puteri, încercând să luăm cuvintele Domnului și să le schimbăm în așa fel, încât să ne păcălim, nădăjduind să-L păcălim și pe Dumnezeu, dar crezând în același timp că procedăm corect.

Domnul spune: *„Dacă Mă iubești, iubește-ți aproapele!”* Noi spunem: *„Iubește-mă pe mine!”* Pentru că nu înțelegem ce este iubirea. Nu mai avem nevoie de iubire de la nimeni! Noi am primit deja toată iubirea posibilă! Este vorba despre iubirea lui Dumnezeu! *„Cel ce nu iubește n-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire. Întru aceasta s-a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că pe Fiul Său cel Unul Născut L-a trimis Dumnezeu în lume, ca prin El viață să avem. În aceasta este dragostea, nu fiindcă noi am iubit*

pe Dumnezeu, ci fiindcă El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său jertfă de ispășire pentru păcatele noastre.” (I Ioan 4,8-10).

Domnul ne-a creat din iubirea Sa. Acum, noi fiind plini de iubire, trebuie să oferim altora. Acesta este cel mai important lucru. Nu să fim iubiți, ci să iubim. Noi însă, în loc să facem așa, ne irosim viețile în căutarea cuiva care ar putea să ne iubească așa cum vrem.

Dar suntem deja iubiți! Însă nu o știm, pentru că sperăm la ceva ce nu poate să fie. Singura metodă de a ne deprinde cu iubirea este să iubim. Noi nu vom primi nimic, până când nu vom începe să oferim. Noi însă vrem să primim. Dar, în ceea ce privește dăruirea, nu este pentru noi. Vrem ca Dumnezeu să ne audă, dar noi înșine nu-L ascultăm. Vrem ca Dumnezeu să fie cu noi, dar numărăm minutele petrecute cu El. Dacă nu ne vom omorî „eu” nu vom putea trăi, suntem deja în capcană!

Când Hristos a zidit Biserica, El a făcut mai întâi obștea. El a trăit împreună cu ucenicii și apostolii Săi, învățându-i prin propriul exemplu. Atunci când a văzut că ei sunt gata, a murit și a înviat din morți. Apoi El i-a pus pe ucenici episcopi și preoți, pentru ca ei să fie trăitori ai unei vieți pe măsură și să transmită mai departe vestea despre ea.

Totul începe de la obște, nu începe de la primire, ci de la dăruire. ***Rugăciunile, postul, Sfintele taine, slujbele, toate acestea sunt doar niște mijloace care susțin comunicarea noastră cu Dumnezeu.*** Putem să stăm în biserică cu inima plină de deșertăciune și de frământări inutile, pentru că ea nu petrece întru Domnul. Lumea pier. Pier în căutarea iubirii. Tineretul este bolnav de pustietatea acestei lumi. Drogurile, alcoolul, legăturile intime dezordonate, războaiele, consumerismul, toate acestea ne fac nesimțitori, dar nu ne dau iubire.

Niciodată nu Îl vom întâlni pe Dumnezeu, dacă nu vom învăța să ne iubim aproapele. Nu să-l tolerăm, ci să-l iubim. Fără împlinirea legii lui Dumnezeu este imposibil să atingem starea de dragoste. S-a observat că nu putem să iubim, dacă nu am fost iubiți. Dar noi, noi toți, am fost și suntem iubiți, altfel nu am mai fi existat. Înseamnă că și noi putem să iubim. Este imposibil să iubești, dacă nu ai fost iertat.

Dar noi toți suntem iertați, pe toți ne-a iertat Domnul. Este imposibil să iubim, dacă nu iertăm. Aceasta este rădăcina tuturor nenorocirilor noastre! ***Dacă nu iertăm, nu putem să iubim, iar dacă nu putem să iubim, nu vom fi iertați;*** aceasta este rezolvarea tuturor nenorocirilor noastre! Duhul păcii vine de la Domnul, nu este determinat de ceea ce facem. Singurul mijloc de a fi cu El este de a-L iubi pe El și pe aproapele. Măsura în care Îl iubim pe El și pe aproapele este și măsura păcii pe care o avem în interiorul nostru.

Fără iubire ne risipim viața degeaba. Dacă există măcar un om pe care nu-l iubim, înseamnă că, de fapt, nu iubim pe nimeni, în afară de noi înșine, pentru că dragostea nu face diferențe. Este foarte greu să ne deschidem ușa inimii pentru Dumnezeu, căci aceasta se deschide prin iubire. E foarte greu, dacă inima noastră este plină de „eu”, iar pentru El nu mai rămâne loc.

Trebuie să curățim locul pentru Domnul, atunci El ne va umple de Sine. Viața noastră este deșartă. Pentru că este ocupată în întregime de propriul „eu”. Iar dacă se umple de Dumnezeu, ne vom umple de bucurie. Trăim pe acest pământ doar pentru dobândirea lui Dumnezeu; existența noastră nu are alt sens, iar dacă noi încă nu înțelegem acest lucru atunci suferim, ne chinuim. Noi vrem totul, vrem ca toți să ne iubească, dar nu putem să iubim noi primii. Însă alții pot să o facă.

Dar de ce nu iubim? Nu iubim pentru că ne temem, nu iubim pentru că imediat începem să calculăm cât ne va costa. ***Oare voi fi iubit?, nu voi pierde nimic, dacă voi investi în această iubire? Nu se va întâmpla să-mi deschid cuiva sufletul și să fiu folosit? Dar și noi facem la fel în raport cu Dumnezeu și o facem zilnic. Oare noi nu ne folosim de El?***

El continuă să-Și reverse dragostea asupra noastră, continuă să ne hrănească cu Trupul și cu Sângele Său la Sfânta Euharistie, continuă să ne cheme la viața cea veșnică, iubindu-i pe toți, fără excepție. Sfântul Vasile cel Mare spunea: „Dacă omul are mai mult de o pereche de încălțări, a doua pereche din dulapul lui îi aparține cui nu are ce încălța. Iar dacă el continuă să păstreze a doua pereche, este fur!” Tot ce ne trebuie este să iubim; iubirea este măsura tuturor lucrurilor, ea va schimba lumea. Banii, violența, puterea, acestea nu vor schimba nimic, ci vor face doar mai rău.

Judecăm oamenii după comportamentul lor, nu după ceea ce sunt ei, ci după faptele lor. Dumnezeu însă nu se uită la ceea ce facem, El știe cine suntem. Dacă ne-ar judeca după faptele noastre, niciodată nu am fi iertați. Dar El nu ne judecă după fapte, ci dacă iubim ori nu. Dacă nu iubim, existența noastră este lipsită de sens, suntem niște simpli consumatori de aer.

Însă dacă iubim, atunci chiar dacă suntem paralizați și depindem în totalitate de alții, suntem împlinitori ai legii. Iubirea îl face pe om să fie om, în caz contrar, nu valorăm nimic, suntem inutili. Iubirea trebuie îndreptată spre alții, nu spre sine. Dacă ne gândim la noi înșine, pierdem capacitatea de a iubi, iar atunci când oferim ne deprindem cu iubirea.

Dacă vrem să iubim, să începem să iubim oamenii. Fiecare dintre noi posedă capacitatea de a iubi, dar nu fiecare o folosește. De ce? Pentru că oamenii iau această capacitate care li se dă și o denaturează, avântându-se în căutarea celor ce îi vor iubi pe ei. Din acest motiv, capacitatea de a iubi se epuizează; când întrebuițăm ceva greșit, acel lucru își pierde valoarea. De ce suferim de judecare, răutate, irascibilitate, nerăbdare și de toate aceste patimi? Pentru că nu iubim! Și atunci începem să desfrânăm, să ne încurcăm ca un ghem de ață care se rostogolește pe jos.

Iubirea de sine nu aduce niciodată satisfacție. Plăcerea niciodată nu aduce iubire. Patima desfrâului vine de la obsesia de a simți plăcere. Omului nu i s-a dat nici o altă îndatorire în afară de a iubi. Dar să privim câtă energie și cât timp irosim pentru orice, nu și pentru iubirea lui Dumnezeu și a semenilor.

Istorie:

Zicea unul dintre Bătrâni: „*Ce urăști tu, să nu faci altuia! Nu-ți place dacă cineva vorbește împotriva ta? Nici tu să nu vorbești împotriva cuiva. Nu-ți place să te calomnieze? Nici tu să nu calomniezi pe cineva! Nu-ți place dacă cineva te batjocorește sau te ocărăște, sau îți ia ceva din ale tale, sau câte asemenea acestora? Nici tu să nu faci cuiva vreuna din acestea. Celui care poate să păzească acest cuvânt îi este de-ajuns spre mântuire.*”

A zis un Bătrân: „*Dacă te ajunge boala trupului, nu te împușina sufletește. Căci dacă Stăpânul tău a vrut să suferi cu trupul, cine ești tu să te mârhești? Nu Se îngrijește Acela de toate? Trăiești cumva în afara Lui? Fii răbdător și roagă-L să-ți dea cele folositoare. Aceasta este voia Lui. Locuiește cu îndelungă-răbdare și mănâncă iubire.*”

(Patericul Mare)

DIN ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI

- În această perioadă, Biroul executiv a avut în preocupare continuarea măsurilor de sprijinire a membrilor Asociației și a celorlalte cadre în rezervă, pensionari militari și membri de familie, de asigurare a medicamentelor prescrise, îndeosebi pentru persoanele cu probleme grave de sănătate.

- În cursul lunii ianuarie au fost sărbătoriți membrii Asociației care au împlinit în trimestrul IV al anului trecut vârste rotunde de 70, 75, 80, 85, 90 și peste 90 de ani. Au fost înmânate diplome de excelență din partea Consiliului director și s-au purtat discuții pe probleme de interes pentru membrii Asociației.

- Cu prilejul Zilei Serviciului de Informații Externe, 8 februarie 2024, din partea Consiliului director al Asociației s-a adresat o felicitare conducerii instituției în care se arată: ”Aniversarea a 34 de ani de la înființarea Serviciului de Informații Externe în noile realități social-istorice de după 1989 constituie prilej pentru Consiliul director al ACMRR de a adresa cadrelor de conducere, întregului personal urări de noi și importate realizări în îndeplinirea misiunilor de înaltă responsabilitate încredințate.”

La marcarea acestui eveniment a avut loc o întâlnire protocolară a conducerii SIE cu membri ai Asociației.

- Joi, 07 martie a avut loc ceremonia religioasă de Sfeștanie la sediul Asociației, cu prilejul finalizării lucrărilor de renovare. Slujba a fost oficiată de preotul Vîrtejanu Mirea, care a înălțat rugăciuni de binecuvântare pentru membrii Consiliului director, pentru toți membri Asociației, precum și pentru conducerea SIE. Cu acest prilej au fost primite icoane pentru interioarele sediului. La ceremonie au participat membri ai Consiliului director și ai C.A.R.

- În perioada ianuarie - martie 2024, mai mulți membri ai ACMRR au participat la diverse manifestări culturale organizate sub auspiciile unor importante instituții naționale, dintre care menționăm: 21 februarie, Fundația Europeană N. Titulescu - dezbateri pe tema *90 ani de la semnarea Pactului Înțelegerii Balcanice 1934-2024*; 24 februarie, Muzeul Țăranului Român - intervenție dr. Ion Constantin la lansarea *Raportului politico-economic despre Basarabia* al căpitanului John Kaba din armata SUA; 28 februarie, Universitatea București - seminar pe tema *Viața cotidiană în URSS. Impresii din literatură și scrieri memorialistice*; 23 martie, Uniunea Polonezilor din România (Dom Polski), București - intervenție

Ion Constantin la lansarea volumului *Iubiri secrete la castel*, autor Danuta Roman; 20 martie, Fundația Europeană Titulescu – *Sportivi de elită – Ambasadori ai României*; 27 martie, Fundația Europeană Titulescu – intervenție Ioan C. Popa în cadrul dezbaterii cu tema *Republica Moldova la răscruce*; 28 martie, Conferințele Dalles ale Academiei Române – conferință susținută de acad. Gheorghe Păun cu titlul *Urmuz, inimitabilul înainte-mergător*.

- Miercuri, 27 martie a avut loc ședința Consiliului director al Asociației. Au fost stabilite măsuri pregătitoare pentru organizarea Balului Asociației la 23 mai 2024. Au fost aprobate fondurile de cheltuieli pentru trimestrul II/2024.

Secretar general,
Gl.bg. (rtr) Gh. Iordache

Cu ocazia apropiatelor Sărbători Pascale, Consiliul director al ACMRR-SIE și Colegiul de redacție al revistei Periscop adresează membrilor Asociației, colaboratorilor și cititorilor noștri calde urări de sănătate, viață îndelungată, bucurii și împliniri, alături de toți cei dragi..

Hristos a Înviat!